

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 17 (1576) 1980 BALANDIS - APRIL 24

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4672

30 ct.

Doleris ar mokslas?

Mokslo metai palengva slenka į pabaigą, ir daugelis šeimų bei jaunuolių planuoja ne tik būsimas atostogas, bet ir tolimesnį mokslinimąsi. Vieni žvelgia į augštesnės mokslo pakopas, kiti dairosi pelningo darbo. Pastaraisiais metais mokslo frontas ėmė silpnėti, universitetai bei kolegijos mažėti. Pagrindinė priežastis — per daug akademinio išsilavinimo žmonių, per mažai atitinkamų darbų, kur tokio pasiruošimo visai nereikia. Tokia būklė atbaidė daug jaunimo nuo akademinio studijų. Žymi jo dalis pasuko tiesiai į pramonę, amatus ir verslus, kur užtenka pradinio ar vidurinio išsilavinimo. Tai labai pajuto S. Amerikos universitetai bei akademinio lygio mokyklos — sumažėjo studentų skaičius, o su tuo ir lėšos. Tikimasi, kad tai laikinio pobūdžio reiškinys ir kad jis per daug ilgai neužtruks, juoba, kad jis siejamas su svyruojančia ekonomine būkle. Be to, S. Amerikos universitetai dar turi nemažai užsieniečių studentų, kurių mokslapinigiai ateina iš jų gimtųjų šalių, kur mokslas tebelaikomas idealu. Jie dar nepajuto naujosios amerikinės tendencijos nusisukti nuo mokslo, kuris nelaiduoja pelningo gyvenimo, ir žvelgti į dolerį, užtikrinantį sotų bei palyginti nesunkų gyvenimą.

TOKIOJE būklėje yra atsidūręs ir visas lietuvių jaunimas, gyvenantis S. Amerikoje. Jis plūduriuoja toje pačioje srovėje, kaip ir visas kitas JAV ir Kanados jaunimas. Dėlto visai natūralu, kad ir jo eilėse pastebimas linkimas ne tiek į mokslą, kiek į dolerį. Pagrindinis jo argumentas, kaip ir visų kitų, esą mokslas pareikalauja daug darbo, studijų, laiko ir sveikatos, bet neužtikrina pelningos ateities. Tai grynai pragmatinė linkmė, kuriai svarbiausias dalykas yra doleris. Tai mastas, kuris nutempia žmogų žemyn ir padaro savanaudišką šliužą, kuriam visa kita nesvarbu. Tiesa, materialinis pagrindas žmogui yra svarbus dalykas, tačiau jis nepadaro asmens pilnaverčiu žmogui. Jis negali būti žmogaus idealu, nes yra tikslai priemonė augštesnei pakopai. O tokia pakopa yra mokslas, suprantamas ne tik kaip žinijos aruodas, bet ir kaip žmogiškos šviesos, brandinanti žmogų kilnesniam gyvenimui. Kas jo atsisako, netenka kelio į šviesesnį gyvenimą. Žmogus, kuris gana primityviu lygiu, kad ir labai riebiu finansiniu požiūriu. Tai būdinga visai S. Amerikai, bet nebūdinga Lietuvai, atgavusiai nepriklausomybę 1918 m. Lietuvos žmogui mokslas buvo idealas, kuriam verta buvo aukoti ilgas studijas, vedančias ne į dolerio karalystę, o į šviesesnį, pilnesnį, humaniškesnį gyvenimą. Šią linkmę derėtų prisiminti dabartinėje būklėje.

ISEIVIJA, atsinešusi S. Amerikon mokslo siekimo tradiciją, neturėtų nuo jos nutolti bei pasiduoti dabarties linkmei, vedančiai priešinga kryptimi. Juk naujosios isėivijos atžalynas ir buvo aiškiai pasinėšęs tuo keliu. Jis ilgokai netgi vyravo mokyklose. Tikslai pastaraisiais metais jaunoji karta palinko į dolerinę galvoseną, nes buvo paveikta aplinkinės įtakos. Vis dėlto vyresniosios mūsų kartos itaka isėivijos gyvenime ir dabar nėra bereikšmė. Reikėtų šią įtaką stiprinti ta prasme, kad ji skatintų jaunimą rinktis ne dolerinę linkmę, o moksline. Žinoma, reikia ir doleringų tautiečių, bet jeigu visi bus labai doleringi ir menkai mokslingi, skurdus bus šios tautos dalies gyvenimas. Jei neturėsime humanitarų, istorikų, rašytojų, kalbininkų, mokytojų, mintytojų, poetų, publicistų, laikraštinių, — smuksime galbūt į riebių, bet tamsų ir primityvų gyvenimą. Tai pavojus, kuris realiai gresia mūsų ateities gyvenimui. Be humanistinių mokslų jokios tautos gyvenimas negali būti šviesus. Kai nėra tos rėšios šviesuolių, sustoja kultūrinis bei dvasinis gyvenimas, sustingsta tautinė sąmonė ir atsiveria vartai svetimam dinamiskumui įtakai, kuri ir pavergia silpnuolius iš vidaus. Taip jau yra buvę lietuvių tautos praėjityje, taip gali ir vėl įvykti, jeigu nepasirūpinsime veiksniais, vedančiais į augštesnį ir šviesesnį gyvenimą. Pr. G.

KANADOS ĮVYKIAI

Už ir prieš Kanadą

Provinciniame Kvebeko parlamente premjeras R. Levesque pagaliau paskelbė referendumo datą, būtent, gegužės 20 d. Suktas referendumo tekstas reikalauja, kad Kvebeko gyventojai pasisakytų už ar prieš Kvebeko nepriklausomos sandraugos deribą su Kanada. Praktiškai tokios derybos liestų Kvebeko nepriklausomybę, kuri šiai provincijai paliktų ekonominis ryšius su federacine Kanada. R. Levesque pranašauja, kad referendume jam pritaris 55% kvebekiečių. Derybas dėl nepriklausomos sandraugos tuojau pat atmetė Kanados min. pirmininkas P. E. Trudeau, nes jos iš tikrųjų reikštų pilną nepriklausomybę Kvebekui. Tokiomis derybomis jokie kanadiečių įgaliojimo neturi min. pirmininkas P. E. Trudeau, neturės jo ir pats premjeras R. Levesque. Prieš tokias derybas yra vienas balsas pasisakę visi kiti Kanados provincijų premjerai. Min. pirmininkas P. E. Trudeau, federacinio parlamento rinkimuose

se gavęs net 74 atstovus iš Kvebeko, esąs įpareigotas ginti Kanados federaciją. Jo nuomone, kvebekiečių pasisakymas už referendumą teigiama prasme šią provinciją istumtų į politinį ir teisinį akligatvį.

Derybas dėl nepriklausomos Kvebeko sandraugos su Kanada atmetė ir abu opozicinių partijų vadai: konservatorių — J. Clarkas ir NDP socialistų — E. Broadbentas. Jie betgi primena Kvebeko premjerui R. Levesque, kad yra antras vaisngesnis kelias, būtent, Kanados konstitucijos pakeitimas, duodantis didesnę savivaldą Kvebekui bei kitoms provincijoms. Už konstitucijos reformą pasisako ir kiti provincijų premjerai, bet jie nepritaria pilnai Kvebeko nepriklausomybei, kuri jam paliktų ekonominę sandraugą su Kanada. Opozicinis Kvebeko liberalų vadas C. Rayanas pakvietė provincinius premjerus atvykti į Kvebeką ir savo kalbomis gin-

(Nukelta į 8-ą psl.)

Detroito š.m. kovo 22-23 d.d. įvyko PLB, JAV Lietuvių Bendruomenės, KLB ir PLJS valdybų suvažiavimas. Pirmoje eilėje iš kairės: KLB pirm. J. R. Simanavičius, JAV Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirm. R. Baltrušaitis, PLB pirm. V. Kamantas, KLJS pirm. L. Beržinytė, JAV LB pirm. V. Kutkus, PLJS pirm. G. Auštutolis. Suvažiavimas aptarė didžiulius renginius — Pasaulio Lietuvių Dienas, jaunimo kongresą ir t.t. Nuotr. A. Šeškaus

Jungtiname Kanados, JAV Lietuvių Bendruomenių, PLB ir PLJS valdybų suvažiavime Detroito š.m. kovo 22-23 d.d. KLB atstovai — kultūrinės komisijos pirm. M. CHAINAUSKAS, švietimo komisijos pirm. V. STANEVIČIENE, visuomeninių reikalų komisijos pirm. J. KURAITIS. Nuotr. A. Šeškaus

PRANEŠIMAS IŠ ROMOS

Žiburiai tamsoje

Urbanijos vyskupijoje, Italijoje, labai aktyviai veikia "Tylos Bendrijos" komisija. Ji leidžia laikraštį "Meilės Balsas" ir ypač rūpinasi persekiojamais broliais Rytuose. Didelio dėmesio susilaukė kenčianti Lietuva. Apie ją nuolat rašoma "Meilės Balsas" puslapiuose ir jai skiriama speciali knygų serija, kurią redaguoja ir vertimo darbus atlieka ELTA-PRESS redaktorius mons. V. Mincevičius. Minėtoji Urbanijos vyskupijos leidykla iki šiol jau yra išleidusi šias knygas apie Lietuvą italų kalba: "Lituania martire" — Lietuva kankinė, "Cronaca di una persecuzione" — Persekiojimo kronika, "Siberia, cimitero del popolo lituano" I ir II dalis — Sibiras — lietuvių tautos kapinynas, "Lituania: la Chiesa nella tormenta" — Lietuva: K. Bendrija audroje, "I Canti del popolo lituano" — Lietuvių tautos dainos (poezija, sukurta Sibiro kalėjimuose ir mons. V. Mincevičiaus išversta italų kalbon). Be to, yra išleista Lietuvoje plačiai garbinamo kankinio Sv. Juozapo Kuncevičiaus biografija su kardinolo J. Slipyj įvadu.

Paskutiniaisiais metais ši leidykla pradėjo leisti naują seriją knygų: "Luci nelle Tenebre" — Žiburiai tamsoje". Šių metų pradžioje jau pasirodė II šios serijos tomas, apimantis įvairių autorių parengtus svarstymus, liudijimus ir dokumentus apie krikščionybę Rytuose. Pirmame tome buvo paskelbti dokumentai, apimantys 1971-1976 m. laikotarpį, II tome — iki 1979 m. imtinai.

Kas rašoma?

Antras "Žiburių tamsoje" tomas apima 336 psl. Kun. E. Venturelli, MS, pateikia pradžioje plačią apžvalgą apie šių dienų kenčiančios K. Bendrijos padėtį komunistų valdomuose kraštuose. Ji yra panaši į senovės Romos imperijos pirmųjų

trijų šimtmečių persekiojimo laikotarpį. Tik dabar "komunistinė sistema, daug kur įsigalėjusi ginklų ir smurto jėga, savo apgaulingais ir viliojančiais pažadais skelbiasi esanti naujoji humanistinė imperija, svajojanti išauginti žmogų technikos laimėjimais ir darbo jėga padaryti jį pasaulio valdovu. ... Tai tikrai pavojingi viliojimai — pastebi kun. E. Venturelli. Apie tuos pavojus kalbėjo ir Bulgarijos, Čekoslovakijos, Lenkijos, Vengrijos bei kitų kraštų vyskupai, atvykę į pasaulio vyskupų sinodą Vatikane. Knygoje pateikiami daugelio vyskupų pareiškimai.

"Žiburių tamsoje" redaktorius Don Cristoforo Campana pateikia plačią apžvalgą tema: "Popiežius Paulius VI ir Tylos Bendrija" Tarp daugelio citatų Lietuva tiesiogiai liečia 1965 m. rugsėjo 12 d. popiežiaus Pauliaus VI Domitilės katekizmo terti žodžiai: "Mums skauda širdį, matant kaip daugelyje kraštų, kur tiek daug kalbama apie laisvę, tiesiogiai bandoma atimti religinę laisvę tautom ir atskiriems asmenim, siekiant visai sunaikinti K. Bendriją."

Daug aiškiau šia tema pasako dabartinis popiežius Jonas Paulius II. 1979 m. sausio 20 d., priimdamas šios knygos redaktorių Don. C. Campana vadovaujamą Urbanijos vyskupijos "Tylos Bendrijos" komisiją privačioje audiencijoje, išsamiai domėjosi jos veikla, ypač jos teikiama informacija apie Lietuvos Katalikų Bendrijos katekizmo liudijimus ir dokumentus.

Kiti liudijimai ir dokumentai liečia šiuos kraštus: Bulgariją, Čekoslovakiją, Jugoslaviją, Lenkiją, Lietuvą, Rumuniją, Rusiją, Ukrainą ir Vengriją. Lietuvos skyrius apima apie 50 psl. Pradžioje pateikiamas prof. E. Vagino liudijimas apie lietuvių sąžinės kalinius Mordovijos lageryje. Ten jam teko artimai susipažinti su Liudu Simučiu, Vytautu Basčiu ir Justu Gimbutu. Jų tikėjimo meilė ir apaštališavo dvasia visus žavėjo bei stiprino.

MONS. KL. RAZMINAS

Kristų yra tokia, kaip ir Lenkijoje! — "Taip, — patvirtino popiežius Jonas-Paulius II, — Lenkijos istorija tiek amžių buvo glaudžiai surišta su Lietuva!"

Knygoje "Žiburiai tamsoje" daug dėmesio teikiama popiežiaus Jono-Pauliaus II vizitui Sv. Kazimiero lietuvių kolegijoje Romoje. Čia ištais cituojama popiežiaus ta proga pasakyta kalba lietuviams, kuri buvo paskelbta Vatikano dienraestyje "L'Osservatore Romano" ir susilaukė plataus atgarsio visoje lietuvių spaudoje.

Lietuviai ir kiti

Platus skyrius knygoje Tarp tautiniamis Vaiko Metams paminėti. Čia daugiausia medžiagos paimta iš ELTA-PRESS ir "LKB Kronikos" pranešimų apie ateistų siekimus sunaikinti tikėjimą mažųjų širdyse ir išugdyti juos kovingais ateistais. Tokio auklėjimo skaudžios pasekmės ryškiai pastebimos ypač palyginus savižudybių nuosmį didėjimą. Jaudinantį pavyzdį knygoje pateikia ELTA-PRESS pranešimas iš 1978 m. gruodžio nr. 23-25 psl. Čia vaizdžiai atpasakota augšto rusų valdininko Gavrilenco dukters Renatos, dirbusios kultūros ministerijoje Kaune, nusizudyimas po įvykdyto aborto.

Kiti liudijimai ir dokumentai liečia šiuos kraštus: Bulgariją, Čekoslovakiją, Jugoslaviją, Lenkiją, Lietuvą, Rumuniją, Rusiją, Ukrainą ir Vengriją. Lietuvos skyrius apima apie 50 psl. Pradžioje pateikiamas prof. E. Vagino liudijimas apie lietuvių sąžinės kalinius Mordovijos lageryje. Ten jam teko artimai susipažinti su Liudu Simučiu, Vytautu Basčiu ir Justu Gimbutu. Jų tikėjimo meilė ir apaštališavo dvasia visus žavėjo bei stiprino.

(Nukelta į 3-čią psl.)

Pasaulio įvykiai

NEPRIKLAUSOMA RESPUBLIKA AFRIKOJE TAPO BUVUSI Britanijos kolonija Rodezija, pasivadavusi Zimbabve. Penkiolika metų ją valdė su Londonu ryšius nutraukęs baltųjų mažumos premjeras I. Smitho režimas. Valdžią dabar perėmė premjeras R. Mugabė, buvęs partizanų vadas. 80 vietų negrų parlamente turintis 57 atstovus. Kitą partizanų vadą J. Nkomą jis yra pasirinkęs vidaus reikalų ministru. Partizaniniame kare lig šiol žuvo 27.350 Rodezijos negrų ir baltųjų. Be kraujo nebuvo apsieita ir nepriklausomybės dieną — nuo teroristų granatų žuvo du asmenys, buvo sužeista apie 30. Iš kalėjimo Salisburijje pabėgo 60 negrų kalinių, kurių eilėse yra pavojingų nusikaltėlių. Susirūpinimą dėl demokratinės Rodezijos ateities kelia faktas, kad jos premjeras R. Mugabė yra marksistas, linkęs į komunizmą. Iš valdžios pasitraukė ir iki balandžio 30 d. iš Rodezijos žada išvykti apie 200 augstas pareigas ėjusių baltųjų. Jų pavyzdžiu žada pasekti ir apie 35% baltųjų karininkų bei puskarininkų, kurie yra labai reikalingi šios naujos respublikos kariuomenei. Britanijai nepriklausomybės paskelbimo šventėje atstovavo karalienės Elzbiotos sūnus Karolis ir užsienio reikalų min. lordas Carringtonas. Oficialias delegacijas ir nepriklausomybės paskelbimo šventę buvo atsiuntusios 89 valstybės.

Pasaulinis karas?

Komunistinėje Kinijoje lankei Italijos komunistų vadas E. Berlingueris, nors tuo metu Kremlius organizavo V. Europos kompartijų vadų konferenciją Paryžiuje, kurioje dalyvavo tik Prancūzijos ir Portugalijos komunistai. Kinijos vicepremjeras D. Ksiopingas pareiškė E. Berlingueri lydejušiams italų žurnalistams, kad III D. karas esąs neišvengiamas. Geriausiu atveju jį bus galima atidėti 20 metų. Tame kare komunistinė Kinija nori būti JAV sąjungininke. D. Ksiapingas taipgi pabrėžė, kad tikrasis Kinijos valdytojas dabar yra Z. Jangangas, buvęs Sichuano provincijos gubernatorius, 1979 m. pabaigoje išrinktas į politinį kompartijos komitetą.

Skilimas Izraelyje

Iš Vašingtono grįžo Izraelio premjeras M. Beginas, turėjęs pasitarimus su prez. J. Carteriu dėl savivaldos arabams okupuotose vakarinėje Jordano upės pakrantėje ir Gazos juostoje. Šis klausimas oficialiai turi būti išspręstas iki š. m. gegužės 26 d. Prez. J. Carteris norėjo, kad derybos tarp Egipto prez. A. Sadato ir premjero M. Begino vyktų Vašingtone, kur jis būtų galėjęs panaudoti savo įtaką lemiamu momentu. M. Beginas deryboms pasirinko Izraelį ir Egiptą, matyt, sąmoningai vengdamas prez. J. Carterio spaudimo. Premjero M. Begino koalicinėje Likudo partijos vyriausybėje prasidėjo skilimas. Krašto apsaugos min. E. Weizmanas viešai pasisakė už naujo parlamento rinkimus dar prieš 1981 m. gegužės mėnesį. Jis taipgi pabrėžė, kad sutiktų įsijungti į darbiečių vyriausybės ministrų kabinetą. E. Weizmanas yra laikomas taikos su Egiptu šalininku, pasisakančiu už pilną savivaldą arabams Izraelio okupuotose srityse. Prez. J. Carteris pasikvietė Vašingtono Izraelio opozicijos vadą S. Peresą. Šie įvykiai įtaigoja, kad nesukalbama M. Begino dienos greičiausiai jau yra suskaidytos. Aštrios kritikos Izraelis susilaukė Jungtinių Tautų saugumo taryboje dėl dviejų aiurių karių nužudymo pietiniame Libane, kur šeiminkauja Izraelio apginkluoti mjr. S. Haddado milicijos daliniai. Nuo to laiko, kai į šią sritį buvo atsiųsti Jungtinių Tautų taikos priežiūros daliniai, ten jau žuvo net 41 šiai pasaulinei organizacijai atstovaujantis karys. Du aiurių kariai, kuriuos nušovė Izraelio marjonetės mjr. S. Haddado miliciniai, negi nebuvo ginkluoti.

Vadų konferencija

Libijos sostinėje Tripolyje posėdžiavo Sirijos, Alžerijos, P. Jemeno, Libijos ir palestiniečių PLO organizacijos vadai, griežtai smerkiantys Egipto ir Izraelio suartėjimą. Pasitarimuose buvo priimta rezoliucija sudaryti bendrą kariuomenę Sirijoje karui su Izraeliu. Tokių planų šį penkiukė jau yra turėjęs ir anksčiau, bet lig šiol jie nebuvo įgyvendinti. Šį kartą paramos tai jungtinei kariuomenei žadama jieskoti iš Sovietų Sąjungos ir jos satelitų. Konferencijoje buvo išlyginti nesutarimai tarp Libijos diktatoriaus plk. M. Gaddafi ir PLO organizacijos vado Y. Arafato. Pirmasis yra griežtos linijos šalininkas, reikalaujantis plėsti partizaninį arabų karą prieš Izraelį. Y. Arafatas pastaruoju metu yra užėmęs lankstesnę diplomatinę liniją, tikėdamasis oficialaus V. Europos valstybių pripažinimo savo organizacijai. PLO atstovėbė Tripolyje, uždaryta plk. M. Gaddafi įsakymu, dabar vėl buvo atidaryta.

Afganistano karas

Afganistano partizanai paskelbė pasauliui savo įsiveržimą į Sovietų Sąjungos teritoriją. Teigiama, kad netikėtose kautynėse žuvo 200 sovietų karių. Pasitraukdamas į Afganistaną, partizanai per sieną atsivėrė tris kaimenes avių.

Šiame numeryje:

Doleris ar mokslas?

Kai mažėja domesys mokslui ir didėja doleriui

Žiburiai tamsoje

Italų leidyklos knygos, kuriose rašoma apie lietuvių

Iš džiaugsmo net persižengiojau

Simono Daukanto kelias į gyvenimą ir istoriją

Sokančiam jaunimui 30 metų

Hamiltoniško "Gyvataro" 30 metų sukaktis

Suplauks du tūkstančiai šokėjų

Būsimoji tautinių šokių šventė Čikagoje

Pokalbiai ir pamokslai

Pranešimas iš Venecuelos apie kun. M. Burbos lankymąsi

Vaikas pasauliniame kare

Itališkoji "Reader's Digest" laida apie lietuvių knygą

"Aukuro" teatrui 30 metų

Pokalbis su režisore E. Kudabiene sukaitytas proga

Monsinjoro gyvenimo keliai

Leidinyje apie kun. Ignonio-Ignatavičiaus nueitą kelią

Iškilus religinis koncertas

Čiurlonio ansamblis Klevelando lietuvių šventovėje

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata \$14, pusmetinė — \$7.50. Rėmėjo prenumerata \$20.
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$14.00 per year, \$7.50 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

RELIGINIAME GYVENIME

★ "AEROFLOT" LEKTUVU IV. 10 iš Maskvos į Romą atvyko Kauno arkivyskupijos ir Vilkaviškio vyskupijos apaštalinis administratorius vysk. Liudas Povilonis. Kauno vyskupa kelionėje lydi Kauno kunigų seminarijos profesorius ir Vilniaus Šv. Rapalo parapijos klebonas kun. dr. Pranas Vaičekonis ir Lietuvos vyskupijų liturginės komisijos pirm. bei Vilniaus Šv. Petro ir Pauliaus parapijos viceklebonas kun. Vaclovas Aliulis. Svečius iš Lietuvos Romos aerodrome sutiko Vatikano valstybės viešųjų reikalų tarybos paskretoris prel. Audrys Bačkis, Vatikano valstybės sekretoriato atstovas prel. Dias, lietuvių kolegijos Romoje vicerektorius prel. P. Jatulis, mons. A. Jonušas, lietuvių marijonų atstovas kun. J. Vaišnora, MIC, ir kt. Vienas pagrindinių vysk. Povilonio klanų mosi Romoje tikslų yra pateikti sakramentų ir apeigų kongregacijai mišiole bei kitų liturginių tekstų vertimą aprobatui gauti. Lietuvoje buvo parengtas pilnas mišiole vertimas ir gautas pažadas jį išleisti Lietuvoje. Vatikano kongregacijai patvirtinus tekstų vertimą ir Lietuvoje galės būti pilnai pravesta liturginė reforma pagal II Vatikano santarybos nurodymus. Svečiai iš Lietuvos Romoje pasiliks apie mėnesį laiko.

★ MONS. STANLEY ZEKAS, lietuvių kilmės kunigas JAV-se, išėjusi Lietuvos likimu, ypač tikinčiųjų priepaude. Ivaivomis progomis jisai judina Lietuvis klausimą. Š.m. Vasario 16 proga jis vieno asmens komiteto vardu išsiuntinėjo laiškus savo vyskupijoms kunigams, primindamas tikybinių priepaude Lietuvoje ir prašydamas įjungti į sekmadienio pamaldas specialų maldavimą laisvės Lietuvai. Mons. S. Zekas taip pat pasirūpino, kad būtų įdėtas straipsnis apie Lietuvą ir vietinį laikraštį "The Steubenville Register" vasario 15 d. laidoje. Tame straipsnyje "Prayers Asked For Church in Lithuania" trumpai aptasakoma Lietuvos tikinčiųjų būklė, remiantis "LKB Kronika". Prie straipsnio pridėta iliustracija — Lietuvos Vytis su paaiškinimu: Vytis su iškeltu kardu rodo kovotoją prieš tautos ir žmonių piktadarius. Pažymėtina, kad mons. S. Zekas nekartą lankėsi pavergtose Lietuvoje ir pats matė esamą būklę.

Mons. S. J. ZEKO rūpesčiu šis Lietuvos Vytis buvo atspausdintas "The Steubenville Register" laikraštyje prie straipsnio apie Lietuvą

★ KOMUNISTINĖJE KINIJOJE neseniai lankėsi Prancūzijos vyskupo konferencijos pirm. kard. Roger Etchegaray. Jam dar nespėjus išvykti, atvažiavo sekretoriato netikintis pirm. kard. Franz Koenig. Tai pirmasis augštas Vatikano pareigūnas, atsilankęs po 1945 m. komunistų revoliucijos. Abu kardinolai Kinijoje nesutiko. Kard. Etchegaray, prieš išvykdamas, applanė Kinijos katalikų misijų pirmūno kun. Matteo Ricci, SJ, kapą ir pareiškė, kad to misijonieriaus pavyzdys liudija, jog K. Bendrija turi ateiti Kinijoje. Kun. Ricci buvo nuvykęs Kinijon 1601 m. ir ten mirė 1619 m., sulaukęs 59 m. amžiaus. Kard. Koenig atvyko komunistinė Kinijon kviečiamas Socialinių Mokslų Akademijos religinių tyrinėjimų institutu ir škaitė paskaitą to instituto nariams apie II Vatikano santarybą. Po kelionės kardinolas spaudai pareiškė, kad religinių grupių padėtis Kinijoje yra žymia pagerėjusi, tačiau šiuo metu jis nematęs greito susitaikymo galimybių tarp Vatikano ir komunistinės Kinijos remiamos Patriotinės Katalikų Sąjungos.

★ AFRIKOJE POPIEZIUS JONAS-PAULIUS II LANKYSIS š.m. gegužės mėnesio pradžioje. Jis aplankys šias valstybes: Zairą, Kongą, Keniją, Ganą, Augštesniąją Voltą ir Ivory Coast. Ta proga Vatikano mišijų kongregacijos leidinys "Fides" išvardino 9 Afrikos kraštus, kuriuose krikščionys yra persekiojami. Nė vienas tų minimųjų kraštų nėra įtrauktas popiežiaus kelionės planas. Š.m. popiežius ruošiasi lankytis ir kitur: birželio mėnesį — Prancūzijoje, liepos mėn. — Brazilijoje ir apie rugsėjo mėn. — Filipinuose. Iki šiol Jonas-Paulius II yra aplankęs: Dominikonų respubliką, Meksiką, Lenkiją, Airiją, JAV ir Turkiją.

★ KOMUNISTINĖS KINIJOS STEBETOJAMS ligišoliniai kardinolo Koenigo pareiškimai kelia susirūpinimą, nes kardinolas visai neužsiminė apie tuos katalikus bei kunigus, kurie per visą komunistinio valdymo laikotarpį liko ištikimi Šv. Sostui. Lankymosi metu kardinolas buvo susitikęs su eile Patriotinės Katalikų Sąjungos atstovų. Pekinge susitiko su be Vatikano pritarimo naujai konsekrutu vysk. Michael Fu Tien-šan ir seniau panašiai konsekrutu vysk. Jang Gaožian. Vienintelis teisėtai konsekrutas vyskupas, su kuriuo kard. Koenigas susitiko, buvo vysk. Vang Ksvening iš Mongolijos. Jis vyskupu konsekrutas 1951 m. dar prieš Patriotinės Katalikų Sąjungos įsteigimą. Jis dabar irgi yra įsijungęs ton sąjungaon ir be Vatikano sutikimo konsekravo Pekingo vyskupa. Komunistinė Kinijos spauda aprašė, kaip kardinolas viskuo nepaprastai žavėjosi ir džiaugėsi. Pasak stebėtojų, komunistinė spauda kitaip negalinti rašyti. Aiškiai visa tai iškreipta. Ištikimieji Šv. Sostui Kinijos katalikai tai supras, tačiau, stebėtojų manymu, jie visdėlto jausis užmiršti, skaitydami apie Vatikano atstovo susitikinėjimus su Patriotinės Sąjungos asmenimis. Vienas žinovas net nurodė, kad kardinolo apsilankymas ruošiamoje atidaryti Nankingo mieste katalikų šventovėje jokie teigiamos įspūdžio ištikimies Šv. Sostui katalikams nepaliksis, nes ta šventovė po atidarymo bus tvarkoma Patriotinės Sąjungos kunigų. Ištikimieji Šv. Sostui katalikai į tokias šventoves visai nesilanko ir Patriotinės Sąjungos kunigų patarnavimais nesinaudoja.

★ SVEICARIJOJE GYVENTOJAI didėle balsų persvara atmetė pasiūlymą atskirti valstybę nuo tikinčiųjų Bendrijos. Tik 281,760 asmenų pasisakė prieš Bendrijų privilegijas valstybėje, o už privilegijas balsavo 1,052,294. Tos valstybės privilegijos iki šiol teikiamos dviem gausiausioms krikščionių Bendrijoms Sveicarijoje: evangelikams-reformatams ir katalikams. Kiekvienas pilietis dabar moka tikybinius mokesčius valdžiai, kuri juos išmoka abiem Bendrijoms. Kiti religiniai vienetai jokių lėšų iš šių mokesčių negauna. K. Bendrijai Sveicarijoje tokiu būdu kasmet tenka 400,000,000 sveicariškų frankų (apie \$232,000,000).

★ POPIEZIAUS SUTIKIMAS pasiskirti Lvivo metropolijai įpėdinį su teise po kard. Slipų mirties būti oficialiuoju tos metropolijos arkivyskupu, nors ir esant užsienyje, yra nepaprastai džiugi naujiena ukrainiečiams. Šiuo paskyrimu Vatikanas aiškiai parodo, kad ukrainiečių Katalikų Bendrija yra gyva ne tik užsienyje, bet ir Ukrainoje. Išstius dešimtmečius ukrainiečiai vyskupai negalėjo sušaukti savojo sinodo, nes oficialiai Lvivo arkivyskupas turi teisę šaukti sinodą tik būdamas savo arkivyskupijos teritorijoje. Taipogi jis gali šaukti tik savoje provincijoje esančius vyskopus. Sov. Sąjunga, prievarta įjungusi ukrainiečius katalikus Ortodoksų Bendrijon, o Lvivo arkivyskupa ištrėmusi Sibiran, užtikrino, kad tokių sinodų atvykti nebus. Todėl popiežius Jonas-Paulius II pats šį sinodą sušaukė ir dabar davė Lvivo arkivyskupui bei jo įpėdinams teisinę privilegiją atvykti sušaukti viso pasaulio ukrainiečių vyskupų sinodus, iš anksto tuo reikalu pasitarus su popiežiumi. Atvykti tokiuose sinoduose, panašiai kaip patriachiniuose sinoduose, bus parenkami ir naujieji ukrainiečių vyskupai. Iki šiol Vatikanas pats skirdavo ukrainiečiams vyskopus, panašiai kaip lotynų apeigų katalikams. Tuo, žinoma, ukrainiečiai buvo nepatenkinti ir todėl net reikalavo savojo patriarchato.

KUN. J. STS.

"Lithuanian National Costume" veikalo sutikėvėse Toronto Prisikėlimo par. salėje. Pirmos eilės dešinėje — to veikalo autoriai — dail. A. TAMOSAITYNĖ ir dail. A. TAMOSAITYS

Iš džiaugsmo net persižegnojau

Simano Daukanto laiškai, kurie atskleidžia slapčius jo rūpesčius, Lietuvos dokumentų rinkimą, jų slėpimą ir falsifikavimą

BRONIUS ZUMERIS

Kaikas S. Daukanta vadina istoriku romantiku. Bet turint ano meto lietuvių tautos medžiaginę, dvasinę ir politinę būseną prieš akis, vargu šitas teigimas turi pagrindo. Ano meto apyvostose kažin ar ir šių dienų neromantikas būtų ką nors gudresnio ištaisęs. Gyvenamo laikotarpio laiškuose S. Daukantas yra labai praktiškas realistas. Ir jo parašyti veikalai yra pritaikyti to meto lietuvių mentalitetui. S. Daukantas rašė knygas tautai budinti, o ne istorinio mokslo plėtotei rutulioti. Kas tinka šiandienai, netiko aniemis laikams; kas vertinga dabar, būtų buvęs bevertis dalykas anuo metu. Dionyzas Poška, aprašydamas tuometinių inteligentų būklę, skundžiasi: "Klebonai, prelatai, kanauninkai ir vienuoliai, turtingi dėl mūsų monarcho ir protėvių duosmuno, nors lietuvių-žemaičių žemėje gyvena ir jų skania duona valgo, visai nenori prakitauti, plunksną graužti, senus autorius, kandidų apgraužtus bibliotekose varyti".

S. Daukantas, pradėjęs savo gyvenimą skrypsioje valstiečio troboje, pėsčias perėjo visą Lietuvą, įsiekdamas mokslo Vilniuje. Jis buvo patį neturtingas, jog nepajėgė net už kelionę apsimokėti. Mokslo pradžiai turėję vieną rublį kišenėje. Vargais negalais pats pasidirbo bajoro dokumentus, nes be jų valstietis negalėjo patekti į augštesniąją mokyklą. S. Daukantas, kaip vargo pelė, trūpiniais maitindamasis, baigė mokslus ir, visą gyvenimą raudamasis archyvuose ar bibliotekose, rinko medžiagą Lietuvos istorijai, kad nors kiek nušviestų tamosio prasmę lietuvių tautos būklę, kad žiebtų nors menką žiburėlį niūrioje, svetimųjų užuietoje baudžiauninkų žemėlėje.

Kiek tik pajėgdamas, kiek iš savo menkų išteklių bei stengdamas, S. Daukantas spausdino knygeles, prisidengęs įvairiais slapvardžiais, kad rusų valdžia neprisikabintų ir kad jis pats neprarastų tos menkėtos raštininko tarnybėlės — vienintelio pragyvenimo šaltinio. Visą gyvenimą pašventęs lietuvių tautai, metų metus išsėdėjęs archyvų palėpėse, įsivarė ligą ir mirė visų apleistas: "Jo grabą palydėjus trims moterėlėms, vienam kaimiečiui ir dviem seniams, 1884 m. kun. Vaišvila ant jo kapo užguldė paminklinį akmenį su gražiu įrašu".

Išėjo ginti savųjų

Pasimokęs S. Daukantas pamania, kad vokiečiai klastoja Lietuvos istoriją, kaip rusai stengiasi lietuvių paversti rusiais. Jis pamatė ypač daug suktybių iš lenkų pusės, kaip jų istorikai falsifikavo ar slėpė lietuviškus dokumentus. Lenkai žinojo (ir dabar žino), kad be unijos su Didžiąja Lietuvos Kunigaikštija Lenkija būtų pražuvusi arba likusi nežymia valstybė Karpatų pašlaitėse.

S. Daukantas labai greit pastebėjo, jog lenkų istorikai neviską skelbia, išrenka tik sau naudingus šaltinius, Lietuvos dokumentus slepia ir visai stengiasi, kad Lietuvos istorijos nebūtų.

Ir šių dienų lenkai tebeseraga manija, kad jiems priklauso žemės su Stetinu ir Vilniumi. Šių eilučių autoriui teko kelerius metus dirbti su pusėtinais apšvietusiu lenku, kurio niekaip nepavyko įtikinti, jog istorinės

Lietuvos ribose buvo Kijevas ir dabartinis Odesos miestas. Kitas tvirtino, jog skaitydamas lenkų istoriją niekur neaptikęs tokio dalyko kaip Suvalkų sutartis. Pagaliau, esą, jeigu tokia sutartis kur nors ir egzistuoja, tai lietuvių falsifikatas, kurio tikslas — atplėšti "lenkų miestą" Vilnių.

S. Daukanto laikais lietuvių padėtis buvo nepalyginamai liūdnėsnė, nes lenkai stengėsi visokiais būdais lietuvių užgožti ir jų žemėje patys įsitaisyti, kaip tai šiais laikais daro Suvalkų-Seinų srityse.

S. Daukanto laiškai

Lietuvoje "Vaga" 1976 m. išleido du toms S. Daukanto raštų. Antrojo tomo pabaigoje sudėti išlikę S. Daukanto laiškai, kuriuose yra retos liuanistinės medžiagos. Ryškiai laiškuose atsisipindi S. Daukanto pažiūra apie lenkus. S. Daukantas yra pirmas ano meto lietuvių istorikas, kuris atvirai ir tiesiai atidengė lenkų klastas bei suktybes lietuvių tautos atžvilgiu. Laiškai rašyti lenkų, prancūzų, vokiečių kalbomis įvairiems asmenims. Iš jų mūsų reikalui įdomiausi yra S. Daukanto laiškai Teodorui Narbutui (1784-1864), ano meto žymiam istorikui, išleidusiam lenkiškai devynių tomų "Lietuvių tautos istoriją". "Tamstos, Pone Geradari, tebeleidžiama lietuvių tautos istoriją gerbiu be galo ir esu pasiryžęs, kiek leis mano jėgos ir žinios, viskuo Tamstai padėti". Tačiau, norėdamas išvengti caristinės rusų valdžios persekiojimų, jis prašo Narbutą: "Nuolankiausiai prašau Tamstos, Pone Geradari, kad savo įgimtu malonumu nepamintum manęs savo gerbtiname veikale, nes tai gali man daugiau pakenkti, kaip padėti".

Primindamas šio reikalo svarbumą, kita proga S. Daukantas skundžiasi: "Kraševskis blogai padarė mane pagyręs Ateneume, dėl šios priežasties aš galiu netekti vietos".

Iš laiškų matyti, kad S. Daukantas labai daug Narbutui padėjo rašyti tą istoriją apie Lietuvą: jis rinko medžiagą, dokumentų nuorašus, nurodinėjo šaltinius, o iš savo menkų išteklių išsigijęs dokumentų siuntinėjo Narbutui, kad ta istorija būtų pilnėsnė ir vertingesnė.

Sielodamasis rašoma Lietuvos istoriją, S. Daukantas priekaitauja, kad kitiems rūpi ne mokslas, o pinigai: "Ponas Danilavičius, kuris turi daugiau kaip 2000 dokumentų, nenori Ponui duoti". Iš laiškų matyti, kad S. Daukantas norėjo tuos dokumentus išgauti, tačiau Danilavičius reikalavo pinigų, o S. Daukantas jų neturėjo. Minimas Danilavičius (1787-1843) dirbo Vilniaus, Maskvos ir Kijevo universitetuose. Būdamas Lietuvos teisės istoriku, jis, matyt, turėjo apšiai dokumentų.

Kita proga S. Daukantas ragina Narbutą: "Ukmergės (pavietė) didelį rinkinį turi daugalis Zagelis, buvęs Ukmergės maršalka, kaip girdėjau, reikia kuo greičiau į jį kreiptis, nes yra nesveikas ir bevalkis, kurią dieną jo rinkinys gali būti išbarsytas". Ir čia pat nurodo atsitikimą: "Radvilų nuorašas Viešojoje bibliotekoje dingio kaip į vandenį". Kitoje vietoje sako: "Tikriausiai žinau, kad Julijonas Niemcevičius, garsusis rašytojas, prieš 30 su viršum metų išsivežė iš Radvilų bibliotekos 27 tomus in folio rankraščių apie Lietuvą".

Kitame laiške S. Daukantas

mini, jog pas Ukmergės ribų teisėją matęs labai gerą Kazimiero Jogailaičio laikų Vilniaus planą, kur dabartinių bernardinų vienuolyno vietoje buvo rusų krautuvės. Gi pijorai Dragočino bažnyčioje turį visą skrynias su originaliais dokumentais. O kas su tokiais ilgų Lietuvos amžių istoriniais dokumentais atsitinka, esą matyti "iš Danilavičiaus pavyzdžio, kuris, kaip man sakėsi, turėjo daugiau kaip 2000 rankraščių, daugiausia originalių... laikė pas save giminaiti p. Korevickį, mokyto žmogų, o kai mirė ir Korevickis grįžo — dokumentų neberado".

Lietuvos sienos ir midaus buteliai

Viename laiške S. Daukantas prašo Narbutą peržiūrėti 1224 m. sutartį su Erdvilu ir kitais kunigaikščiais. Ta sutartis pamintė Volynijos kronikoje ir būtų naudinga nustatymui senosios Lietuvos sienų. "Ponas Vilgockis, Vilniaus vyriausybės teismų regentas, buvo didelis savo krašto mylėtojas, ir jis man pasakojo, kad ant senosios Lietuvos sienų ligi šiol tebėra senoviniai kapčiai, kurie išlikę tarp dabartinių Volynijos ir Kijevo gubernijų, o iš kitos pusės — tarp Minsko ir Polesės gubernijų... Kai po paskutinio krašto padalinimo, atmatuojant kunigaikščiui Potiomkinui, jei neklystu, prie Lomo užtikto labai didelį kapčių, kurį, nepamenu dėl kurios priežasties nukasus, apačioje rado kelis vašku užlipintus butelius, kuriuose buvo likęs vos ketvirtadalis skysčio. Kai jo įpylė į sidabrinį šaukštą ir pakaitino ant žvakės, visas kambarys pakviop liepų žiedais, ir iš to suprato, kad čia liepų midus. Tad smalsuoliai po pirščuką išgėrė ir tuojau visi, lyg opiumo paragavę, užmigo ir nepabudami išmiegojo 24 val., kai atsikėlė, visi kaip naujai užgimę, jokių svaigulio nejautė. Paskui ėmus tyrinėti ir klausinėti kaimiečius, koks čia kapčius, jie atsakė, kad tai senosios Lietuvos sienos kapčius. Sitokių kapčių jie parodė ir daugiau — juos taip pat nukasė ir taip pat rado nepilnus butelius liepų midaus".

S. Daukantas čia pat įrodinėja, esą nors dabar Minsko, Gardino ir Polesės gubernijose gyvena rusai, bet čia jie buvo atgabinti ir įlgainių susiliejo su lietuviais. Tų aplinkybių lietuviškumą rodo lietuviški vietovardžiai, upių pavadinimai ir net valstiečių pavardės, išlikusios lietuviškos ligi XVI š. pirmosios pusės. Domininkonas Petkevičius 1834 m. S. Daukantai pasakojęs, kad gyvendamas Černigovo vienuolyne jis kartą sutiko ten gyvenančius valstiečius, kalbančius lietuviškai. "Iš džiaugsmo ir nustebimo net persižegnojau. Paskui po ilgo pasikalbėjimo jie pasisakė: nors ir būdami graikų tikėjimo, bet visai gerai kalbėdami rusiškai mieste bei kelionėje, namie jie kalbasi lietuviškai, atsimindami, kad jie yra lietuviai, o ne rusai". S. Daukantas dar mini, kad Naugarduko pavietė rusų valstiečiai pilkapius ir senkapius vadina latvėmis. Jeigu tai tiesa, yra labai svarbus dalykas. Matyt, dar anais laikais ten kalbėta lietuviškai. S. Daukantas klausia: "Kokios dainos yra tuose lietuviškuose Naugarduko ir Lydos pavietų Pogezanijos ir Pomezanijos kaimuose, kurie ligi šiol tebekalba savo tautos kalba?".

(Bus daugiau)

Padėka

Tragiškai žuvus brangiam vyrui ir tėveliui

A+ PETRUI LABUCKUI,

iš širdies gelmių išplaukiančią gilią padėką reiškiame: gerb. prel. dr. J. Tadauskui ir kun. L. Januškai, OFM, už religinių apeigų atlikimą ir raminančius žodžius; mūsų artimiems draugams bei klevelandiškiams B. A. Gražuliams už pagalbą, tvarkant laidojimo reikalus; karsto nešėjams; užprašiusiems šv. Mišias už a. a. PETRO vėlę; atsiuntusiems gėles; pareiškiusiems užuojautas mūsų skaudžioje liūdesio valandoje; solistams p.p. Paulioniams, giedojusiems per šv. Mišias.

Nuoširdi padėka visiems draugams, kaimynams ir pažįstamiems už tokį gausų atsilankymą koplyčioje, šventovėje per pamaldas ir palydėjimą į amžiną poilsio vietą Šv. Jono kapinėse Mississaugoje, Ontario.

Už jūsų visų mums parodytą nuoširdumą, lietuviško jausmo — meilės kibirkštėlę nelaimėje iš giliios širdies dar kartą visiems dėkojame.

Liūdinti žmona Stanislava ir sūnus Edvardas

A+ A

KOSTUI VINGELIUI

Lietuvoje mirus,

jo brolį VYTAUTĄ ir šeimą nuoširdžiai užjaučiame —

J. S. Andruliai

O. Skrebūnienė

V. G. Balčiūnai

I. L. Juzukoniai

R. E. Draudvilai

J. A. Vaškevičiai

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmenis ir skulptūras darbus — greitai ir meniskai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meniską darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

YONGE MEMORIALS LTD.

2044 YONGE ST., Toronto, Ont. M4S 1Z9

Tel. 487-2147, vakarais 445-8955

Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai
ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVE

Mobawk Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

★ Elektros reikmenys
★ Televizijos aparatai
★ Skalbiamosios mašinos
★ Vaikų baldai
★ Įvairūs kilimai

★ Saldytuvai
★ Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
★ Siuvamos mašinos
★ Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVES:

Vakaruose —
137 RONCESVALLES Ave.
Tel. 537-1442

Rytuose —
2448 DANFORTH Ave.
Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Šokančiam jaunimui 30 metų

Hamiltoniško "Gyvataro" sukaktis paminėta iškiliu koncertu

Balandžio 13, sekmadienį, "Gyvatarui" buvo didelė šventė — trisdešimtmečio sukaktis. Šiam momentui gyvataričiai rūpestingai pasiruošė ir dargi talkon pasikvietė Toronto jaunimo chorą "Volungė". Plačioji visuomenė gausiai susirinko į Hamiltono Scott Park mokyklos salę, kurioje vyksta didieji Hamiltono lietuvių renginiai. Sėdinčių eilėse buvo matyti veidų iš Toronto, St. Catharines, Delhi ir kitų vietovių. Mat, "Gyvataras" visur yra buvęs ir nekartą atlikęs meninę programą. Dėlto jis susilaukė plataus dėmesio.

Šios sukakties proga "Gyvataras" savo nuopelnais nesigyrė, o tik parodė ką per 30 metų subrandino. Priešsceniję ant specialaus stalo buvo dailiai išrikiuoti visi "Gyvataro" žymenys, liudijantys nueitą kelią. Jų tarpe ryškiai matėsi pažymėjimas, primenantis "Gyvataro" dalyvavimą tarptautiniame festivalyje Prancūzijoje. Be to, savo praeitį "Gyvataras" pavaizdavo specialiu leidiniu, kuriame iškalbingaisiais prabyla nuotraukos.

Dabartinį "Gyvataro" veidą ryškiausiai atskleidė sukakties koncertas, kuriame jauni šokėjai parodė savo meną, kurį ilgai brandino. Koncertas buvo pradėtas pačių mažiausių pasirodymu scenoje. Šoki tiems nesisekė, bet publika smagiai juokėsi ir džiaugėsi pirmaisiais mažųjų žingsniais. Po jų piena po kitos iriedėjo scenon augusiųjų grupės. Jos pakaitomis atliko 22 šokius. Žinoma, šauniaisiais šokių grupių grupė — tiksliai, žaismingai, nė kiek nepasimesdami sudėtingose figūrose, jausdami pagrindinę šokio mintį, nestokodami dinamikos. Bet ir jaunesniųjų grupės yra gerojai apdailintos, jaučia šokio ritmą, organizacinę sąrangą, tinkamai valdo judesius.

Visus šokius gyvataričiai atliko pasigėrėtinai, tačiau lietuvių širdžiai kažkaip artimiausi atrodo lyrinio pobūdžio šokiai — Sadutė ir Rezinėlė, kuriuos "Gyvataras" ypatingai gražiai ir subtiliai atlieka.

Iš koncerto buvo matyti, kad "Gyvataras" yra daug pasiekęs, per savo eiles perleides daugybę šokių. Jam linkėtina sudaryti savo orkestrėlį. K. Deksnys yra labai geras akordeonistas, bet jis vienas negali atstoti orkestro. Pastarojo buvimas pa-

keltų "Gyvatarą" dar augščiau. Sukakties "Gyvataro" koncertą praturtino torontiškę "Volungė" — jaunimo choras, vadovaujamas muzikės D. Viskontienės. Pradžioje buvo tik mergaitės, bet pastaruoju metu prisidėjo ir vyrai. Dabar "Volungėje" dainuoja apie 20 choristų. Šis vienetas atliko visą eilę lietuvių kompozitorių harmonizuotų dainų. Jo dainavimas jau yra pasiekęs gana augštą lygį, juoba, kad choristai yra rinkiniai, turį nemažos patirties. Impunuoja "Volungė" ir savo išore, ypač mergaitės. Pirmoje dalyje jos pasirodė pasipuosius tautiniais drabužiais, o antroje — kitokia apranga. Be to, visą laiką "Volungė" keičia pozicijas, vartoja atitinkamus judesius, tuo būdu įvairindama sceninį vaizdą.

Koncertas baigtas sutelktinėmis jėgomis — šokių ir dainininkų. Landytinį ir Aušrelę atliko vyresnieji šokėjai, palydini akordeono ir "Volungės", o Suk, suk ratelį — visi programuojantį vaizdą, kuriame trykštelė tryško jaunystė dinamiškais šokių judesiais, dainos bei muzikos garsais.

"Gyvatarą" sveikino prel. J. Tadaruskas, kons. dr. J. Žmuidzin (vakarienis metu), o H. Žmuidzinienė įteikė savo kūrybos paveikslą, KLB pirm. J. R. Simanavičius, kitų kolonijų tautinių šokių grupės, organizacijos, įvairių vienetų. Daug sveikinimų gauta raštu iš viso laisvojo pasaulio.

"Gyvataro" vadovė, apdovanojta geleimis, visų gyvataričių vardu išreiškė nuoširdžią padėką. Taip pat buvo apdovanotos ir visos kitos "Gyvataro" grupių vadovės. Programos pranešėja buvo Lina Verbickaitė-Sawitz.

Iš kitataučių įdomią sveikinimo kalbą pasakė Hamiltono burmistras MacDonald, dalyvavęs iškilmėse su lietuvių tautinių spalvų kaklaraiščiu. Ontario etninio meno tarybos direktorius Banting, kalbėdamas vakaronės metu Jaunimo Centre, pabrėžė, kad "Gyvataras" iš 10.000 šokių yra savo kokybe pirmajame dešimtyje.

Taip "Gyvataras" visų nuoširdžiai buvo įvertintas ir palydėtas į ketvirąjį dešimtmetį. By.

Hamiltono tautinių šokių grupė "Gyvataras" š.m. balandžio 13 d. paminėjo 30 metų veiklos sukaktį. Nuotraukoje grupės vadovė G. BREICHMANIENĖ įjauna sukakties tortą. Jos kairėje — prel. J. TADARAUSKAS, p. JOKUBYNAS, jos dešinėje miesto burmistras MACDONALD, jo žmona, akord. K. DEKSNYS. Nuotr. J. Miltenio

Suplauks du tūkstančiai šokėjų

Šeštoje tautinių šokių šventėje dalyvaus rekordinis skaičius šokėjų

J. SLAJUS

Š. m. liepos 6 d., 2 v. p. p., į Čikagos amfiteatrą, maršo garsams sklindant ir daugiatukstantinei miniai džiaugsmingai sutinkant, spalvingose gretose entuziastingai įgygiuos 2300 mūsų rinktinio jaunimo — tautinių šokių atlikėjų, čia suvažiausių iš laisvųjų kraštų padeonstruoti mūsų tautinės kultūros, parodyti, jog išeivijos lietuviai tebėra gyvastingi. Ir tai nėra tuščiažodžiavimas — šeštajai tautinių šokių šventei užsiregistravo rekordinis skaičius, būtent, 2300 šokėjų, t. y. daugiau nei betkurioje buvusioje šventėje.

VI-sios tautinių šokių šventės komitetas kovų 28 d. Šarkos restorane Čikagoje spaudos ir radio atstovams pateikė vaizdžią informaciją apie ruošos darbus artėjančiai šokių šventei. Konferenciją pradėjo vadovė-derintoja Dalia Gotceitienė.

Siūlymai jaunimo veiklai

Ilgalaikiai ir trumpalaikiai lietuvių jaunimo veiklos tikslai

G. JUOZAPAVICIŪTĖ

PETRAUSKIENĖ

Pirmasis ilgalaikis veiklos tikslas: stiprinti lietuvišką išeivijos bendruomeninį gyvenimą. Trumpalaikis veiklos tikslas: lietuvių kilmės jaunimą pritraukti prie lietuviško bendruomeninio gyvenimo. Priemonės ir būdai šiem dviem tikslams siekti: ruošti kasmetinius Toronto jaunimo pavasario šokius, kurių tikslas būtų pagerbti visus abiturientus — gimnazijos, universitetų ar betkokių kitokių kursų. Reikėtų rengti jaunųjų menininkų parodas dažniau pačiame Toronte bei sudaryti sąlygas siuntimui menininkų su parodomis ir į kitas kolonijas bei iš kitur atsikviesti į Torontą. Taip pat pasitarnautų kasmetinė Toronto jaunimo stovykla ilgąjį savaitgalį liepos mėnesio pradžioje Wasagoje (panašiai, kaip kasmet vyksta prie Čikagos Union Pier). Jeigu Vakarų Kanados lietuvių jaunimo stovyklos pasidarytų kasmetinės, reikėtų suruošti ekskursiją iš Toronto bei kitų rytų jaunimo. (Šių metų stovykla bus Winnipege rugpjūčio mėnesį).

Antrasis ilgalaikis veiklos tikslas: skatinti lietuvių kilmės prieraugli jaugti ir lietuvišką bendruomeninį gyvenimą. Trumpalaikis tikslas: teikti lietuvių kilmės tėvams pagalbą prieraugli lietuviškai ugdyti. Priemonės bei būdai šioms tikslams siekti: Toronto vaikų stovykla anglų ir lietuvių kalbomis su stipria liuanistine programa; vaikų popietės, kad būtų proga nuo pat mažens lietuviukams susidraugauti ir įieškoti tolimesnio ryšio; talentų vakarai ir didesnės pastangos talentų popiečių laimėtojus parodyti per angliškąją televiziją (pvz. "Tiny Talent Time" rodoma iš Hamiltono). Per vaikų popietes ar šeštadienines mokyklos pamokas mažesniems vaidinti lietuviškas pasakas, dainas. Taip pat vertėtų paruošti daugiau lietuviškų pasakų "cassettes" juostelėse, kad vaikas, užuot klausęs anglišką rekorduočių pasakų per dieną arba prieš einant gulti, galėtų klausytis jų lietuviškai.

Antrasis trumpalaikis tikslas: jungti mišrias šeimas prie lietuviško bendruomeninio gyvenimo. Siūlomos priemonės — ruošti reguliarius mišrių šeimų pobūvius, kurie sudaryti proga spręsti bendras problemas; ruoš-

nė. Po įžanginio žodžio ji visiem padalino informacinį leidinį. Pranešimus padarė komiteto ir komisijų pirmininkai. Komiteto pirm. Jonas Talandis pasidžiaugė rengėjų komiteto pareigūnais. Sakėsi praėjusią savaitę dalyvavęs lietuvių Bendruomenės ir Jaunimo Sąjungos 40 vadovų suvažiavime Detroito, kur įsitikinęs LB-nės plačia darbo apimtimi. Dar arčiau ten pažinęs lietuviškos veiklos gyvastingumą. Yra tariamasi su augstaisiais JAV valdžios žmonėmis dėl dalyvavimo šventėje. Yra jau pažadėjusių; apie jų dalyvavimą bus paskelbta prieš šventės pradžią.

Loterijos komisijos pirm. Edvardas Lapas prašė skelbti, kad gavusieji platinti bilietėlius ne laikytų jų stalčiuose, o platintų ir teltų lėšas būtinoms šventės išlaidoms apmokėti. Aukų lapais lėšos nebus renkamos.

TŠ šventės muzikos vadovas Faustas Strolia kalbėjo apie

muzikinius šventės reikalus. Tariausi su "Lyrikos" operos ir dar kitu orkestru. Šokiams gros 32 pučiamųjų ir liaudies instrumentų orkestrantai. Septynis šokių palydės chorų dainomis. Su šokių vadove Pupienė ir kitais aiškinosi dėl permažo grindų ploto, kuriame neįmanoma sutalpinti visų šokėjų ir tinkamai atlikti šokių programos. Tačiau vadovai mano, jog būtų nusikaltimas dėl šios priežasties sumažinti atvykstančių šokėjų skaičių. Salė nesanti pritaikyta muzikiniams reikalams, nėra tinkamo rezonanso.

Nijolė Pupienė, vyriausia tautinių šokių vadovė, pranešė, kad šventės repertuaras yra suskirstytas į 4 grupes: vaikų, jaunų, studentų ir veteranų. Repertuaras iš viso apima 20 šokių. Didžiausia grupė yra studentų. Tikisi, kad iš jų galės sudaryti 56 ratelius po 16 šokių. Vien tik iš Čikagos ir aplinkinių dalyvaus 900 šokėjų. Kiti šokėjai atvyks iš Australijos, Anglijos, Vokietijos, Brazilijos, Kanados ir JAV-bių. Keletas grupių šventėje dalyvaus pirmą kartą. Tikisi, kad visos šokių problemos bei sunkumai susitvarkys.

Kelionių komisijos vadovė Rima Rėklaitienė pranešė, kad šokių dalyviams yra rezervavusi 320 kambarių trijuose viešbučiuose. Kaina bus apie \$45 už naktį 4 asmenims. Į tuos tris viešbučius visos grupės nemokamai bus atvežamos iš aerodromo, nuvežamos į repetitijas, šventę, vakaronę ir banketą.

TŠ šventės leidinio red. Jonas Baris pranešė, kad leidinys su tekstu ir iliustracijomis turės 160 psl. Tiražas — apie 5000; bus pardavinėjamas po \$3. Programos dalyviai jį gaus nemokamai. Prašė skelbti, kad nedelsiant siųstų rašinius, nuotraukas ir sveikinimus.

Izd. Dalia Dundzilienė paaiškino apie pagrindines šventės išlaidas, apimančias šokių keiliones, salės nuomą, jos dekoravimą, draudas, leidimus ir kt. Visoms išlaidoms numatyta su-telkti \$177.000. Į aukų telkimo darbą ir garbės svečių pristatymą įsijungė ir inž. A. Rudis.

Sofija Džiugienė, didžiojo pokylio ruošimo vadovė, paaiškino apie jo ruošą. Tikisi sutelkti \$10.000 pelno.

Bilietų platinimo k-jos pirm. Genė Rimkienė pranešė, kad bilietų platinimas vyksta sėkmingai, geresnės vietos jau baigiamos išparduoti. Numato iš-parduoti bilietų turėti apie \$97.000 pajamų.

A. Juodvalkis paklausė, kas yra faktinis šokių šventės rengėjas? Pasakytą, jog šokių šventės atsakingasis rengėjas yra Lietuvos Bendruomenė, nes ji skiria TŠ šventės komiteto pirmininką. Po to A. Juodvalkis pasigedo informaciniame leidinyje LB emblemos arba bent apie ją minėjimo.

Žiburiai tamsoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Apie lietuvių ir jų dvasios vadus Vorkutos lageryje dokumentai paimti iš Josef Scholmer knygos "Die Toten kehren zurueck". Plačiai aprašomos jų kančios ir nepalaužiamas tikėjimas Dievo teisingumu.

Toliau pateikiamas kun. Juozo Janulio kalėdinio pamokslas, pasakytas Anykščiuose, vertimas italų kalbon, aiškiai ir atvirai iškeliantis ateistinę veiklą bei tikinčiųjų persekiojimą.

Mons. V. Mincevičius supažindina italų visuomenę su vienos tremtinės ispūdžiais "Sibiro Kalėdose", pateikia slapta Vakarų pasiekusį laišką apie Nijolės Sadūnaitės kryžiaus kelią, jos laiškų citatas. Pateikiamos ir kitų lietuvių tremtinių bei sąžinės bėlavusių laiškų ištraukos. Čia minimas V. Lapiečio laiškas ir Onos Pranckūnaitės persekiojimas.

Skirius apie Rusiją

"Luci nelle Tenebre" pateikia nemažą dokumentų apie lietuvių ir Lietuvą taip pat ir skiriuje apie Rusiją. Čia nurodoma, kad Ortodoksų Bendrija yra pilnai paklusni sovietų režimui, kaip tai buvo ir carų laikais. Tik Katalikų Bendrija Lietuvoje drąsiai gina savo teises ir tikėjimo laisvę.

Latvijoje katalikų esą vos penktadalis gyventojų. Jie yra labiau paveikti baimės. Lietuva gi, priešingai, pagal savo geografinę padėtį ir istorines aplinkybes yra ir pasilieka Katalikų Bendrijos avangardas Rytuose. Čia katalikai sudaro daugumą, veikia viešai ir katekombos. Tikėjimas čia tebėra labai gyvas, netrūksta naujų

kankinių nei pasauliečių, nei kunigų, nei vyskupų eilėse.

Apastalavimo dvasia Lietuvoje taip pat aktyviai reiškiasi įvairiausiose frontuose, nežūrint visų ateistų pastangų sunaikinti Katalikų Bendriją Lietuvoje. To ypač siekiama bandant: a. paveikti Vatikaną, kad būtų paskirti sovietų režimui palankūs vyskupai, b. informuojant pasauli apie tariamą religinę laisvę Lietuvoje, c. visais būdais varžant sielovados ir evangelizacijos veiklą, d. proteguojant režimui palankius kunigus ir baudžiant toliusius, e. kontroliuojant kandidatų priėmimą į Kauno kunigų seminariją bei siekiant juos pajungti KGB veiklai, f. sistemingu priverstinu ateistinių auklėjimu visose mokyklose ir įvairiausiomis kitomis priemonėmis, kaip spaudoje, radijais, televizija.

Visa ši informacinė medžiaga paimta iš V. Mincevičiaus ELTA-PRESS 1978 m. sausio mėn. numerio. Atskirai pateikiamas Gennadijus Tarasevičius liudijimas apie jo santykius su sąžinės kaliniais — kun. Algirdu Mocium, kun. A. Svarinsku ir kanauninku Rauda. Jų paveiktas jis pats perėjo į katalikų tikėjimą.

Lygiai nepaprastą ispūdį Italijos skaitytojam šioje knygoje palieka ir E. Juciūtas dokumentinės knygos "Pėdos mirties zonoje" ištraukos apie sugrįžimą iš Sibiro. Taip visa knyga "Žiburiai tamsoje" yra jaudinantis dokumentų ir liudijimų rinkinys, ryškiausiai nušviečiantis italų visuomenės šių laikų tikinčiųjų krikščionių, ypač lietuvių tautos, kryžiaus kelius ir tragišką padėtį.

Tyli sukaktis

AL. GIMANTAS

Neskambėjo gitaros ir niekas nemušė būgnų, kai pernai "Lituanus" žurnalas pernelyg kukliai minėjo savo 25 metų gyvavimo sukaktį. Net ir mūsų akademiniuose sluogniuose ta prasminga sukaktis buvo labai neryškiai prisiminta. O vis dėlto gaila (ir truputį pikta), kad viskas praėjo pusiau tyliomis, lyg ir nuvertinant sunkias pastabas bei darbą, kurį atlieka nedidelis būrys pasišventėlių, susitelkusių aplink kietąjį "Lituanus" branduolį. Redagavimas, medžiagos rinkimas, korespondenciniai ryšiai, spausdinimas, lėšos, išsiuntinėjimas, kartotekos vedimas, atskaitomybė ir visi kiti administraciniai reikalai sudaro didelio darbo visumą. Pajusti viso to darbo plotį ir gylį pašaliečiui nėra lengva, bet saujaį įsijungusių ir įsipareigojusių asmenų tai reiškia nelengvą savanorišką užsiurauto darbo našą.

Paimkime kad ir ligšiolinį "Lituanus" reikalų vedėją — administratorių Joną Kučėną. Jo namų adresu ateina (ir iš-eina) beveik visa žurnalo leidimą liečianti medžiaga. Jis, kaip ir dauguma mūsų, turi šeimą ir visus kitus savosios pastogės išlaikymo rūpesčius. Tačiau, kaip ji sugeba balansuoti savąjį laiką, tarnybą ir įsipareigojimą "Lituanus" žurnalui, neskriaudžiant savo šeimos, tai nebent jis pats ir dangus težino. Gal tas pavyzdys geriausiai parodo tą padėtį ir atskirus individus, kuriais ir tegali remtis "Lituanus". Visas "Lituanus" Fondo stiprumas ir remiasis tais iškiliais, tarkime, kietais ir nepajudinamais stulpais. Tai daugiau negu idealizmas. Tai turbūt lietuviškasis užsispyrimas (pačia geriausia prasme), kuris atneša

matomus rezultatus net ir tada, kai iš šalies nesulaukiama pakankamo dėmesio ir talkos.

Kaip leidėjai suveda galų su galu, kaip jie įstengia beveik reguliariai paruošti kiekvieną numerį, tai, daugelio nuomone, esąs jų reikalas. Sėdint patogioje stebėtojų kėdėje, nėra sunku įžvelgti įvairius šešėlius, paberti tokią ar kitokią kritiką. Deja, tie kritikai net ir kviečiami neateina nei su moraline, nei su materialine parama. Tiesa, veikiant su atvira burna, pačiam neįsipareigojant ir neužiangažuojant, yra kur kas lengviau peikti negu prisidėti konstruktiviai kritikai bei konkrečiu darbu, talka, pinigų.

Baigiant tokio pobūdžio rašinį derėtų pritaikyti apie "Lituanus" uždavinį, reikšmę, svarbą, reikalą ir dar pažerti eilę skambių superlatyvų. Visa tai jau buvo pasakyta šimta ir viena kartą, ir vargiai naujų, tegu ir rinktinių žodžių bei frazių srautas bent kiek sujaudintu. Tačiau jie atsirastų vienas kitas, kuris sau, savo jaunimui, kaimynui ar darbovietės bendradarbiui norėtų dovanoti išskirtinę (lietuviškųjų reikalų barose) dovaną, terašo "Lituanus" adresu: 6621 S. Troy, Chicago, IL. 60629, USA. Žurnalo puslapių prakalbės ir lietuviškai nekalbančios gerai pririnktu, jiems suprantamu ir priimtiniu bei įtikinamu žodžiu be pigios retorikos, be propagandos, prakalbės veiksmingais faktais, mokslina metodika ir rinktine medžiaga, nušviečiančia Lietuvą ir lietuvių deramoje šviesoje bei atitinkamoje perspektyvoje.

• Norintiems susipažinti su "Tėviškės Žiburiais" jie siunčiami nemokamai. Metinė prenumerata naujam skaitytojui — \$10, reguliari — \$14.

Metiniame "Tėviškės Žiburių" spaudos baliuje: iš kairės — leidėjų draugijos pirm. dr. S. CEPAS, F. URBONIENE, VYT. BALČIUNAS ir V. SAKAS, laimėjęs stambiausią loterijos laimikį — televiziją. Nuotr. St. Dabkaus

VI-ji LIETUVIŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ

bus liepos 6 d., 2 val. popiet,

INTERNATIONAL AMPHITHEATRE, CHICAGO, ILL.

Bilietai gaunami VAZNELIŲ GIFTS INTERNATIONAL krautuvėje, 2501 W. 71 St., Chicago, Ill. 60629. Tel. (312) 471-1424. Bilietų kainos ložėje \$20.00, mezzanine \$14.00, \$12.00, \$9.00 ir \$7.00. Balkonas — \$15.00, \$12.00, \$9.00, \$8.00, \$7.00 ir \$4.00.

BANKETAS bus tą pačią dieną 7 v.v.

CONDESA DEL MAR, 12220 S. Cicero Ave., Alsip, ILL.

Bilieto kaina — \$18.00. Stalai po 10 žmonių. (Šventės programos šokėjai bilietus užsisako per savo grupių vadovus). Bilietus užsisakant paštu, čekių rašyti: LITHUANIAN FOLK DANCE FESTIVAL.

Niujorko lietuvių tautinių šokių grupė "Tryptinis" su vadove Jadvyga Matulaitiene. Visi uoliai ruošiasi tautinių šokių šventei Čikagoje. Nuotr. P. Bivainio

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

PAALDOJO GENEROLA

Kovo 28 d. Vilniuje mirė gen. mjr. Vladas Karvelis, sulaukęs 77 metų amžiaus. Velionis buvo šiaulietis, savanoris-kūrėjas, nepriklausomybės kovų dalyvis, baigęs pirmąją Lietuvos karo mokyklos laidą. Karinės studijas gilinio Prahos generalinio štabo akademijoje. Nepriklausomoje Lietuvoje buvo Vytauto D. karininkų kursų dėstytoju, inspektorium ir vadovu. Brigados generolo laipsnis jam buvo suteiktas 1939 m. pabaigoje. Į teritorinį Raudonosios Armijos korpusą įsijungė jau kaip Lietuvos kariuomenės generolas ir buvo pakeltas į generolus majorus. Čia jis buvo paskirtas 184-osios šaulių divizijos vadu. Prasidėjus sovietų-vokiečių karui, organizavo lietuvišką vadinamą 16-tąją diviziją, vadovavo jai mūšiuose prie Oriolo ir Kursko. Taip šio savanorio-kūrėjo gyvenimas tapo susietas su Raudonąja Armija. Nekrologė teigiama, kad jau 1943 m. V. Karvelis įsijungė į sovietų kompartijos eiles. Pokaryje vadovavo karinei Vilniaus universiteto katedrai, kultūrinių ryšių su užsienio lietuviams komitetui. Yra parašęs knygą "Tarybų Lietuvos išvadavimas", prisidėjęs prie kitų karo istorijos leidinių. Už karinę tarnybą Maskvai buvo gaves du Raudonosios vėliavos ordinus, Aleksandro Nevskio ir Raudonosios darbo vėliavos medalius. Prie šių davanų dar buvo pridėtas ir nusipelnusio kultūros veikėjo vardas. Buvo pašarvotas Vilniaus karininkų namuose ir iš jų kovo 31 d. palydėtas į Antakalnio kapines. Atsiveikimo žodį tarė atsargos gen. mjr. J. Macijauskas, šiaulių miesto vykdymo komiteto pirm. K. Zaleckas, Vilniaus igulos karininkas L. Timinas, atsargos gen. mjr. P. Petronis, dabartinės "Tėviškės" draugijos pirmininkas, ryšiuose su užsienio lietuviams pakeitęs V. Karvelį.

NAUJAS SKLANDYTUVAS

Ekspertinėje sportinės aviacijos gamykloje Prienuose baigiamas statyti naujas sklandytuvas "Strazdas", suprojektuotas sklandymo veterano Antano Paknio, kuriam šiemet sukaks 70 metų amžius. "Strazdas" bus skirtas pradedantiems sklandyti sklandytams. Jis svėrs tik apie 60 kg. Anksčiau tokio tipo sklandytuvai būdavo gaminami iš medžio, o "Strazdas" medienos turės tik dešimtą dalį, nes ją pakeis plastmasė. Prieš II D. karą A. Paknis buvo sukūręs keturis sklandytuvus — "Uodą", "Neriją", "PAGY", ir "Termiką".

KARO PABAIGOS SUKAKTIS

Kompartijos centro komitetas priėmė nutarimą "Dėl tarybinės liaudies pergalės Didžiajame Tėvynės kare 1941-1945 m. 35-ųjų metinių". Juo įsakoma visą propagandinį ir politinį darbą skirti komjaunuolių ir jaunimo auklėjimui, stiprinant jų ištikimybę kompartijai, ginkluotoms Sovietų Sąjungos pajėgoms. Į komjaunimo ir jaunimo kolektyvinių brigadų sąrašus reikalaujama garbės darbininkais įtraukti II D. kare žuvusius sovietų didvyrius, remti karo veteranus, rūpintis žuvusiųjų šeimomis. Centro komitetas taip pat nurodė būti sustiprintas raudonųjų pėdsėjų sąjūdį, padedantis žuvusių sovietų karių giminiams surasti Lietuvos teritorijoje esančius kapus. Komjaunimo ir pionierių draugovėms įsakoma suorganizuoti operacijas "Jieskojimai-35", "Pionierių ir komjaunuolių postas". Sukakties išvakarėse visos komjaunimo organiza-

cijos turės iškilmingus susirinkimus, susitikimus su karo dalyviais, veteranų pagerbimus. Šia proga taipgi primenama, kad tomis dienomis dar plačiau turi būti išvystytas socialistinis lenktyniavimas.

KOLCHOZO MUZEJUS

Atnaujintuose buvusio dyaro rūmuos Biržų rajono "Laisvosios žemės" kolchozas įsirengė savo muzėjų. Šimtai rodiųjų yra skirti to kolchozo kūrėjams, pirmiesiems vadovams, darbo veteranams. Etnografinės medžiagos galima rasti krašto tyrininkų paruoštuose albumuose "Biržiečių liaudies papročiai" ir "Žemės ūkio padargai". Šis kolchozas yra pasirašęs bendradarbiavimo sutartį su Lietuvos Dailininkų Sąjunga. Muzėjaus atidarymo proga buvo surengta dailės paroda, kuriai savo kūrinius atsiuntė dailininkai — K. Bogdanas, J. Kuzminskis, J. Mackonis, B. Mingėlaitė-Uogintienė, P. Rauduvė.

KRATOS IR TEISMAI

Naujų duomenų apie kratas ir suėmusius sovietų okupuotoje Lietuvoje pateikia "ELTos Informacijos", remdamosios Briuselyje leidžiamu biuleteniu "USSR News Briefs". Sausio 4 d. Kaune buvo teisiamas Arvydas Čechanavičius, pasirašęs baltiečių memorandumą, smerkiantį gėdingąjį Hitlerio ir Stalino sandėrį. Jis buvo suimtas pernai vėlyvą rudėnį, tiriamas psichiatrinėje Naujosios Vilnios ligoninėje. Po teismo buvo išsiųstas į specialią psichiatrinę ligoninę Černiachovske. Pas sausio 14 d. suimtą geologą Vytautą Skuodį pirmoji krata buvo padaryta 1979 m. lapkričio 24 d. Iš jo atimta rašomoji mašinėlė, magnetofonas, spaudai paruoštas rankraštis "Dvasinis genocidas Lietuvoje". Tą pačią dieną buvo krečiamas ir mokytojas Petras Pečiulionis. Jo bute konfiskuoti savilaidai leidiniai, užrašų knygelė, archyvas. P. Pečiulionis taip pat yra suimtas. Atrodė, tą dieną buvo ištisa serija krātų, nes kratos susilaukė ir kultūros ministerijos tarnautoja Danutė Keršutė. Jai buvo daromas spaudimas pasitraukti iš darbo. Nesutikusi tai padaryti savo noru, buvo atleista dėl "amoralaus elgesio". D. Keršutė dabar kreipėsi į teismą, protestuodama prieš nelegalų atleidimą. Sausio pradžioje pakartotinai buvo kratytas gydytojas Algirdas Statkevičius, Helsinkio grupės narys.

OLIMPINIAI UZSAKYMAI

Mėnesio pirmą laiką olimpinis užsakyms įvykdė "Kauno baldų" sušilvinėjimas. Maskvos Izmailo viešbutių kompleksui buvo pasiūstos minikštų baldų siuntos. Tų Kaune pagamintų baldų užteks net 8.500 karnarių atstatyti. Šiuose viešbučiuose bus apgyvendinti olimpiados svečiai. Kiti Kaune pagaminti minikštų baldai iškeičiami į Maskvos "Lokomotyvo" ir "Universiteto" viešbučius, medžiotojų ir žvejų namus.

LANKESI VENGRIJOJE

Balandžio 4 d. komunistinė Vengrija minėjo perėjimo sovietinėm orbiton 35 metų sukaktį. Šia proga partinis Haidu Biharo komitetas pasikvietė ir sovietinamos Lietuvos partiečių delegaciją, kurios eilėse buvo I kompartijos sekr. P. Griškevičius, retokai beišvykstantis užsienin, ir kompartijos centro komiteto užsienio ryšių skyriaus vedėjas F. Strumilas. Budapešte juos priėmė ypatingasis Sovietų Sąjungos ambasadorius Vengrijai V. Pavlovas. Debrečene įvyksiuose minėjime P. Griškevičius ir F. Strumilas dalyvavo su kitomis komunistų delegacijomis. Teigiama, kad jos padėjo vaikams atkurti žuvusių sovietų karių ir Vengrijos patriotų kapus. Patriotais vadinami ne 1956 m. sukilėliai, kritę nelygioje kovoje su N. Chruščiovo atsiųstais tankais, o Maskvai ištikimai tarnavę Vengrijos komunistai.

V. Kst.

"Talkos" bankelio pirmininkas J. Kristolaitis Kaziuko mugėje Hamiltono su Kantenyte, pasipuošusia velykine apranga Nuotr. J. Miltenio

Maloniai kviečiame visus tautiečius dalyvauti Hamiltono

mergaičių choro "AIDAS" ir solisto Rimo Strimačio

KONCERTE

š. m. balandžio 27, sekmadienį, 4 v. p. p.,

Chorui vadovauja muzikas JONAS GOVEDAS

Sir John A. MacDonald gimnazijos salėje, 130 York Blvd. (York Blvd. ir Bay St. N. kampas)

BILITAI — \$4, studentams — \$3. Bilietus galima įsigyti sekmadieniais po visų pamaldų Jaunimo Centre. Po koncerto Jaunimo Centre — VAISES. Registruotis pas tėvų rėmėjų komiteto narius.

"AIDAS" LAUKIA VISŲ — RENGEJAI

Kviečiame visus balandžio 26, šeštadienį, dalyvauti

BALIŲJE

rengiamame šaulių atstovų suvažiavimo proga

Hamiltono Jaunimo Centre, 48 Dundurn St. N.

Meninę programą atliks Montrealio Aušros Vartų parapijos choro vyrų oktetas. Šokiams gros Vaičiaus orkestras. Bus laimės staliukai ir įvairių gėrimų bufetas.

Vakariėnės pradžia — 7 v.v. punktučiai. Koncertas — 8 valandą vakaro

Bilietai — vakarienei ir koncertui \$10; tik koncertui ir šokiams \$4 Rengia DLK Algirdo šaulių kuopa

Hamiltono lietuvių teatras "AUKURAS" maloniai kviečia visus dalyvauti

SUKAKTUVINIAME TRISDEŠIMTMEČIO

KONCERTE-POKYLYJE

š. m. gegužės 4, sekmadienį, 5 v.p.p., Hamiltono Lietuvių Jaunimo Centre

PROGRAMOJE — solistė SLAVA ŽIEMELYTĖ, klarnetistas ALEKSANDRAS DUDONIS, "Aukuro" aktorai (poezija ir scenos veikala ištraukos), moterų sekstetas "DAINA".

Akompaniatoriai — LINDA MARCINKUTĖ ir ARŪNAS JUODELĖ.

Programos vedėja — ELENA DAUGUVIETYTE-KUDABIENĖ

BILITAI — \$8.00 (įskaitant vakarienę); kreiptis į K. Mikšį telefonu 529-8593

"Aukuro" valdyba

HAMILTON

"AIDO" DEŠIMTMEČIO KONCERTAS — balandžio 27, sekmadienį, 4 v.p.p., Sir John A. MacDonald gimnazijos salėje, 130 York Blvd. (York Blvd. — Bay St.). Šiai dešimties metų veiklos sukakčiai paminėti choro vadovas muzikas J. Govedas daro dirbo, norėdamas susirinkusiai publikai parodyti, kad jaunimas myli lietuvišką dainą. Kartu su "Aidu" dainuos sol. R. Strimačio. Koncertai Los Angeles, San Francisco ir Montrealyje praėjo su labai dideliu pasisekimu. Publikai šiltai priėmė chorą ir solistą, net sustoję plojo, kol choras sutiko padainuoti virš programos porą dainų. Spaudos atsiliepimai taip pat labai puikūs. "Aidas" tikisi, kad hamiltoniečiai ir apylinkių lietuviai, įvertindami jų darbą bei pasiaukojimą lietuviškai dainai, gausiai dalyvaus šiame dešimtmečio koncerte.

Po koncerto Jaunimo Centre vašės. Tad visi dalyvaukite! J. P.

KLB HAMILTONO APYLINKĖS rinkimų komisija galutinai sudarė kandidatų sąrašą ir krašto tarybą. Vyr. rinkimų komisija kandidatams patvirtino. Kandidatuoti sutiko 15 asmenų (išrinkti bus 8 asmenys). Kandidatai: Bersėnas Juozas, Breichmanas Petras, Chrolavičius Juozas, Deksnys Kazimieras, Juozas Juozas, Deksnys Kazimieras, Juozas, Kudabienė Elena, Kuraitė Juozas, Milleris Kazys, Patamsis Alfonsas, Pleinys Jeronimas, Sakas Vincas, Skripkute Liucija, Stanevičienė Vida, Stungevičius Edvardas. Rinkimų komisijai sunkiai sekasi gauti kandidatų ir apylinkės valdybą. Savanorių mažai atsiranda, o prašomieji visai atsako — laiko neturi, gal kas kitas galėtų, nenoriu niekur dalyvauti. Labai jau abejingi pasidėmė organizacijos darbu. Matyt, jau pripratome žiūrėti, kad kiti dirbtų.

Iki šiol ir apylinkės valdyba yra tik 8 kandidatai. Kadangi valdyba sudaroma iš 7 asmenų, vienas laikomas kandidatu. Teks aklamacijos būdu sudaryti valdybą, jei neatsiras žmonių, kurie sutiktų būti renkami.

P. Lukošius

KLB Hamiltono apylinkės rinkiminės komisijos sekretorius MOTERŲ SUSIRINKIMAS. KLB Moterų Dr-jos, Hamiltono skyrius prieš vasaros atostogas ruošia dar vieną moterų suėjimą gegužės 4, sekmadienį, po 11 v. pamaldų. Ir tai svarbiausia dėlto, kad ilgai laukta seselė Paulė iš Toronto sutiko daly-

vaus. KLB Hamiltono apylinkės rinkiminės komisijos sekretorius MOTERŲ SUSIRINKIMAS. KLB Moterų Dr-jos, Hamiltono skyrius prieš vasaros atostogas ruošia dar vieną moterų suėjimą gegužės 4, sekmadienį, po 11 v. pamaldų. Ir tai svarbiausia dėlto, kad ilgai laukta seselė Paulė iš Toronto sutiko daly-

vaus. KLB Hamiltono apylinkės rinkiminės komisijos sekretorius MOTERŲ SUSIRINKIMAS. KLB Moterų Dr-jos, Hamiltono skyrius prieš vasaros atostogas ruošia dar vieną moterų suėjimą gegužės 4, sekmadienį, po 11 v. pamaldų. Ir tai svarbiausia dėlto, kad ilgai laukta seselė Paulė iš Toronto sutiko daly-

vaus. KLB Hamiltono apylinkės rinkiminės komisijos sekretorius MOTERŲ SUSIRINKIMAS. KLB Moterų Dr-jos, Hamiltono skyrius prieš vasaros atostogas ruošia dar vieną moterų suėjimą gegužės 4, sekmadienį, po 11 v. pamaldų. Ir tai svarbiausia dėlto, kad ilgai laukta seselė Paulė iš Toronto sutiko daly-

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas 830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6

TALKA

Darbo valandos: pirmadieniais — ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos — rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta. Nemokama gynybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių potarnavimas. Kapitalas — virš \$14,000,000.

MOKAME UŽ: depozitus (P.C.A.) 6% santaupas 11½% term. depozitus 1 m. 12% term. depozitus 3 m. 11½% reg. pensijų fondo 11½% IMAME UŽ: nekiln. turto pask. 14½% asmenines paskolas 15%

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENES VALDYBA, vadovaujama pirm. V. Kamanto, š. m. birželio 15 d. paskelbė pasaulio lietuvių susikauptimo ir maldos dieną, tuo būdu išryškindama prieš 40 metų įvykusią sovietinę Lietuvos okupaciją. PLB valdyba nori, kad visam pasauliui būtų priminta Lietuvai padaryta skriauda, tebevykstanti lietuvių tautos kova už žmogaus teises ir valstybinę nepriklausomybę. Kraštų valdybos prašomos iš anksto kreiptis į savo valstybių religinių bendrijų vadovybes, raginant jas birželio 15 d. paskelbti maldos už Lietuvą dieną. Šiuo klausimu PLB valdyba paruošė specialią deklaraciją ir ją atsiųs kraštų valdyboms.

LIETUVIŲ VEIKSNIŲ KONFERENCIJA Niujorke, Kultūros židininyje, birželio 21 d. rengia VLIKas, susitaręs su diplomatinė Lietuvos tarnyba. Jos tikslas — pasiruošti koordinuoti veiklai Madrido konferencijoje, jeigu ji nebus atšaukta ar atidėta.

ŠIU METU PRADŽIOJE PLB valdyba telegramomis painformavo tarptautines ir JAV geologų organizacijas apie Vytauto Skuodžio suėmimą Vilniuje. Šiuo buvo prašomos kovoti už geologą V. Skuodžio išlaisvinimą. Neseniai buvo gautas pranešimas iš Profesinių JAV Geologų Instituto pirm. S. P. Hughes, kad jis yra pasitęsęs laiška Sovietų Sąjungos ambasadoriui A. F. Dobryninui, griežtai smerkiantį V. Skuodžio suėmimą ir žmogaus teisių pažeidimus Sovietų Sąjungoje. Laišką reikalaujama, kad V. Skuodis būtų paleistas iš kalinimo.

DETROITO DIEVO APVAIZDOS PARAPIJOS kultūros centre kovo 22-23 d.d. posėdžiavo PLB, JAV LB, Kanados LB, Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos bei Kanados ir JAV Jaunimo Sąjungų valdybos. Pirmiausia buvo aptartas II-jų Pasaulio Lietuvių Dienų rengimas Čikagoje pirmąjį 1983 m. liepos savaitgalį. Dienos bus susietos su PLB seimu, V-jų PL Jaunimo Kongresu, sporto žaidynėmis bei kitais renginiais. Pagaudauta, kad PL Dienų proga įvyktų ir dainų šventė. Pranešimą apie lituanistikos katedros įsteigimą kuriame nors JAV ar Kanados universitete padarė L. Raslavičius. Šiai minčiai pritarė visi dalyviai, išskyrus vieną, ir ragino katedros reikala garsinti lietuvių išsilavinimo visuomenėje. Apie VI-ją tautinių šokių šventę Čikagoje kalbėjo jos rengėjų komiteto pirm. J. Talandis. Registracija liudija, kad šventėje dalyvaus apie 2.300 šokėjų. Pajamų numatoma turėti \$92.000, išlaidų — \$120.000. Delfitą teks padengti visuomenės aukomis ir specialiais renginiais. Sokėjams numatyta paskirti \$60.000 keilionių, \$20.000 daugiau negu paskutinėje šventėje, bet dėl tų keilionių vis dar esama nepasitenkinimo.

Venecuela

A. a. SOFIA GUSCAITE-KAMARAUSKIENE, A. Vaisiūnienės pranešimu, balandžio 4 d. mirė Karake. Vėlonė, gimusi 1905 m., buvo Kauno miesto savivaldybės gydytojo Guščos dukra. Dirbo finansų ministerijos statistikos skyriuje. Buvo ištekęs už teisėjo Kamarausko, kuris dingo be žinios, prasidėjus II D. karui. S. Kamarauskienė su seserimi Vanda ir saviu Snideraiciu pasitraukė Austrijon; Venecuelon atvyko 1950 m. Svaonis dirbo buhalteriu, o ji su seserimi turėjo pensionatą. Jaunesniam amžiuje dalyvavo Venecuelos lietuvių veikloje, bet senatvės jis jos pasitraukė. Nors laidotuvis buvo Velykų švenčių laikotarpys, kai daug lietuvių išvažinėjo, Jose dalyvavo gražūs būrelis artimųjų ir pažįstamų. Religines apeigas atliko Venecuelos lietuvių kapelionas kun. A. Perkumas, SDB. Palaidota naujoje La Guairitos kapinėse.

Brazilija

BRAZILIJOJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENES susirinkime buvo aptarti lituanistinio švietimo reikalai Sao Paulo mieste. Posėdžiu vadovavo BLB valdybos pirm. J. Tatarūnas. Surasti penki mokytojai, bet jų galbūt reikės daugiau, nes vakarniais lietuvių kalbos kursais yra sudomėję ir suaugusieji tautiečiai. Kursai vyks dvejose Sao Paulo vietovėse: V. Zelinos jaunimo namuose ir V. Anastazijos Dr. J. Basanavičiaus vardo mokykloje. Suaugusiems kursai prasidėjo balandžio 10 d., jaunimui ir vaikams — balandžio 12 d.

SAVO DANGISKOJO GLOBEJO šventė Sv. Kazimiero parapija Sao Paule atšventė kovo 9 d. Pamaldas pusvalandžiui suklindė užėjęs lietus. Mišias koncebrav trys šios parapijos kunigai salezičiai. Klebonui kun. Pr. Gavėnui nespėjus grįžti iš kelionės Europon, šventei vadovavo jo pavaduotojas kun. St. Šileika. Meninę prgramą salėje atliko E. Bacevičienės paruoštas jaunųjų skaudų ir skautų oktetas, gitarra palydėdas K. Bacevičiūtes. Dailaus lietuviško skaitymo konkurso premija buvo įteikta Onutei ir Andriui Tatarūnams. Šventė užbaigta vaišėmis, kurių dalyviai sugiedojo "Ilgiausių metų" trims Kazimierams — Bacevičiūti, Rimkevičiui ir Važgauskui.

Argentina

ARGENTINOS LIETUVIŲ SENELIŲ ŽIDINIO sodyboje Adroque vasaros sezonas kovo 9 d. buvo užbaigtas Mišiomis kaimyninėje koplyčioje Jas atnaso kun. A. Lubinskas. Po pamaldų visi buvo pakviesti į bendrus pietus ALS Židinio pirm. V. Grigačio. Suaukotų laimikų loteriją pravedė J. Mičiūdas. Iš pirm. V. Grigačio pranešimo paaiškėjo, kad pramonininkas St. Metrikis senelių sodybai yra paaokojęs 500.000 pezų.

Australija

STUDIJŲ DIENAS JAUNIMUI per Velykų savaitgalį Adelaidėje surengė ALB krašto valdyba ir jos narė kultūriniais reikalams G. Vasiliauskiene. Paskaitos bei pranešimai buvo paties jaunimo atstovų. Vienintele išimtimi tenka laikyti ALB Melbourne apylinkės pirm. A. Pocių, kurio pranešimas buvo skirtas ALB trisdešimtmečiui. J. Meiliūnas, svečias iš Melbourne, kalbėjo apie tautinės bendruomenės uždavinius ir ateities perspektyvas. Visi gėrėjosi gražia šio jauno lietuvių kalba. Velykų dieną buvo prarastos svarstybos apie mišrias šeimas lietuvių bendruomenėje. Pranešimus šia aktualia tema padarė australė J. Verbylienė, australas T. Strout ir dr. D. Vilimaitė. Diskusijose dalyvavo vien jaunimo atstovai, nes svarstybos buvo vartojama tik anglų kalba. Studijų dienos užbaigtas pašnekesiais apie IV jaunimo kongresą. Pagrindiniai kalbėtojai buvo trys adelaidiškiai — E. ir R. Pociai ir J. Mockūnas, dalyvavę minėtame kongrese Europoje. Tą patį savaitgalį įvyko ir ALB apylinkių pirminkų, jų atstovų ir senųjų pasitarimas. Jame susipažinta su ALB krašto valdybos ir apylinkių veikla. ALB krašto valdybos pirm. V. Neveausko pranešimu, pagrindinis dėmesys dabar tenka Simui Kudirkai, kuris birželio 13 d. atvyks Sydnėjūn. Pranešimus jis padarys birželio 17 d. — Perth, birželio 19 d. — Melbourne, birželio 23 d. — Hobarte, birželio 26 d. — Kanberoje ir birželio 28 d. — Sydnėje. ALB krašto valdyba taipgi siūlo apylinkėms paminėti šios organizacijos trisdešimtmetį, minėjimus jungiant su Tautos švente rugėjo 8 d. Serijai koncertų iš Čikagos atvyks sol. Praurimė Ragienė. Jie numatyti: liepos 19 d. — Adelaidėje, liepos 20 d. — Melbourne, liepos 27 d. — Sydnėje. Pasitarime nutarta, kad kiekviena ALB apylinkė savo globon pasiims vieną lietuvių politinį kalinį. N. Sadūnaitės globa sutiko rūpintis Adelaidė, V. Petkaus — Melburnas, A. Terlecko — Sydnėjus.

Belgija

VASARIO 16 ŠVENTE Belgijos lietuviai paminėjo Liežės kovo 1 d. Pagrindiniu kalbėtoju buvo Zigmą Juras, svečias iš Londono. Jis visus ragino ryžtingai kovoti už Lietuvos laisvę. Minėjimo proga su dėkingumu buvo prisimintas kun. J. Petrošius, gyvenantis Paryžiuje, kuris kartus per metus aplankantis Belgijos lietuvius. Vaisės minėjimo dalyviams surengė A. Slavinskienė su dukromis. Gražių laimikų loteriją tvarkė jaunosios kartos veikėjas V. Slavinskis. Jo pelnas paskirtas BLB valdybos veiklai.

Vokietija

VOKIETIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ suvažiavimas įvyks balandžio 30 — gegužės 4 d. Diebgrube. Pasikaitininkais pakviesti — dr. A. Macina, dr. K. J. Cėginskas, prel. dr. L. Tulaba ir kun. A. Rubikas. Numatomos ir jaunimo svarstybos, kuriom vadovaus A. Šmitas, o pranešėjais bus E. Dresleris, R. Zavackaitė, K. Ivinskis ir D. Kamantaitė.

Šveicarija

SOVIETŲ SĄJUNGOS AMBASADOJE Berne penkerius metus sekretoriumi dirbo neseniai mirusio Justo Paleckio sūsnis Vincas-Justas Paleckis. "Vagos" leidykla Vilniuje išleido jo 235 psl. knygą "Šveicarų piramidės", kurioje Šveicarijos gyvenimas atspindėto iškreiptame vaizdinyje. V. J. Paleckį žavėjo tokie komunizmo garbintojai, kaip filmų aktorius Charlie Chaplin, prancūzų rašytojas Georges Simenon, dail. Hans Erni. Susikrovė turvus kapitalistinės sistemoje, savo gyvenimo dienas jie leido įstaigose Šveicarijos vilose. V. J. Paleckis negalėjo atsidžiaugti Kientalio kurorto "Barren" viešbučio svečių knygoje rastu Lenino parašu. Į Šveicarijos gyvenimo faktų išskrypimus reagoavo baltiečių bičiulis H. Rychneris, vasario 19 d. žymiajame dienraštyje "Neue Zuercher Zeitung" paskelbęs straipsnį apie šią knygą. Jis priminė skaitytoms ir autorias tėva Justą, tiek daug žalos padariusį Lietuvai. Sensacija mėgstantis dienraštis "Blick" tuojau pat atpasakojo H. Rychnerio straipsnio turinį su įdomia antrašte "Taip rusas mato Šveicariją". Maskvai tarnaujanti V. J. Paleckį jis tiesiog pavadinu rusu. Kalbėdamas apie Stalino "saule" Lietuvai atnešusį Justą Paleckį, dienraštis pridėjo reikšmingą pastabą: "Atrodo, kad ir jo sūnus dabar nori pasireikšti kaip sovietų padlaižys. ..." Šiuo metu V. J. Paleckis dirba Sovietų Sąjungos ambasadoje R. Berlyne.

"Tėviškės Žiburių" spaudos baliuje kun. ST. KULBIS iš Montrealio ir V. KRALIKAIŠKIENE iš Toronto traukia laiminguosius bilietus mažojoje loterijoje. Šalia jų — renginio pareigūnai dr. S. ČEPAS ir F. URBONIENE

Reti Lietuvos pašto ženklai

Pašto ženklų paroda LITHPEX III Toronte

Lietuvoje 1930 m. buvo pavadinti Vytauto Didžiojo metais, nes mes šventėme 500 m. sukaktį nuo jo mirties. Šiais (1980 m.) sueina 550 m. Toronto Lietuvių Filatelistų Draugija ta proga surengė filatelijos parodą.

Paroda įvyko 1980 m. kovo 29-30 d.d. Toronto Lietuvių Namuose. Vyraavo Lietuvos pašto ženklai. Jaunas ir veiklus draugijos narys Algis Stuo- pis užpildė 4 rūmus su Lietuvos oro pašto ženklais ir vokais (rėme telpa 6 albumo lapai). Tarp kitų idomiu voku buvo Dariaus ir Girėno "Li- thuanica" gabentas vokas. Šis rodi- nys laimėjo III premiją.

A. Ruzgas, svečias iš JAV, parodė retą Lietuvos atvirukų ir propagandi- nių vokų rinkinį. Šie atvirukai įdo- mūs tuo, kad pašto ženklas atitinka vaizduojamą objektą. Tokie atviri- kai dar vadinami filateliniais. Šis retas rinkinys buvo sudarytas per 40 metų. Jis buvo įvertintas I premija.

Tarp Lietuvos p. ženklų reikia pa- minėti pirmuosius (baltuosius), ku- rie buvo spausdinti ant laikraščio popieriaus ir be klijų. Vertintojai už šį rinkinį paskyrė II premiją.

P. Barbatavičius 11-koje rūmų iš- statė pabėgėlių pašto ženklus ir vo- kus. Tai istorija lietuvių pabėgėlių, gyvenusių stovyklose 1945-1947 m. Įvairūs pašto ženklai, antspaudai, vokai kalba apie tremtinių gyventas vietas ir jų pastą.

Augsčiausia parodos premiją gavo P. Barbatavičius už Klaipėdos pašto istoriją, pradedant 1820 m. ir baigiant 1941. Nepaprastai gausiame (10 rūmų) rinkinyje buvo labai retų voku — be pašto ženklų vokiečiams valdant ir prancūzų okupacinio lai- kotarpio p. ženklų. Gausiausiai matė- me vokus Lietuvai atgavus Klaipė- dos kraštą. Rinkinys baigiasi antrą- ja vokiečių okupacija.

Kitas draugijos narys R. Zemla trijuose rūmuose parodė rinkinius nepriklausomos Lietuvos pašto žen- klus.

Kituose rinkiniuose buvo matyti viso pasaulio pašto ženklai. R. Zem- la parodė Vokietijos vokus ir atviri- kus. S. Vaivada — reta rinkinį JAV ir Kanados suvenyrinių kortelių bei Capex parodos proga išleistas muzė- jaus kortelės.

V. Stabačinskas 6 rūmuose parodė Vatikano rinktinės laidos vokus. Šis rinkinys buvo įvertintas III premija. A. Laurinaitis (6 rūmai) už gražiai sutvarkytus ir retus Australijos pa- sto ženklus buvo įvertintas I premija.

JAV erdvės tyrinėjimų rinkinys turėjo daug vokų iš viso pasaulio erdvės sekimo stotijų ir JAV laivų, kurie turėjo erdvės sekimo įrengi- mus. Tie erdvės sekimo laivai turėjo savo pašto įstaigas ir vokus antspau- davo su antspaudu, kuris turėjo lai- vo vardą. Šis rinkinys įvertintas II premija.

SUDBURY, ONTARIO

MŪSŲ APYLINKES LIETUVIAI Vėlykas daugiausia švedavo švento- vėje, o vėliau šeimų būreluose. Šį kartą LŠST Maironio kuopos šaulių moterų pastangomis tuoj po pamal- dų beveik visi lietuviai susirinko į Sv. Kazimiero parapijos (lenkų) sa- lę valgyti bendrų Vėlykų pietų, riti- nėti margučius, dalyvausti margučių dažymo konkurse, pasiklausyti lie- tuviškos muzikos, sutvėsti polkute. Nors saulė buvo pavydi karštesnių spindulių, o šiaurys vėjas erzino ir pabūvių ystakantių skruostus, bet 60 suaugusių ir daug jaunimo, vaikų ir svečių susirinko pirmajam Sudbu- rio lietuvių gyvenime bendram ve- lykiniam pabūviui.

Kun. Antanui Sabui sukalbėjus maldą, ant stalų atsirado "devynios galbės" lietuviškų kepinių, gražiai dažytų margučių, įvairaus lietuviško maisto. Pietų metu visus šaulius ir svečius pasveikino Maironio kuopos pirm. A. Juozapavičius ir moterų šaulių pirm. J. Labuckienė. Kuopos pirmininkas perskaitė Kanados Lie- tuvių Šaulių Rinktinės pirm. J. Šiau- čiuolio gražų vėlykinį sveikinimą vi- siems šauliams ir dalyviams. Margu- čių ritinėlį rikiavosi jaunimas, bet neatsilikio ir suaugusieji. Komisija gražiausiems margučiams premijuoti buvo sudaryta iš Marijos Venskienės ir V. Griniuvienės. Premijas už gra-

J. Jagėla, vienas iš pirmųjų TLF Draugijos narių, parodė (4 rūmai) Jungtinių Tautų pašto ženklų rinki- nį.

E. Abromaitis (6 rūmai) parodė Kalėdų pašto ženklus. Tai pašto žen- klų rinkinys įvairių valstybių. Walt Disney tematika buvo atstovaujama A. Stuoipio.

Jaunųjų skyriuje matėme (2 rė- mai) įvairius Lietuvos pašto ženklus. Edvardas Maciauskas už savo rin- kinį laimėjo II premiją. Kanalo zo- nos p. ženklus E. Maciauskas pa- teikė gražiai sutvarkytuose albumo lapuose.

Neseniai įstojęs į jaunių filatelistų eiles Linas Dauksa parodė idomų rin- kinį Kanados vokų ir vartotų p. ženklų (4 rūmai). Šis rinkinys gavo III premiją.

J. Balaišis (2 rūmai) parodė Lietu- vos pašto ženklus. Idomus albumo lapų apipavidalinimas atkreipė ve- rintojų dėmesį. Jo rinkinys jaunųjų skyriuje buvo pažymėtas I premija.

Matėme pašto ženklus ir vokus (9 rūmai) svečio iš JAV — W. E. Nor- tonio. Rinkinys nebuvo premijuojamas, nes W. E. Nortonas buvo vienas iš vertintojų. Jo rinkinys buvo vienas geriausių. Čia matėme vokų dar prieš pirmo pašto ženklo išlei- su ankstyvų caristinių ir lenkiškų dimų (1820-1860m.). Jame buvo gau- antspaudų etnografinėje Lietuvoje. Šis rinkinys (7 rūmai) apėmė trans- atlantinį paštą, kuris buvo vežamas per Atlantą iš Portugalijos, Vokie- tijos, Lietuvos ir kitų kraštų.

A. Dilkus išstatė 15 Kanados mi- nisterių pirmininkų su Capex (tarp- tautinės filatelijos parodos Toron- te) antspaudais.

B. Poška dviejuose specialiose dė- žėse ant medalių parodė garbiausius pasaulio moteris, astronautus; taip pat ant medalių matėme žymiausių Rembrandto kūrinių ir garbiausius Michelangelo darbus.

L. Mačikūnas pateikė neeilinį se- novės Lietuvos metalinių pinigų — monetų rinkinį. Buvo tokių pinigų, kuriems surinkti reikėjo labai daug metų. Numizmatikos skyriuje šis puikus rinkinys buvo pažymėtas I premija.

Draugijai labai daug nusipelnęs A. Dilkus parodė okupuotos ir nepri- klausomos Lietuvos banknotus. Šis rinkinys buvo įvertintas II premija.

Toronto lietuvių filatelijos paro- da buvo aprašyta Toronto dienraštyje "The Globe and Mail" 1980.III.29. Ten rašoma apie dvi filatelijos parodas: šiaurės Toronto ir Toronto Lie- tuvių Filatelistų Draugijos. Trumpai paminima, kad šiaurės Toronto klub- bas rengia jau 37-tą parodą, kai tuo tarpu Toronto Lietuvių Filatelistų Draugija dar tik trečią — pavadintą LITHPEX III. Toliau beveik visas

žius margučius gavo: 1. Liucija Al- brechtaitė, 2. V. J. D. Stankutės, 3. Markus Albrechtas, 4. Tamara La- buckaitė iš St. Catharines, Ont.

Maisto ir kepinių pabūviui doka- nojo: M. Venskienė, O. Stepsienė, L. Griškonienė, S. Poderienė. Šaulių ir šaulių moterų vardu joms priklaus- o nuosirdi padėka. Dalyvavo svečiai: Jonas, Dana Labuckai iš St. Cathari- nes, Ont., jų dukrė Tamara (atvežė labai gražių margučių), Zita Griško- nytė iš Toronto, Ont., Barbora Gri- niūtė su vyru iš Toronto, Ont.

Vėlykinis pabūvis baigėsi draugiš- kais pokalbiais, muzikos garsais ir, kas norėjo, šokiais. Tai pirmos, bend- rai visų vietos lietuvių šventos Ve- lykos. J. Kr.

Optical Studio OKULISTAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(prieš Lietuvį Namus)
Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

A+A VANDAI LEKAVIČIUTEI

mirus, jos gimines — IZABELĘ DAINIENĘ, EDMUN-
DĄ EIDUKĄ ir LIUDVIKĄ EIDUKĄ bei jų šeimas
nuoširdžiai užjaučiu —

A. Puteris

Mielam krikšto tėveliui

A+A DR. POVILUI GUDJURGIUI

mirus, krikšto mamytę MARIJĄ GUDJURGIENĘ bei
visus šeimos narius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu
liūdime —

Krikšto sūnus Andrius Dudonis,
tėveliai ir broliai

Hamilton, Ontario

A+A

dr. ANTANUI RUKŠAI

iškeliajus amžinybėn, jo žmonai, giminėms bei arti-
miesiems reiškiu giliausią užuojautą —

Vaclovas Menauskas

Lund, Švedija

A+A

ELENAI PAKARNIENEI

Lietuvoje mirus,

jos sūnams IGNIUI ir LEONUI bei jų šeimoms rei-
škiam nuoširdžiausią užuojautą —

Staynerio-Wasagos lietuviai

BRANGIAM VAIKYSTĖS DRAUGUI

A+A

LIPOLIUI STRIPINIUI

mirus,

žmonai, sūnui, dukteriai, seseriai ALDONAI
VALADKIENEI, broliui PRANUI, jų šeimoms ir
kitiems artimiesiems giliausią užuojautą reiškia
ir kartu liūdi —

Dalia ir Jonas
Maurukai

Elyria, Ohio, JAV

Jei galite parūpinti naujus darbus Ontario jaunimui, Ontario provincija padės mokėti atlyginimą

Jei turite verslą Ontario provincijoje ir įvedate naujus darbus tarp 1980 metų gegužės 5-tos ir spalio 26-tos dienos, gali kreiptis į Ontario jaunimo įdarbinimo įstaigą (Ontario Youth Employment Program) ir prašyti paramos, būtent, \$1.25 už valandą (daugiausia iki \$50.00 už savaitę) atlyginimui kiekvieno tinka- mo jaunuolio, samdomo minėtiem darbam.

Štai kaip OYEP gali padėti

OYEP sudaryta jums ir jaunimui, norinčiam dirbti. Jinai įgalina jus samdyti jaunus žmones nuo 15 iki 24 metų amžiaus, kad atliktų papil- domus darbus, atlyginamus su mū- sų pagalba.

Maksimalinė parama leidžia jums pasitelkti pagalbą iki 6000 vyro dar- bo valandų kiekvienoje vietoje, ku- rios vardu buvo prašyta pagalbos įdarbinimui. Pavyzdžiui, galite sam- dyti 10 jaunuolių 15-kai savaitių arba 15 jaunuolių 10-čiai savaitių. Jūs privalote samdyti jaunuolį bent 25-kiom valandom į savaitę prižiū- rimo darbo mažiausiai šešiom sa- voitėm.

Tinkami darbdaviai

Galite būti tinkamu darbdaviu, jei- gu aktyviai dirbote versle Ontario

provincijoje bent vienerius metus prieš 1980 metų gegužės 1 dieną. Šis reikalavimas taikomas kiekvie- nai darbovietai, kuriai norite sam- dyti darbininkus.

Tinkami darbininkai

Jaunuoliai, kuriuos norite samdyti, turi būti 15-24 metų amžiaus. Jie privalo gyventi Ontario provincijoje ir būti tinkamais darbininkais. Jie negali būti darbdavio giminaičiai, kaip aiškiai pasakyta Ontario jau- nimo įdarbinimo įstatyme.

OYEP skirta mums visiems

William Davis
Premier

Province of Ontario

Darbai turi būti nauji

Norint gauti paramą, sudarytoji darbo pozicija turi būti nauja, t.y. pridėta prie normalių bei sezoninių darbų, normaliai trunkanti 25 dar- bo savaites. Tai gali būti nauji pro- jektai raštinėje, remontai, tyrimai ir t.t.

Kreipkitės nedelsdami

Paramos ištekliai yra riboti. Paskutinė diena prašymams paduoti yra 1980 metų liepos 2 diena arba ir ankstesnė, jei visi ištekliai jau bus išsemti. Paduokite prašymą kaip galint anksčiau. Prieš samdy- dami turite gauti patvirtinimą raštu.

Reikia daugiau informacijų?

Norintieji gauti visus programos nuostatus arba daugiau informaci- jų tesikreipia telefonu arba laišku. Mielai atsakysime.

Ministry of Intergovernmental
Affairs, Subsidies Branch,
Queen's Park, Toronto M7A 2R8
1-800-268-7592 (nemokamai)
Metropoliniame Toronte
telefonas 965-0570

Šiaurinėje Ontario dalyje
(807 telefono kodo sritis)
telefonas (416) 965-0570 collect.

Pokalbiai ir pamokslai

Kun. M. Burbai aplankius Kolumbijos ir Venecuelos lietuvius

A. VAISIŪNIENE

Kun. Mečys Burba, salezietis, gyvenantis savo vienuolijos centre Romoje, aplankė Vene- cuelos ir Kolumbijos lietuvius, kviečiamas kun. A. Perkumo ir kun. M. Tamošiūno.

Kovo 25 d. Karako saleziečių centras parūpino svečiui kunigui M. Burbai susisiekimo prie- monę į Valencijos miestą. Pa- lydovu buvo vikaras Julian Hol- gado, kuris, palydėjęs kun. Bur- bą į Valencijos miestą, paliko saleziečių globoje. Ten kovo 26 ir 27 d. d. kun. M. Burba vedė lietuviams rekolekcijas. Valen- cijos mieste yra apie 130 lietu- vių. Pirmą dieną dalyvavo 9 tautiečiai, antrą — 12. Sekan- čią dieną kun. M. Burba išvažia- vo į Maracay miestą, kur yra apie 65 tautiečiai. Rekolekcijo- se dalyvavo 35. Karako mieste yra apie 300 lietuvių. Pirmą dieną rekolekcijose dalyvavo 8 tautiečiai (nedalyvavo nė val- dyba, o jaunimas tą dieną turė- jo tautinių šokių repetitiją, nes balandžio 19 d. įvyks tarptauti- nis festivalis universiteto salė- je). Sekančią dieną dalyvavo 27 asmenys, Verbų sekmadienį, už- baigimo dieną, dalyvavo 41.

Savo pamoksluose rekolekcijų vedėjas gvildeno senosios ir jaunosios kartos sugyvenimą, skatino jaunąją kartą gerbti sa- vo tėvų tradicijas, branginti sa- vo lietuvišką kilmę, išlaikyti lietuviškumą ir tikėjimą. Svečias kun. M. Burba turėjo progos susitikti su lietuviams Ko- lumbijoje ir Venecueloje bei pasikalbėti rūpimais klausimais. Atvykusį iš Kolumbijos paklausėm:

— Kokį išpūdį paliko Kolum- bijos lietuviai?

— Medellino miesto lietuvių kolonija man paliko neigiamą prisiminimą — trūksta organi- zuotumo ir vienybės lietuviš- kuose reikaluose. Bogotoje ra- dau geresnę padėtį: stipriai vei- kia katalikų moterų draugija, kuri labai gražiai suorganizavo rekolekcijas. Per tris dienas da- lyvavo didesnė pusė Bogotos lietuvių, gražiai giedoję lietuviš- kas giesmes. Po pamaldų turė- jau pasikalbėjimą su jaunimu.

— Medellino miesto lietuvių kolonija man paliko neigiamą prisiminimą — trūksta organi- zuotumo ir vienybės lietuviš- kuose reikaluose. Bogotoje ra- dau geresnę padėtį: stipriai vei- kia katalikų moterų draugija, kuri labai gražiai suorganizavo rekolekcijas. Per tris dienas da- lyvavo didesnė pusė Bogotos lietuvių, gražiai giedoję lietuviš- kas giesmes. Po pamaldų turė- jau pasikalbėjimą su jaunimu.

Kun. M. Burbai palinkėjo vi- siems geriausios sėkmės, o mes jam — laimingos kelionės atgal į tikėjimo ir vilties žemę.

— Ar atvežėt mums kokių nors džuginančių naujienų?

— Viena tokių džugių nau- jienų yra lietuvišku Mišių trans- liacija iš Vatikano radijo sto- ties į Lietuvą — mūsų laiku 10.20, o Lietuvos laiku — 12.20 kiekvieną pirmąjį mėnesio sek- madienį. Gauname gražius atsi- liepimus iš Lietuvos. Be to, Sv. Tėvas nuoširdžiai rūpinasi Lie- tuvos reikalais ir meldžiasi už ją. Neseniai jis aplankė lietu- vių Sv. Kazimiero kolegiją ir lietuvių skyrių Vatikano radijo stotyje. Čia jam, rodant Lietu- vos žemėlapi, buvo užsiminta ir apie lietuviams daromą skriaudą Seinų katedroje.

— Buvo pageidavimų, kad Venecuelos lietuviai gautų ant- rą jaunesnį kunigą kaip pagal- bininką kun. A. Perkumui. Ko- kia Jūsų nuomonė tuo klauši- mu?

— Man, kaip svečiui, aplan- kiusiam tris didesnes Venecue- los lietuvių kolonijas, susidarė išpūdis, kad ir vieno kunigo perdaug.

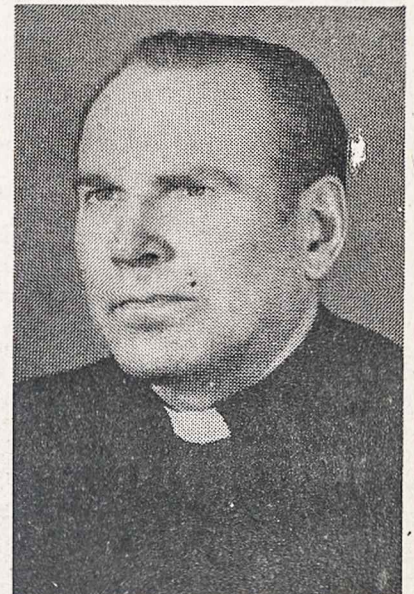
— Kodėl čia mūsų tautiečiai taip nutolę nuo religinio gyve- nimo, nelanko net pamaldų?

— Taip, vaizdas liūdnas. Ko- dėl tai yra, sunku pasakyti. Man rodos, kad neigiamai vei- kia mūsų žmones pasiekta gero- vė ir indiferentiškumas.

Religinės apeigoms pasibaig- us Karake, kun. A. Perkumas padėjo svečiui kunigui Me- čuii Burbai, atvažiavusiam iš taip toli vesti mums vėlykinių rekolekcijų, sustiprinti dvasioje ir lietuviškume. Jis taip pat pa- reiškė padėką mūsų jaunimui už paskutinių dviejų dienų gau- senį dalyvavimą rekolekcijose ir už nuvežimą svečio į vokie- čių koloniją Tovar; išreiškė vil- tį, kad mūsų jaunimas bursis į vieną vienetą ir jėškos sugy- venimo būdą su senąja karta.

Rekolekcijos pasibaigė vi- siems sugiedant "Marija, Mari- ja" ir Lietuvos himną. Vaisių organizatorė Janina Kloviene pakvietė visus svečius pasistip-rinti tautiečių suvestomis vaišė- mis.

Kun. M. Burbai palinkėjo vi- siems geriausios sėkmės, o mes jam — laimingos kelionės atgal į tikėjimo ir vilties žemę.

Kun. MEČYS BURBA, salezietis, ap- lankęs Kolumbijos ir Venecuelos lie- tuvius. Nuotr. Zavadskienės

Pajieškojimai

Jieškomi a. a. Petro-Jono Vrub- liausko (Vee) gimines.

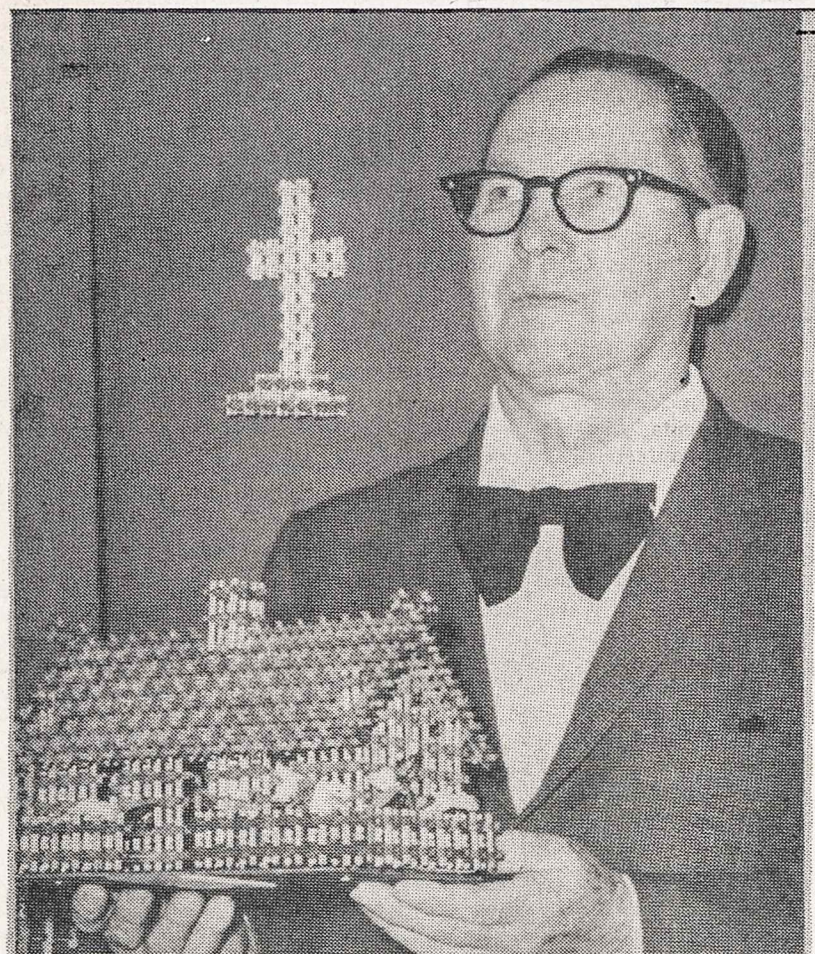
Anglijoje, Londone, 1980 m. vasa- rio 23 d. staiga mirė Petras Jonas VRUBLIAUSKAS (VEE), 77 metų amžiaus, miškininkas, kilęs iš Ze- maitijos. Vėlonis Anglijoje neturė- jo jokių giminių. Nepaliko testame- to. Gyvas būdamas prisitarė esą tu- ri tolimą giminaitį Kanadoje. Kas apie tokį žinotų, jis pats arba kit- mirusiojo gimines, prašome rašyti šiuo adresu: B. Daunoras, 14 Priory Rd. KEW, SURREY TW9 3 DF Eng- land.

Albinas Ramanauskas jieško sesers Janinos Ramanauskaitės-Jocienės, ki- lusios iš Moliniškių kaimo, Lankelš- kių valsčiaus. Prašome ją atsiliepti arba žinančius apie ją pranešti: A. Ramanauskas, 320 Caroline St. S., Hamilton, Ont., L8P 3M1, Canada.

• Supažindinkite savo draugus su "TEVIŠKĖS ŽIBURIAIS" — atsiųs- kite dar jų neskaitančių adresu. Jie gaus keletą numerių nemokamai.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir ap- traukiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Tel. 638-3171, 663-9096

P. Seiryus Hamiltono lietuvių pensininkų parodoje su savo rankdarbiais penkerių metų veiklos sukakties proga
Nuotr. J. Miltenio

Vaikas pasauliniame kare

Kanados lietuvių knyga itališkoje "Reader's Digest" laidoje

MONS. KL. RAZMINAS

Milijoniniu tiražu, įvairiomis pasaulio kalbomis leidžiamas "Reader's Digest" žurnalas kas mėnuo pateikia rinkinius straipsnius ir supažindina su rinktinėmis knygomis. Š. m. kovo mėnesio itališkoji laida "Selezione dal Rider's Digest" supažindina savo skaitytojus su lietuviu Alain Stankė (Stankevičiaus) knyga "Infanzia di guerra" — Vaikystė kare. Tai jau seniau Kvebeke "Les Editions de L'homme" prancūzų kalba išleistas knygos vertimas į italų kalbą. "Selezione" pateikia Lietuvos vaikučių pergyvenimus II D. karo metais.

Kada raudonoji armija be pasipriešinimo 1940 m. birželio mėnesį peržengė neginamą Lietuvos sieną, jis tebuvo šešerių metų amžiaus. Jau pirmomis dienomis jam teko pergyventi siaubingus susitikimus su raudonosios armijos kariais. Gyvendamas Kaune su savo tėvais ir broliu Liudu, matė mongolų karių siausmą ir nekaltų žmonių žudynes. Tėvų pasiūstas į kaimą pas tetą Valę, kartu su jos vyru Petru pasislėpę medyje, buvo priversti iš arti stebėti kapuose enkavedistų vykdant vieno lietuvių egzekuciją. Lietuvos vaiko širdyje tai paliko visam amžiui neišdildomą įspūdį.

Autorius jautriai ir vaizdžiai aprašo savo pergyvenimus, patirtus žiauriųjų Lietuvos gyventojų deportacijų dienomis. Tie klaidūs vaizdai nuolat stovi akys vaiko, kuris negali suprasti žvėriško žiaurumo ir nekaltų žmonių kančių.

Su džiaugsmu tad visi lietuviai sutiko vokiečių įgyviavimą į Lietuvą 1941 m. Tačiau šis džiaugsmas užtruko vos tris dienas. Greitai pasirodė rudmarškiniai naciai ir juodieji SS! Pirmas žodis, kurį vaikutis išmoko mokykloje, buvo "verboten" — draudžiama. Viskas buvo draudžiama. Lietuvių vaiko sąmonėje tai kėlė siaubą. Ypač skaudžiai Alenas išgyveno, kai prasidėjo žydų suėmimai ir žudynės. Mokykloje jis turėjo savo geriausią draugą Lazarių, kuris su visais pateko į Kauno geto. Čia jis žuvo kilus gaisrui.

"Selezione" dėl vietos stokos nepateikia visų mažojo Aleno pergyvenimų vokiečių okupacijos metais ir tik plačiau atvaizduoja paskutinių okupacijos metų įvykius. Artėjant rusų frontui, visa šeima priversta palikti Kauną; vargais negalais pasitraukia į Kybartus pas artimą draugą Popiekaite. Bet ir čia negali ilgai pasilikti. Vokiečiai juos visus išveža darbam į Vokietiją. Tėvai verčiami dirbti Rytprūsioje. Vaikai galėjo lankyti mokyklą, bet neilgai. 1945 m. sausio mėn. visą jų lagerį su įvairių tautų karo

belaisviais per sudažytą Berlyną išvežė į anglų kasyklų rajoną Bitterfelde. Po įvairiausių vargų, pabuvus čia vos keletą savačių, jie perkeliama vėl į naują lagerį prie Wuertzburgo. Pakeliui juos apšaudė amerikiečių lėktuvai, ir jiems tenka pergventi visus Wuertzburgo miesto bombardavimus. Mažasis Alenas tikrai pajunta visą karo siaubą. Dieną ir naktį tenka viską palikus skubėti į slėptuves ir laukti paskutinės valandos.

Pagaliau 1945 m. balandžio 3 d. nauji šarvučiai rieda Wuertzburgo gatvėmis. Tai žygiuoja amerikiečiai! Čia ir prasideda naujasis lietuviuko gyvenimas. Greitai iš vokiečių lagerio juos visus perkelia į didžiulę tremtinių stovyklą. Čia vaiko akys prašvinta džiaugsmu. Jį ir jo šeimą aplanko amerikietis lietuvis vyresnysis seržantas Jonas Puscūns. Jo globojė mažasis Alenas atsigauna dvasiškai ir fiziškai. Netrukus iškyla ir deportacijų pavojus į sovietų užimtąją tėvynę Lietuvą. Tėvai, to vengdami ir prancūzų draugų padedami, patenka į prancūzų transportą ir laimainigai pasiekia Paryžių gegužės 3 d. Ir čia gegužės 5 d. garsiausiai praneša: "La guerre est finie!" — Karas baigtas! Tai pirmieji žodžiai išmokyti prancūziškai.

Alenas ir jo brolis Liudas netrukus pradeda studijas, vis laukdami to momento, kada galės grįžti atgal į savo tėvynę Lietuvą. Bet rusai 1944 m. "išvaduodami" Lietuvą, jėga įvedė komunistinį režimą. Niekas nepadarė drąsių lietuvių partizanų kovos ir aukos. Daugybė jų žuvo kovose, kiti pateko į kalėjimus ir buvo deportuoti į tolimojo Sibiro platybes.

Nebegalėdama grįžti į tėvynę, visa jų šeima 1951 m. emigravo į Kanadą ir apsigyveno Montrealyje. Čia tėvas, vos metams praslinkus, vargų palaužtas paliko juos našlaičiams. Vyresnysis sūnus baigė augstuosius mokslus ir dabar vadovauja inžinerijos laboratorijai Concordia universitete Montrealyje. Gabusis Alenas savo vaikystės atsiminimais susilaukė tikrai didelio pasisekimo. Jis talentingai atkreipė visų dėmesį ir labai vaizdžiai atvaizdavo nekaltų Lietuvos vaikų likimą.

Okulistas
S. Brogowski, O.D.
412 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonai
531-4251
Pacientai priimami
susitarus telefonu

AUTOMOTIVE FIBERS

visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas
ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas – RICHARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Islington, Ont. M8W 3R3 **Telefonas 252-8863**

Lietuva kanadiečių spaudoje

STP. ŠETKUS

Kovo 28 d. laidoje "The St. Catharines Standard" dienraštis išspausdino žymiausioje vietoje platų straipsnį apie dabartinę Lietuvą, kuri iš Vilniaus parašė Alan Philips, pavadindamas jį "Lithuania cherishes 20 years of freedom".

Nurodoma, kad 3,5 milijono lietuvių tauta yra Sov. Sąjungos aneksuota, tačiau atkreipianti kiekvieno užsieniečio dėmesį. Vasario 16 daugeliui reiškianti skaudų prisiminimą trumpo laisvės laikotarpio, pasibaigusio 1940 m. sovietų okupacija. Okupantas niekinąs laisvės laikotarpį, laikydamas jį nepažangiu, bet dauguma lietuvių palaiką gyvą kitokį to laikotarpio įvertinimą.

Nors Vasario 16 praėjusi ramiai pusmilijono gyventojų mieste Vilniuje, bet "Recent years have seen plenty activity by small groups of nationalists, human rights activists and dissenters from state-sanctioned religious institutions". Nurodoma, kad Antanas Terleckas buvo suimtas, kaip vienas 47 pasirašiusių reikalavimą sovietų valdžiai suteikti Baltijos tautoms laisvo apsisprendimo teisę.

Lietuvoje vykstanti kova dėl lietuvių kailbos pirmavimo. Nors Vilniaus universitete reikiama dažni protestai prieš rusų kalbos išgalėjimą, bet augštojo mokslo laipsnio egzaminai vyksta rusų kalba. Tai esą sudaro pavojų tautinei kalbai švietimo reikaluose. Statistika rodo, kad 75% sovietų Rusijos gyventojų kalba rusiškai, bet Lietuvoje tik 52% žmonių laikosi antrinės rusų kalbos. Nors sprendimai daromi Maskvoje, bet lietuviui atrodo labiau siai vakarietiški iš visų kitų sovietų Rusijos tautų. Šalia tradicinių kultūrinių ryšių su Vakarais du milijonai lietuvių gyvena už Lietuvos ribų, kurių pusė milijono — Jungtinės Amerikos Valstybėse. Jie turi didelę įtaką savo broliams Lietuvoje.

Katalikų religija esanti stipriausia jėga tautiniam išsilaukimui. Praktikuojančių katalikų Lietuvoje esą tarp 40 ir 75%.

Kovo 22 d. laidoje "The St. Catharines Standard" išspaus-

dino išsamų laišką — atsišaukimą į kanadiečius boikotuoti maskvinę olimpiadą. Jame nurodoma, kad Baltijos kraštai buvo sovietų okupuoti tokiu pat būdu, kaip ir Afganistanas. Palaikymas olimpiados ir regatos Talino uoste prieštarautų tarptautinei teisei, nes Baltijos valstybės žymiausių pasaulio tautų tebėra pripažįstamos nepriklausomoms.

Šis atsišaukimas sulaukė stiprių pasisakymų iš kanadiečių. Žinomas vietos stalininės linijos komunistas Paul Seguin pareikalavo, kad ateiviai tokius dalykus keltų ne Kanadoje, bet savo kraštuose. Dar stipresniu tonu atsiliepė žymiausias Niagaros srities komunistas, ilgametis darbo unijų vadas John Clout, jau nuo seniau stalininius komunistus vadinąs fašistais, o sovietinę Rusiją laikąs hitlerinio imperizmo valstybe. Jis Paul Seguiną pavadino sovietų imperializmo įrankiu, pabrėžė ateivių teisę pasakyti tiesą apie sovietų grobuoniškumą bei jų priespaudą. Vis dėlto šis komunistas dar vis nepaliko pavergtų tautų laisvės siekiu. Reikia manyti, kad ypač dažnu lietuvių laiškų "Standard" dėka galų gale atsivers ir jo akys, nes juk tautų pavergimas neturi nieko bendro su socialistinės santvarkos siekais.

Apie maskvinės olimpiados boikotavimą parašė laišką "Standardui" ir vienas St. Catharines lietuvis. Jo laiškas buvo įdėtas pirmoje vietoje šalia kitų gausių laiškų. To laiško pabaigoje rašoma: "Moscow Olympics for sure are nothing else than a means to whitewash Soviet bloody hands in the presence of world athletes and masses of spectators bringing in hard currency for Soviet armament. Similar whitewash was seen at Hitler's Olympics in 1936. Those that supported it remained with a heavy conscience for the rest of their lives".

"The St. Catharines Standard" yra išspausdinęs dešimtis rašinių apie pavergtą Lietuvą. Be to, jis nepraleidžia progų atskiras straipsniais kelti sunkią mūsų tautos būklę sovietinės Rusijos vergijoje. Šiuo atžvilgiu šis dienraštis yra bene vienintelis visoje Kanadoje.

"Amerika pirtyje"

Tiesos jįsekojimas su tendencija į vieną pusę

V. SONDA

Rašydamas šį straipsnelį, turiu galvoje Pr. Naujokaitį ir Vyt. Sirvydą š. m. "T2" 10 nr. išspausdintus straipsnius "Amerikos pirtyje" autorystės tema. Abudu kritikai duoda dar vieną atsakymą St. Barzdukui ir Birutei Vilkutaiti-Gedvilienėi dėl neseniai pasirodžiusios "Tikrasis Keturakis" knygos. Skaitant ir vieno, ir kito samprotavimus, peršasi mintis, kad abiem autoriams netelpa galvoje, kaip kaimietis Juozas Vilkutaitis, nerašius, galėjo sukurti tokį puikų veikalą. Esą tikriausiai parašė ne jis, o jo brolis inž. Antanas Vilkutaitis. Tiesa, Pr. Naujokaitis kiek nusileidžia, sutikdamas su versija, kad Juozas V. parašė netobulai ir davė broliui Antanui pataisyti, todėl autorystės teisė priklausanči abiem.

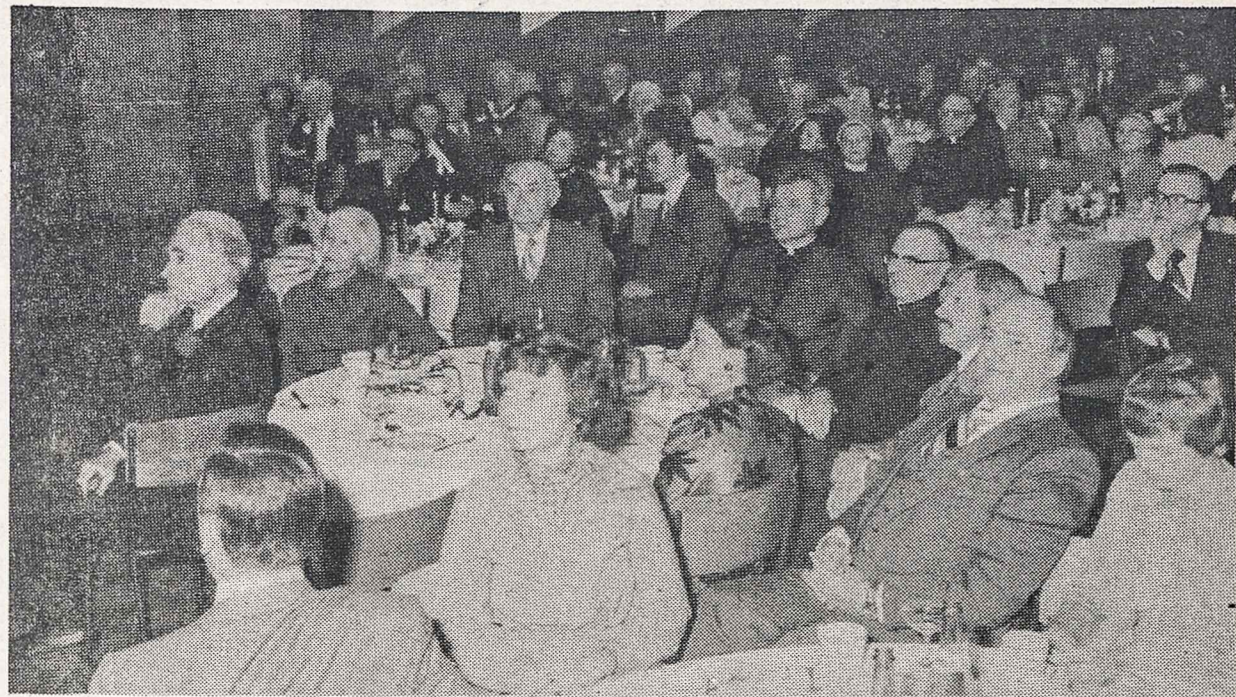
Vyt. Sirvydas stačiai apkaltina Juozą V. pasisavinimo autorystės iš brolio Antano po jo mirties. Kokiais faktais remiasi Vyt. Sirvydas, kad taip buvo? Spėliojimas. Spėliojimas nėra įrodymas.

Pr. Naujokaitis daro klaidą, atimdamas dalį autorystės iš Juozo Vilkutaitio ir ją priskirdamas broliui Antanui. Ar taip leistina literatūros pasaulyje? Žinome, kad Žemaitė silpnai rašė, jos kalbą pagrindinai taisė Jablonskis, Ziugžda, Salys ir dėlto Žemaitėi autorystės teisių niekas nekvestijonavo. Kodėl Juozas Vilkutaitis negalėjo parašyti "Amerika pirtyje"? Tvirtinama, kad jis buvo kaimietis ir nerašius. O vis dėlto tas kaimietis yra parašęs ir daugiau, pvz. "100 margų" 3-jų veiksmų komediją ir eilę kitų, knygoje įdėtų ilgesnių ir trumpesnių, baigtų ir nebaigtų beletristikos kūrinių. Ar tie kūriniai irgi pasisavinoti iš ko nors, kaip "Amerikos pirtyje" kritikai suponia? Jeigu Juozas Vilkutaitis sugebėjo parašyti scenos veikalą "100 margų", kodėl abejoja jo sugebėjimu sukurti "Ameriką pirtyje"? Sakoma, kad An-

tanus Vilkutaitis daug rašęs, bet nė vienas konkrečiai nepasako, ką jis yra parašęs. Yra vertės Tolstojaus dramatinį kūrinių į lietuvių kalbą, bet ar jis pats yra sukūręs kokį scenos veikalą, nežinome. Rimtai keblant didelius jo nuopelnus, ne užtenka pagyrimo žodžių, reikia, kad suinteresuotieji surinktų jo beletristiką į vieną vietą šiuo metu plačiai išmėtytą senuose laikraščiuose bei žurnaluose ir ją visuomenei padarytų prieinamą. O gal tai jau padaryta? Kitaip, paties Pr. Naujokaitio pavartotu terminu, liks tuščia dialektika.

Vyt. Sirvydas šaukiasi prof. E. Volterio liudijimu. Esą jis anais laikais rašęs Petrapiilo vokiečių laikraštyje apie "Ameriką pirtyje" ir jos autorių Vilkutaitį. Bet čia vėl painiava — neparašė autoriaus vardo inicialo. Jei prof. E. Volteris žinojo, kas tikrasis autorius "Amerikos pirtyje", kodėl jis to fakto nekėlė į viešumą, gyvendamas ir profesoriuodamas Kaune? Progu juk buvo. Pvz. 1928 m. Juozui Vilkutaitiui buvo įteiktas DLK Gedimino ordinas. Toks įvykis negalėjo praeiti nepastebėtas. Galėjo ta proga prof. E. Volteris ar kiti universiteto lietuvių literatūros istorijos žinovai paneigti Juozui Vilkutaitiui autorystės teisę į "Ameriką pirtyje", bet nė vienas to nepadarė.

Ginčą sukėlė okupuotos Lietuvos žmonės. Kokie jų buvo motyvai, galima maždaug numatyti, bet tikros teisybės nežinome. Tuo tarpu jie savo teorijai neginčijamų įrodymų neturi; sako darys mokslinius tyrimus, tai gal tada paaiškėsianti tikroji autorystė. Bet vargu ar taip bus; čia juk ne matematika — formulėms neįrodys. Mums atrodo tiesa pakankamai aiški jau dabar. Kodėl mūsų kritikai, taip greitai pasigavę iš okupuotos Lietuvos abejotinos vertės naujovę, kaip taip susižavėjo ir bando per jėgą savo nuomonę įpiršti kitiems?

Metinėje Toronto Prisikėlimo parapijos šventėje gausūs dalyviai klauso vyro choro "Aras" dainavimo. Kairėje matyti pianistas A. Kuprevičius, dail. H. Zmuidzinienė, gen. konsulas dr. J. Zmuidzinas, kun. dr. F. Jucevičius ir kiti svečiai bei šventės pareigūnai

"Aukuro" teatrui 30 metų

Pas šio mėgėjų teatro režisorę Eleną Dauguvietytę-Kudabienę

Hamiltoniškis "Aukuras" yra vaidinęs daugelyje lietuvių gyvenviečių. Nekartą džiaugiasi jo darbais. Dėlto dabar, besirengiant "Aukuro" trisdešimtmečio iškilmei, parūpo man plačiau atskleisti šio ištvermingo vieneto nueitą kelią pokalbiu su režisore ir administratoriumi K. Mikšiu. Pirmiausia užkalbinau režisorę E. Kudabienę.

— Ar galėtumėte trumpai prisiminti pirmąsias "Aukuro" dienas?

— Pirmas dramas su "Aukuro" prisimenu skaidriai (tuo metu jis nesivadino "Aukuro"; tik vėliau gavo "Aukuro" vardą). Prisiminimai malonūs gal todėl, kad buvau jauna, tik 27 m. Pirmieji aktoriai buvo taip pat jauni, viengungiai, darbštūs ir energingi. Visi troško po sunkaus darbo kur nors priklausyti, užmiršti kasdienybę. Prisimenu, kad į teatro repeticijas su noru ir malonumu visi aktoriai ateidavo. Repeticijoms pasibaigus, dar ilgai šnekučiavosi apie veikalą ir ateities planus. Džiaugiausi, kad teatras didėjo, stiprėjo ir tobulejo.

— Kiek veikalų pastatėte?

— Arti 40. Visus prisiminti sunku — kartais turiu pasiminti seną leidinį. Kiekvienam jų atidaviau dalį savęs ir savo dienų. Davė jie pasididžiavimą, bet netrukio daug ir nusivylimų. Kartais pagalvoju, kas man iš to liko? Liko gražus pluoštas programų, pavardžių, liko išskirti laikraščio straipsniai, daugybė nuotraukų.

Prisimindama visa tai, noriu tikėti, kad mes atnešėm žiūrovams juoko, ašarų, svarstymo ir praskaidrinom jų pilkias dienas.

— Koks veikalas paliko Jums giliausią įspūdį?

— Gaila, kad neklausiate, kuris veikalas paliko blogiausią prisiminimą. Pasakyčiau jums ne vieną. Apie tai geriau nekalbėti. Ši klausimą man labai sunku atsakyti.

Aš juk nebesu žiūrovė, kad galėčiau objektyviai atsakyti. Būdama režisore ir kartais aktorė, kiekvieną veikalą savaip pamėgstu. Esu patenkinta kai kuriuo savo darbu, pvz. "Inspektoriaus atvyksta", "Pavojaus postūkis", "Žmogus, kurį užmušiau", "Pavasario giesmė". Šiuose veikaluose buvo prieita prie tiesos, bet ar tai pasiekė žiūrovą, sunku pasakyti.

I tokius veikalus, kaip "Gulbės giesmė", "Mindaugo mirtis", "Atžalynas", buvo įtraukta daug artistų. Kiekvienas veiksmas turėjo kitas dekoracijas, spalvingus drabužius. Aš jutau, kad vežų sunkų vežimą. Tikrai techninių pagalbinių dėka mes tą vežimą išvežėm. Todėl, atgal pažiūrėjusi, šiais veikalais didžiulius, kad nepabijojau.

Labai mėgstu komedijas: "Bulbis ir Dundulis", "Šiapus už dangos", "Ponios Dulskienės moralė" ir kt.

— Ką galėtumėte pasakyti apie savo aktorius?

— Man malonu pripažinti, kad aktorių tarpe turėjom daug gabių mėgėjų. Visų jų, deja, išvardinti negaliu. Jų pavardes ir nuotraukas pamatysime specialioje leidinyje. Jie visi paliko savo įnašą, ir jiems visiems tariau aciu. Didžioji mano padėka priklauso Antanui Šalčiūnui, ku-

ris pirmasis pradėjo organizuoti šį dramos vienatę. Taip pat esu labai dėkinga Linai Verbickaitėi, Vladiui Panavui, Alinai Žilvitienei, Algiiui Ulbinui, Apolonijai Racevičienei, Albinui Stasevičiui. Šie žmonės puikiai atliko pagrindinius vaidmenis. Negaliu pamiršti ir dailininko Algio Trumpicko, kuris daugiausia yra padaręs dekoracijas.

Dabartinė grupė, kuri dirba drauge su manimi ir žada atlikti sunkų šių metų uždavinį, yra ši: Kazys Bungarda, Balys Juodelė, Violeta Juodelytė, Dalia Jonikaitė, Marytė Kalvaitienė, Kestutis Kalvaitis, Ina Kudabaitė, Dana Kudabaitė, Alfonsas Stanevičius, Stepas Ramanauskas, Antanas Mingėla, Edis Labucas, Algis Lukavičius, Antanas Laugalys, Rita Vaitiekūnaitė ir dainos vienetas "Daina" (Aldona Matulienė, Aldona Laugalienė, Teresė Kalmatavičienė, Liuda Stungevičienė ir jaunas akompanatorius Arūnas Juodelė). Jiems visiems kartu ir "Aukuro" valdybai priklauso nuosirdi mano padėka. Labai prašau — nepalikite manęs vienos!

— Kas Jums davė dvasinės jėgos ir medžiaginės paramos, kad galėtote taip ilgai ištvirti?

— Buvome visi jauni, entuziastai, energingi, vieni kitus skatinom. Tai buvo dvasinė parama. Pradžioje žmonės labai gausiai lankė repeticijas, ir ne vienas aktorius prisidėdavo lėšomis. Mes patys pirkom medžiagas ir siurom.

Dabar jau ne tas — pasikeitė laikai. Manęs niekas neberagina. Dažnai turiu maldauti, kad tik ateitų. Dvasinės paramos jau nebegaunu, bet už tai medžiaginės turime. Nors žiūrovų skaičius sumažėjo, bet aukotojų — padidėjo: "Talka", Lietuvių Namai, daugiakultūrė valdžios parama. Tik jų dėka egzistuojame. Vis dėlto po 30 metų patirties manau, kad dvasinė parama yra svarbiau už viską. Tikiu, kad teatras išsivysioje atlieka didelį uždavinį, ir jo tolimesnė veikla yra be galo svarbi.

Nenusimenu, nors kartais, kaip tas plakamas arklys, traukiu vežimą, kuris vos, vos rieda.

— Kaip buvo dirbama su aktoriais?

— Pirmame dešimtmetyje stengiausi prieš repeticijas supažindinti aktorius su veikalu. Daug skaitėme, nagrinėjome veikalą, įsivaizdavome spalvų vaidmenyse. Stengiausi kreipti dėmesį į tarseną, kalbą, judesius. Likusias porą valandų atiduodavau naujam veikalui. Laiko

buvo daug. Repeticijos buvo dažnos. Galėjom suspėti repetuoti visą veikalą.

Dabar visai kas kita — ne noras, bet daugiau pareiga atveda aktorius. Juo daugiau pradėti aiškinti, kalbėti, juo dažniau aktoriai pradeda žiūrėti į laikrodį, nes rūpi šeima, namai, darbai ir t.t. Be to, nevisi pareigingai lanko repeticijas.

— Kaip atrodo nueitas kelias?

— Joks meninis vienetas negali eiti lygiu keliu, ypač dramos srityje. Čia pasisiekimas priklauso nuo režisoriaus, aktoriaus, pasirinkto veikalo, žiūrovo reikalavimų, techninių galimybių ir daugybės kitų mažų priežasčių, kurių čia neįmanoma išvardinti.

— Girdėjau, kad 1980 m. per Padėkos dieną Čikagoje rengiamas penktasis dramos festivalis. Ar važiuosite?

— Taip, važiuosime. Su pasididžiavimu ir džiaugsmu galu pranešti, kad į Čikagą vešime visai naują Birutės Pukelevičiūtės spalvingą 3 v. komediją "Antroji Salomėja painiavose". Autorė, rašydama šį veikalą, taikėsi prie mano kolektyvo. Jai aš jaučiu didelį padėką ir nepaprastą kolegišką šilumą.

— Kasmet yra rengiama Kanados Lietuvių Diena su įvairia programa, bet teatras nekviečiamas. Ar pakviestas "Aukuras" dalyvauti?

— Ačiu, kad pasigedote lietuviško dailaus žodžio. Deja, "Aukuras" ir šiomet nėra įtrauktas į didįjį koncertą. Atrodo, kad rengėjai per 25 metus pasitenkina dainų ir šokių koncertais. Gal todėl, kad švenčiame 30 metų sukaktį, buvome pakviesti šiais metais literatūros vakarui, kuriame pasirodys "Aukuras" ir "Aitvaras".

— Kokie "Aukuro" planai ir pageidavimai?

— Po mūsų skelbiamos suaktuvinės vakarienes gegužės 4 d. baigsime repetuoti italų rašytojo Eduardo Skarpeto 3 v. tragikomediją "Beprotnamis", kurios premjera įvyks Hamiltono McDonald mokyklos salėje birželio 6 d. Tada prasidės daugiakultūris dramos festivalis. Mano pageidavimas, kad žmonės nenutuotų ir remtų visus iš-eivijos dramos teatrus.

"Aukuro" 30-čio proga kalbėjau ir su jo ilgamečiu administratoriumi Kaziu Mikšiu. Jo pastabos pasirodys kitame "T2" numeryje.

Gertrūda Repčienė

Režisore ir aktorė ELENA DAUGUVIETYTĖ-KUDABIENĖ, vadovaujanti "Aukuro" kolektyvui 30 metų. Jos dėka sceną išvydo daug veikalų

Klevelando lietuvių dainos vienetas "Nerija", atlikęs meninę programą "Tėviškės Žiburių" spaudos balnuje, kuris buvo suruoštas Anapilio salėje

Monsinjoro gyvenimo keliai

J. KUZMICKIS

Kun. Werenfried van Straaten, veiklus pagalbos organizatorius persekiojami Kat. Bendrijai, teisingai pažymėjo, jog sunku įsivaizduoti betkokį Bendrijos istorijos laikotarpį, kada jos išpažinėjai ir kankiniai būtų taip grubiai ir sistemingai apeinami ir nutylimai kaip mūsų laikais: "Mūsų vienašališko pacifizmo amžiuje, kai dekadentiški Vakarai veikiau gyventų taikoje su pagonimis ir žmogų džiūtais nei su pačiu Dievu, persekiojamųjų sąrašas ir kraujas biznierių susitarimams ir diplomatų deryboms sudaro nepatogumą ir stabdį".

Nors persekiojamųjų desperatiškos apeliacijos, pasak W. van Straaten, yra metamos ir Jungt. Tautų ir pasaulio Bendrijų Tarybų popierėžes, mūsų tauta nestokoją nei plieninės valios išpažinėjų, nei kilnios dvasios kankinių. Jų tarpe esama ne tik vyskupų, monsinjorų, kunigų, bet ir profesorių, gydytojų, tarnautojų, slaugių, eilinių darbininkų. Deja, nei saviesiems neprimename jų aukos dvasios, nei svetimiesiems ne-parodome, kokių kilių išpažinėjų ir kankinių turime.

Asmuo ir laiko tėkmė

Kai mons. Zen. Ignatavičius (Ignonij), buvęs Kauno kun. seminarijos profesorius ir prefektas, Sv. Kazimiero kolegijos Romoje organizatorių ir vicerektorių, lietuvių dalinių kapelioną Gudijoje, pradėjo šmeižti ir piktai juodinti komunistinė spauda, — jis pats mėgino gintis, parodydamas raudonųjų dvideiskumą italų ir ispanų kalbomis parašytomis knygomis. Rašytojui ir poetui Klemensui Jūrai pasiryžus "rašyti jo nuotykingo, įvairaus ir turiningo gyvenimo monografiją", pritarė ir pasiūlė "kuo mažiau išskirti jo asmenį, rūpestingiau nusakant laiko ir vietos įvykius".

Be abejonės, jei komunistų "puolimai suteikė jam neužmirštamų, neišdildomų kentėjimų ir sutrumpino jo gyvenimą" (mons. L. Tulaba), mons. Zenonui rūpėjo, kad monografijoje būtų išskirti "laiko ir vietos įvykių" faktai, jo sielovadinis darbo laukas ir uždaviniai. Visai natūraliai betkokio veikėjo biografija įglaudžiama į jo gyvento laiko dvasią, nes atskiro laikotarpio politinės, socialinės bei kultūrinės apraiškos padeda suvokti, ar jo būta principingo žmogaus, ar bevališkai plaukta su nešančia srove: šiaip ar taip monografijos spiritus movens (judinamoji dvasia) yra joje aprašomas asmuo ir jo veikla.

"Monsinjoro" autorius jau pačiame pirmajame "Pirmuoju keliu" skyrįje plačiais vaizdais aprašo Nemuną, Jaučiakį pilialkni, siuvėją tėvą, jo legendinius pasakojimus, bet nepažymi nei Zenono gimimo vietos, nei datos, pristatęs jį kaip kuklų 14 metų berniuką. Ir "I stepes" skyrįje to berniuko gal ir turiningą dvasinį pasaulį tepalietė vos dviem sakiniiais: "Mažas persirgo ilgą ir sunkią ligą, buvęs jau arti mirties slenkščio. Pagijęs, tapo dar daugiau rimtesnis ir vyriškesnis".

Sekantiame "Lietuva keliai" skyrįje vėl plačiai rašoma apie sudrumstą ir audringą laiko dvasią, apie "ateizmo propaguotojus" mokytojus ir Zenono persilaužimą po lemtingos stud. J. Pacevičiaus paskaitos, kai "išstipro varginančių abejonių migla". Nukeliavo pas saleziečius į Italiją, tačiau neprigijo ir grįžo namo. Mokėsi Kaune, 1928 m.

įstojo į Kauno kunigų seminariją ir ją baigė 1934 m., būdamas 25 metų amžiaus (taigi, gimė 1909 m.). Deja, apie šį mokslinio ir vidinio brendimo laikotarpį autorius neužsimena nė vienu žodeliu, pasiteisindamas, kad jo tikslas velionies pageidavimu "jį nežymiu rateliu įpinti gausioje dienų ir įvykių grandinėje". Galbūt autoriui stigo betarpiškų žinių apie Zenono vaikystę ir jaunystę, betgi dar yra mūsų tarpe jo bendraamžių ir mokslo draugų, kurie būtų padėję tą spragą užkisti, kad tas "nežymus ratelis" suspindėtų monsinjoro vardo vertos asmenybės aureole.

Monsinjoro asmuo

Jau žymiai išsamiau autorius išryškina monsinjorą sovietų ir nacių okupacijos metu, kai šis darbavosi vaistinėku Kašiadoryse, o nuo 1941 m. gruodžio 21 d. iki 1944 m. pavasario — lietuvių karių kapelionu Gudijoje.

Mons. Zenono kartos lietuviai, kurie pirmoje eilėje domėsis šia monografija, skaitydami stebėsis jo pareigingumu, religingumu, idealizmu, pasiaukojimu, gyvenimo patogumų atsižadėjimu. Pakantus, ryžtingas, šventa dvasia spinduliuojantis ir ištisias pagalbos ranką buvo ne tik Kašiadoryse, ne tik Gudijoje, bet ir Romos Sv. Kazimiero kolegijoje bei Brazilijos kun. seminarijose, ir visuomeninėje lietuvių veikloje. Buvo geras organizatorius, mokykles įtraukė į bendrą darbą ir prašalčius, suradęs kelius į Kat. Bendrijos ir valstybės vadovaujančių vyrų kabinetus bei laimėjęs jų palankumą lietuvių tautai. Šalia to visą laiką įsijaukė istorinių žinių apie Lietuvą ir lietuvių Vatikano, Brazilijos, Portugalijos archyvuose. Gaila, kad persidarbimas, vidinė įtampa, o galbūt ir šoks toks blaškymasis ne-leido įpusėti užsibrėžtų uždavinių, neprisidant prie projektuo-tų istorinių knygų.

Santūrumas ir polemika

Autorius labai vaizdingai ir patraukliai įgaubė monsinjorą į tragiškų įvykių kunkuliuojančią tėkmę. Tačiau monografija nėra polemikos literatūros sritis: objektyvus laiko ir įvykių faktai turėtų teigti tiesą, riedančią logiškais prielaidomis ir subęgančią į nesugriaujamą išvadą.

Monografijos autorius, rašęs su dideliu pietizmu apie iškilų monsinjorą, betgi nevienoje vietoje pasidavė įkvėpimo šiūsi, nemonografiškai polemizuodamas ir su sovietais, ir su naciais, ir su amerikiečiais, ir su žydais, ir su lenkais, ir su latviais, ir net su pačiu lietuvių charakteriu: "Tada mes aiškiai pajutom, koks nenaudingas, netikęs, nepraktiškas lietuvių būdas". Dėlko toks ironiškas teigimas? Ogi dėlto, kad "niekada lietuvis nelinki nelaimės net ir didžiausiam savo priešiui", nors autorius gerai žino, jog "stovėdamas tarpe dviejų besigurmančių visada būsi jų sutryptas, sunaikintas." Tas pats sentimentalumas ir patosas trykšta iš šitokio publicistinio prasiveržimo: "O kiek prideduome, kad sunku išlaikyti lietuviybę... Mes reikiame, kaip tikri minkštakūniai gyviai, kuriuos nesuvirškina tik tie, kurie nenori".

Visai ne pagal tauraus monsinjoro moralės principus šiurkščiai nuskamba ir toks įniršus sakiny: "Jeigu nacių lietuviui tapo rudo šuns sinonimu, tai likimo ironija skyrė, kad jo būdoje laikinai prisiglaustų daugelis tikrųjų lietuvių, bė-

gant nuo artėjančio Rytų vanda-lų". Juk kai mes prisiglaudėme D. P. "būdose", naciai jau nefe-gūravo.

Sie ir visi kiti išpuoliai prieš saviškius ir visus tuos, su kuriais susidūrėme, galėjo būti iš-reikšti labiau apmąstytais ir san-tūresniais žodžiais.

Viešpats jį mėgino

Mons. Zenonas, ištikimas kunigas ir gilus patriotas, iškyla kaip bekompromisinis išpažinėjas ir kankinis, be atvangos čai-žytas Lietuvos pavergėju.

Kai 1931 m. įstojau į Kauno kunigų seminariją, ištisus metus gyvenau viename kambaryje su prepozitu Zenonu. Stebino ne tik mane, bet ir kitus draugus iš širdies plaukiančiu pamaldumu, draugiškumu, ramiu taktiškumu. Kai vakaro varpulis ragino nakties poilsiui, atsislaupęs prie lovos ir giliai susitelkęs, kalbėjo Rožinį. Veikė savo pavyzdžiu, įsijautimu, bet ne tuščiais žodžiais. Tokį patį sutikau jį ir Sv. Kazimiero kolegijoje: kuklų, neišpuikusių, pamaldų, besisielojančių plačiam pasauliui išsklidusių lietuvių sielovada.

Parafrazuojant W. van Straaten žodžius apie monsinjorą bendraamžį išpažinėją ir kankinį kard. J. Mindszentį (abu mirė 1975 m.: kardinolas gegužės 6 d., monsinjoras — gegužės 21 d.), galima tvirtinti, kad mons. Zenono gyvenimas primena mums, jog visos mūsų patangos išgelbėti persekiojamą Kat. Bendriją bus bergždžios be malonių srauto, kuris išmeldžiamas nežinomų šventųjų slapto-mis maldomis ir tyliomis kalvarijomis: Viešpats jį mėgino ir rado vertą būti su Juo.

Autoriaus žodyne pasitaiko nevienodumu (vienur vartoja statulas, kitur stovylą), svetimybų (idolai, alosas, reguliamentas, prietelis) bei taisytinių žodžių (prieildimas — prielaida, viršgamtinė — a t g a m t i n ė, tremtinis — tremtinys, mokin-tis — mokytis). Daug kur nevar-toja neiginio kilmininko (ne-smiega pilį; nenugali tautos sielą). Daug kur linkęs naudoti brūkšnelį, kai jo visai nereikia (bijas vargo žmogus — netinka Viešpaties kario misijai) ar kai jį tikėtų pakeisti kableliu (Kris-taus karys — ginkluotas meile ir Evangelija, turės apkeltiui plačiausios svetimo krašto plotus — nešdamas krikščionišką meilę...).

Nepaisant to, Kl. Jūros "Mon-sinjoro" monografija labai ver-tinga: joje išryškintas taurus mons. Zenono asmuo ir plačiai aprašyti mūsų tautos tragiški laikotarpiai. Monografija yra in-triguojanti, pririšanti skaitytojo dėmesį ir praturtinanti žinią.

Knyga išleido monsinjoro bro-lis — Bronius Ignatavičius, kur-is visą pilną skiria Brazilijos lietuvių jaunimui.

Klemensas Jūra, MONSINJORAS. Spaudė Pranciškonų spaustu-vė. Brooklyn, 1979 m., 382 psl. Tira-žas — 1.000 egz. Kaina nepažy-mėta.

"Merkelis Giedraitis" -

nauja knyga apie šį didvyrį ir jo nuostabius laikus; gaunama pas platintojus ir tiesiai iš leidyklos:

Amberland Publishing Co., 1813 Larchwood Ave., Troy, Mi. 48084.

Kaina: \$7.00 minkštasis virše-liais, \$11.00 — kietais.

"Nerijos" koncertas Toronte

K. L. GUREVIČIUS

Balandžio 12 vakare, "Tėviškės Žiburių" metinių proga, man buvo malonu išklausti Klevelando studentų vokalinio vieneto "Nerija" koncertą. Programa buvo padalinta į dvi dalis, kurių kiekvienoj buvo sudainuota po šešias dainas. Merginos, pasirodžiusios scenoje, žavėjo publika savo gražiomis suknėmis, nuotaikinga laikysena ir šaunia išvaizda. Nekantriai laukiančiai publikai apimus, suskambėjo pirmoji daina "Pusk trimitą", parašyta XVII š. anglų kompozitoriaus H. Purcellio.

Tarp visų neblogai pasisekusių dainų ypač verta paminėti pirmoje dalyje sudainuotą Laso perliuką "Tik-tak". Čia dainininkės pasižymėjo gera savo išpildymo technika. Takto ir dinamikos reikalavimai buvo tinkamai atlikti. Taip pat pabrėžtinai geras dainų akcentavimas, kuris prisidėjo laikrodžio taksėjimo ritmu. Įdomumo dėlei nerijietės patartina pasiklausyti plokštelės, kaip šia dainą interpretuoja "Liepačių" choras Lietuvoje.

Pagirtina ir antroje progra-mos dalyje atliktas Simučio "Pa-vasario rytas", kuriame klevelandiškams pasisekė perprasti

pavasario rytmečio nuotaką. Ši daina pasižymi harmonizacijos ir melodijos grožiu. "Nerija" taip pat nesunkiai įveikė šitos dainos intonacijos reikalavi-mus. Tik galbūt reikėtų labiau įsijausti į kaikiurių žodžių pras-mę, pvz. "... dangų ir žemę mes trokštam mylėti karštai".

Sia proga dar norėtųsi priminti, kad rankų naudojimas vaidybos ar žodžių prasmės pa-brėžimui dainoje "Valio, valio, lankelė" yra nepatartinas. Abe-jotina ar tokia praktika bent kiek prisideda prie dainos min-ties išryškino. Vietoje to ar negeraiju būtų kreipti daugiau dėmesio į muzikinę žodžių in-terpretaciją.

Dėl programos sudarymo rei-kia pasakyti, kad ji buvo įdomi savo įvairumu.

Apilai dirigentės Ritos Čy-vaitės-Kliorienės išstvermingomis pastangomis ir dainininkių drausmingumu "Nerija" pasiro-dė gerokai pažengusi ir daug ža-danti grupė. Be to, dainavimo efektas būtų buvęs geresnis, jei salės akustika būtų palankesnė ir publika koncerto metu būtų sukoncentruota salės viduryje, o ne pasieniuose.

"Nerijai" linkėtina sėkmin-gai dirbti ir toliau, o torontie-čiams pasikviesti ją dažniau.

Iškilus religinis koncertas

Naujai sukurti "Septyni Kristaus žodžiai" — maldos ir giesmės

Rūpestingai paruoštas religi-nis koncertas įvyko š. m. kovo 30 d. Klevelando lietuvių Dievo Motinos parapijos šventovėje, kurioje yra 500 sėdimų vietų. Šventovė buvo pilnutėlė tautie-čių. Ir koncerto atlikėjai čiur-lioničiai, ir klausytojai buvo nusiteikę šventiškai. Tokioje nuotaikoje nebuvo sunku su-megzti giesmės ir maldos ryt-šius. Tam daug padėjo visiems išdalinta smulki programa su maldų tekstais, parašytais Balio Gaidžiūno ir dailiai atspausdin-tais specialiaime leidinyje "Sep-tyni Kristaus žodžiai".

Čiurlionio ansamblis, dirguo-jamas muz. Alfonso Mikulskio, buvo gražiai pasiruošęs. Visi, turbūt joje šventovėje pirmą kartą sustoję ir susėdę didžiojo altoriaus aplinkumoje. Iš toliau žiūrintieji matė didingą vaizdą, prožektorių šviesų apšviesta, tautinių drabužių spalvinga mir-gėjimą. Ypač buvo didinga už-baigiamoji giesmė, kurią muz. A. Mikulskis pavadino Himnu Pasaulio Valdovui. Ir pats muz. A. Mikulskis, ir klausiusieji gie-dojimo pripažįsta, kad tai vie-nas geriausių jo kūrinių. Ypač tai vertintina dar ir todėl, kad tą himną jis parašė labai greit, ir labai greit Čiurlionio ansam-blis jį išmoko giedoti, nors kūri-nys nėra lengvai išmokstamas.

Tos visos geros žinios sako, kad ir ansamblio vadovas, ir visas ansamblis, nuėjęs 40 metų ke-lia, yra labai pajėgus vienetas. Kad ateičiai išliktų to himno atsiradimo aplinkybės, čia pa-teikiame keletą prisiminimų. Kun. G. Kijauskas supažindino muz. A. Mikulski su parašyto-mis lietuviu maldomis. Tos mal-dos sudomino muziką, ir jis pa-skambino B. Gaidžiūnui, kad parašytų poros ketureilių teks-tų, nes noris rašyti savo Mišių už kenciančią Lietuvą išpuodingą pabaigą. B. Gaidžiūnas po po-rą dienų paruošė projektą. Teksto projektas buvo parašy-tas 1980. I 16 ir pasiūstas muz. A. Mikulskiui. Už kelių dienų A. Mikulskis pranešė, kad teks-tas jam patinka ir tuoj rašysias muziką. Dar po kelių pasikalbė-jimų telefonu, po kompozici-niam sumanymui pataisų jau

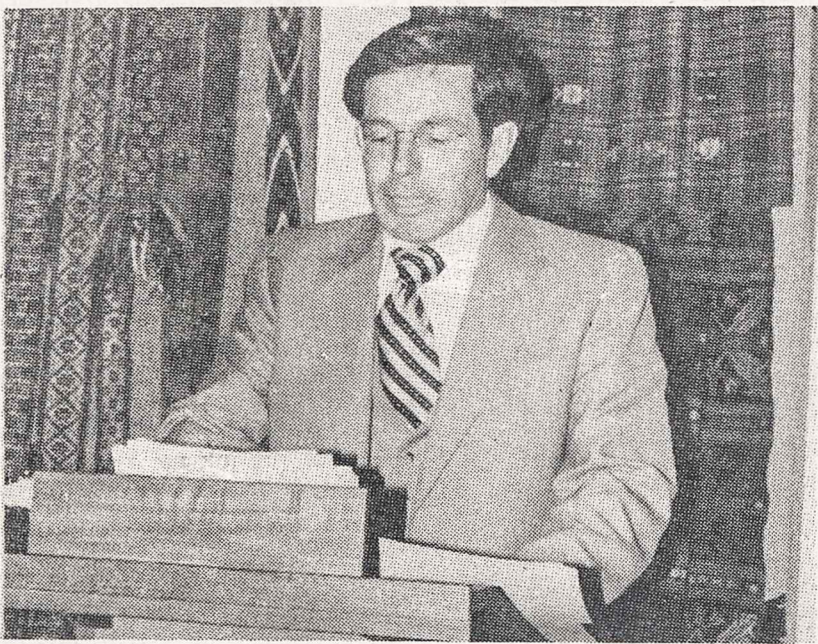
O Dieve, o Sūnau. O kančios ir garbė! Per nukryžijimą išaugusi ditybė, Iš kapo prikelta tikėjimo versmė, Danguis ir mūsų žemės amžinas Valdovė.

Mes norim grįžt, kur protėvių namai, Kur motinos ir seserų išvaikščioti takeliai, Kur laisvės brolių po žaliom eglėm kapai, Kur mūsų laukia kryžiai nukirsti prie kelio.

O Dieve, o Sūnau. O kančios ir garbė! Per nukryžijimą išaugusi ditybė, Parveski mus namo, kur protėvių kapai, Parveski mus į Lietuvą, Parveski.

Religinį koncertą praturtino solistė Bronė Kazėnienė, pagie-dodama dvi giesmes. Vargonais palydėjo muz. Rita Čyvaitė-Kliorienė. Pusę viso koncerto laiko užėmė naujų maldų skai-tymas. Jos slinko kilimo kreive lygiai augstyn, kaip ir giesmės, ir labai darniai susiliejė į paki-laus koncerto visumą. Maldas skaitė: B. Gaidžiūnas, M. Ban-kaitytė, K. Civinskas, A. Miški-nienė, R. Urbaitis, D. Staniškienė ir kun. G. Kijauskas.

Tai buvo pakiliuos maldos ir giesmės, susikaupimo ir pagar-bos šventinė akimirka, skirta Dievo ir Tėvynės garbei. Prašy-kime jėgų, kad ir kitose didžio-siose šventėse, tokiam susikaupimo kelyje susitiktume ir giliai išgyventume. O jei taip išgyven-tami nubrauksime ir vieną ki-tą meilės sąrašą, tai bus neprapuolantieji perlai, žibą mūsų gyvenimo kelionėje. B. G.

Prof. ROMAS VASTOKAS kalba dailininkų Tamošaičių veikalo "Lithuanian National Costume" sutiktuose, kurias surengė Lietuvių Tautodailės Institu-tas Toronto Priskėlimo parapijos salėje

Nuotr. Jono Urbono

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

DAILININKĖ EVA KUBBOS me-tinėje Archibaldo dailės parodoje Sydnejuje vėl laimėjo Pringo premiją, kuri skiriama geriausiai dailini-nkei Australijoje. Ši premija Evai Kubbos įteikta jau šeštą kartą. Ji yra viena iškiliausių lietuvių daili-ninkų Australijoje.

PEDAGOGINIS LITUANISTIKOS INSTITUTAS Čikagoje rengia supa-žindinimą su prez. Aleksandro Stul-ginskio išleista atsiminimų knyga. Kartu bus paminėta ir jo mirties 10 metų sukaktis. Iškilnė pradėdama gegužės 4, sekmadienį, 10.30 v. r., Sv. M. Marijos Gimimo šventovėje, kur Mišias vysk. V. Brizgys concele-bruos su 10 kunigu. Giedos parapijos choras, solistai J. Vaznelis ir S. Ba-ras. Akademija bus 3 v. p. p. Jauni-mo Centre. Pagrindinių paskaitinių-kų supažindinti su prez. A. Stulgins-kio atsiminimais pakviestas V. Vai-tiekūnas iš South Orange, N. J. Trumpą žodį tars ir prof. B. Vitkus. Meninę programą atliks B. Pakštas. Bus rodomas prez. A. Stulginskio laidotuvių filmas, paruoštas M. Smil-gaitės.

LIETUVIŲ KATALIKŲ MOKSLO AKADEMIJOS Niujorko židinys gegužės 11 d. norėjo surengti kalbini-nko K. Būgos šimtojo gimtadienio mi-nėjamą Kultūros Židinyje, Brookli-ne. Paskaitininku buvo pakviestas prof. dr. A. Klimas. Kadangi tą die-ną jis negali atvykti Niujorkan, mi-nėjimas nukeliamas į rudenį.

BALTIEČIŲ MENO DRAUGJA "BALTIJA" kovo 1-2 d. d. surengė baltiečių dailininkų tapybos darbų parodą Niujorke, latvių "Daugavas vanagi" namuose. Su 39 kūriniiais dalyvavo Niujorke ar jo apylinkėse gyvenantys 26 dailininkai: 7 estai, 12 latvių ir 7 lietuviai. Pastarųjų eilėse buvo J. Bagdonas, V. Dobu-zinskis, E. Kepalaitė, V. Kristolaitė, V. Žilius, V. Sakalauskas ir ne-seniai iš Lietuvos atvažiavęs N. Al-pertas, ten pasireiškęs kaip akvare-listas. Parodą atidarė Amerikos Latvių Draugijos pirm. J. Riekstinš. Buvo susilaukta apie 200 lankytojų, nes tą savaitgalį įvyko ir Latvių Die-no su paskaitomis bei diskusijomis. Pokalbyje apie dabartines dailės problemas Latvijoje ir Lietuvoje da-lyvavo dail. V. Žilius ir viena neseni ai latvių atvykusi dailininkė. Į diskusijas įsijungė ir dail. N. Al-pertas su sūniumi.

JANINA NARŪNĖ-PAUKSTIENĖ yra paruošusi spaudai knygą "Pir-mūnės akademikės", kurioje sutelkė pirmąsias akademikus mokslus bai-gusias lietuves. Knyga buvo užsibrė-žusi išleisti Lietuvių Moterų Klubų Federacija Niujorke, bet šio užmojo negalėjo išstėsti dėl lėšų stokos. Spaudai paruošė rankraščio nuora-sas su iliustracijomis yra perduotas JAV kongreso bibliotekai Vašingto-ne. Vilties teikia paskutinis autorės pranešimas spaudai: finansinę para-mą šiai knygai pažadėjo iš aktyvios praktikos jau pasitraukusi advokatė dr. Zuzana Šalnienė-Shallina.

VINCO NEKES eilėraščių rinkinys "Klajūno dalia" jau pasiekė knygų platintojus. Jį sudaro 95 eilėraščiai dviejose skyrlose — "Po tėviškės dangum" ir "Svetimos šalies lau-kuos". Spalvotas viršelis ir applan-kas — dail. Ados Korskaitės-Sutkuvie-nės. Kainuoja \$3. Išleido pats auto-rius.

DAIL. PRANO LAPES kūrinių parodą Niujorko Kultūros Židinyje gegužės 3-4 d. d. rengia Lietuvių Moterų Federacijos Niujorko klub-as. Dail. P. Lapė, gyvenantis Cham-berlein vietovėje, Menas valstijoje, apie 80 mylių nuo Kennebunkporto, buvo atvykęs Niujorkan susipažinti su parodos sale. Tas pats klubas spalio 4-5 d. d. surengs dail. E. Zo-tovienės darbų parodą, kurion jį atvažiuos iš Juno Beach, Floridos.

KOLEKTYVINĖ LIETUVIŲ DAILININKŲ darbų parodą vasario 22 — kovo 2 d. d. Čikagos Jaunimo Centre, M. K. Čiurlionio galerijoje, surengė Lietuvių Dailės Institutas, vadovaujamas pirm. Adolfo Valėškos. Jon buvo sutelkti net 27-nių dailininkų tapybos, grafikos, vitra-žų, gobelenų, keramikos ir skulptū-rų kūrinių. Kiekvienam dailininkui daugiausia atstovavo po du dar-bus. Vienintelė šimtis su penkiais kūriniiais padaryta tik 1965 m. P. Afrikos respublikoje mirusiam Pra-nui Domšaičiui. Sia proga prisimin-tina, kad š. m. rugsėjo 15 d. sukaks 100 metų nuo P. Domšaičio gimimo Kropnyuose, Mažojoje Lietuvoje.

Čikagieškie parodoje dalyvavo ketu-rius lietuvių dailininkų kartos. Pir-majai, kūrusiai dar prieš Lietuvos nepriklausomybės atgavimą, atstova-vo P. Domšaitis. Antrajai karai, stipriau pasireiškusiai nepriklaus-o-moje Lietuvoje, priklausė — A. Dar-gis, E. Marčiulionienė, A. Marčiulio-nis, R. Matuzonytė-Ingelevičienė, B. Murinas, J. Paukštienė, V. Petravi-čius, A. Valėška, V. Vizgirda. Tre-čia parodos dalyvių kartą sudarė jau V. Europoje išaugę dailininkai — V. Balukienė, I. Gražutis, J. Daugvila, V. Ignas, B. Jameikienė, E. Kubos, J. Mieliulis, R. Mozoliuskas, H. Sal-kauskas ir K. Žvironas. Ketvirtąjį karton jungtini studijas baigusieji JAV-se — M. Ambrozaitienė, A. Ambrozaitytė, J. Kelečius, J. Mon-kutė-Marks, Z. Sodeikienė, G. Žum-bakienė.

MENO DARBUOTOJŲ RUMAI vil-niečius pakvietė į originalų vakarą "Lietuvių liaudies instrumentinė mu-zika folkloriniuose ansambliuose". Neišdubulintais liaudies muzikos in-strumentais buvo atliekami raliavi-mai, sutartinės, maršai, polkos, paukščių ir vabzdžių balsų pamėg-džiojimai. Vakara suorganizavo mu-zikologas A. Karaska, atlikėjas pa-kvietęs liaudies muzikantus iš įvai-rių rajonų, A. Lapinsko vadovaujama vilniečių ansamblį "Sadauja" ir fol-klorinį Vilniaus universiteto ansam-blį, kurio vadovai yra Z. Kelmickaitė ir A. Karaska.

EDVARDAS PRANCKŪNAS, vie-nas aktyviausių dailės kritikų, mirė Vilniuje kovo 23 d., sulaukęs 54 me-tų amžiaus. Velionis buvo biržietis, P. Galaunės mokinys, dailės istoriją studijavęs 1946-51 m. Vilniaus uni-versitete. 1957-76 m. dirbo savaitraš-čio "Literatūra ir Menas" redakcijoje, nuo 1976 m. rudens — "Kultūros Barų" žurnalo dailės skyriaus redak-torium. Kasmet parašydavo daug straipsnių vaizdinės dailės klausimais, apie parodas bei dailės knygas. Yra paskelbęs išsamius straipsnius apie dailininkų — J. Mikėno, G. Jo-kūbonio, N. Petruolio, K. Bogdano, B. Vysniausko, A. Ambraziūno, K. Pa-tamsio kūrybą.

MASKVOS P. CAIKOVSKIO KON-SERVATORIJOS salėje kovo 24 ir 25 d.d. buvo atliktos L. Beethoveno Mišios "Missa solemnis". Siuose con-certuose dalyvavo: P. Bingelio va-dovaujamas Kauno choras, J. Do-marko diriguojamas simfoninis Mask-vo filharmonijos orkestras, tos fil-harmonijos solistė T. Sterling, Vil-niaus operos solistai — A. Stasiū-naitė, A. Čiplys ir V. Prudnikovas.

KOMPOZ. ALGIMANTO KUBI-LIŪNO kūrinių koncertas Kaune, Kipro Petrausko muzėjas patalpo-se, buvo pradėtas dviem vaikams skirtom dainelėm — "Kodėl išskri-dę gandrai" ir "Dėdė Miegas". Jų teksto autoriai — J. Marcinkevičius ir V. Palcinskaitė. Dainelės atliko XX-jo vaikų loppėlio-darželio auklė-tiniai, vadovaujami V. Moziraitienės. Pianistas R. Jagminas koncertan įsijungė sonata fortepinui ir fortepi-oniui ciklu "Mintys". Sol. T. Chmeliauskaitė padainavo tris A. Kubiliūno harmonizuotas liaudies dainas, vokalinį ciklą "Lašai", kurio tekstas yra V. Juchnevičiūtės. Pirmą kartą sol. G. Šmitas atliko naująjį ciklą "Linksmos ir liūdnos dainelės", parašytą V. Petkevičiaus teks-tu. Dainininkas akompanavo pia-nistė M. Paulaitienė. Koncertą A. Kubiliūno nauju kūriniu "Nuotaika" ir koncertine pjesė užbaigė Vilniaus filharmonijos pučiamųjų kvintetas: fleitistas V. Višinskas, obojistas R. Staškus, klarnetistas J. Cernius, fa-gotistas A. Ančeravičius ir valtori-nistas S. Kizys.

TARPTAUTINĖ FOTOGRAFI-JOS PARODOJE Vašingtone dalyva-vo ir keturi Lietuvos atstovai — M. Baranauskas, V. Korėškovas, V. Bu-trynas, R. Linionis. Šiai parodai bu-vo gautos 1.089 nuotraukos, o rengė-jai pasirinkto tik 314. Parodos gar-bės prizus laimėjo V. Butyrino "Nak-ties miško pasaka I" ir V. Korėško-vo "Statinės". Už kitas jų nuotrau-kas jiems buvo paskirti parodos di-plomai. Šion grupę įsiriškavo ir M. Baranauskas.

LIETUVOS TELEVIZIJA pradėjo transliuoti seriją į vaizdo juostas ir-rašytų koncertų, kurių programą at-lieka estrados dailininkai. Pirmoji juosta, skirta J. Miščiukaičiai, per-žengė ir Lietuvos ribas — ją trans-liaivo Latvijos ir Gudijos televizija. Antrojo juoston buvo įrašytas Vik-toras Malinauskas, estradoje pasiro-dęs jau prieš 12 metų. Nors dainavi-mo studijų nėra baigęs, bet gerai valdo balsą, sugeba paimti augstas gaidas, išbaigti atliekamų kūrinių frazes. Jo koncerto juosta paruošė Lietuvos televizijos rež. V. Pau-liukaitis su red. D. Varžgaline. Kon-certe skambėjo poetų tekstais su-kurtos estradinės kompozitorių dai-nos: V. Voronovo — "Iškilnėjimas", "Pasaulis toks", V. Ganelino "Elegi-ja", "Koks tylius pasaulis", "Kelias". Koncertą papildė filmo ištrauka iš pėnykščio sąjunginio dailininkų konkurso Taline, kur V. Malinauskas laimėjo I vietą už kompoz. V. Gane-lino ir poetės R. Girkontaitės dainos "Praeitis" atlikimą. Pirmą vietą šiame konkurse V. Malinauskas tada dalijosi su estų dainininku J. Joala.

DRAMATURGAS KAZYS SAJA į Vilniaus dramos teatrą grįžo su savo naujausia tragikomedija "Uba-gu sala", pastatyta rež. I. Butienės. Scenovaizdžius sukūrė "Lėlės" tea-tro vyr. dail. V. Mazūras, muziką — kompoz. G. Kuprevičius, pagrindi-nius vaidmenis — aktoriai M. Miro-naitė, R. Adomaitis, J. Berūkštytė, T. Valsieta. Pagrindinis veikėjas "Uba-gu saloje" yra Gustavas, norintis su-kurti idealų žmogų iš būrio beran-kių, bekojų, aklujų. Net ir labiausiai puolusio žmogaus dvasioje jis įsiekio derlingo žemės lopinėlio, kuriame galėtų prigyti stebuklinga vyšnių ša-kelė, išaugusi iš kitos turtingesnės dvasios. Veiksmas vyksta Platelių ežero saloje, kur kadaise telkdavosi į žemaitį Kalvarijos atliadus suva-žiavę elgetos. Vilniaus dramos tea-re jau buvo pastatyti du ankstyves-nieji K. Sajos veikalai — "Pranašas Jona" ir "Maniakas". V. Kst.

R. CHOLKAN & CO. LTD. REAL ESTATE

ISLINGTON - EGLINTON rajone puikus 6 kambarių vienaaukštis; visai nauji kilimai, užbaigtas rūšys, 2 prausyklos, garažas su privačiu įvažiavimu; tuojau galima užimti. Turim dar keliolika namų tame pačiame rajone.

PRINCE EDWARD DR. - BLOOR, dviejų augštų 6 kambarių atskiras namas, kvadratinio plano, užbaigtas rūšys, garažas su privačiu įvažiavimu.

BABY POINT rajone, 6 kambarių atviras namas, moderni virtuvė, užbaigtas rūšys, kvadratinis planas, 2 prausyklos, dvigubas garažas, prašoma kaina \$89,900.

JANE - ANNETTE, 6 kambarių mūrinis namas; alyva šildomas; garažas su privačiu įvažiavimu; prašoma kaina tik \$59,900; skubus pardavimas.

INDIAN ROAD - HIGH PARK, palikimas, 7 kambarių atskiras namas, kvadratinis planas, 2 prausyklos, vandeniu-alyva šildomas; dvigubas garažas.

SCARLETT ROAD - LAMBERTON SQUARE, 6 kambarių bendranamis (condominium) — "penthouse"; 2 prausyklos, centrinis vėsinimas-šildymas; didžiulis balkonas; vaizdas į golfo aikštyną pušis, puikus vaizdas.

SOUTH KINGSWAY, 6 kambariai bendranamyje (condominium), 2 prausyklos, plaukiojimo baseinas, pirtis ir t.t.; arti susisiekimo bei krautuvų.

NEMOKAMAS ĮKAINOJIMAS.

2336 Bloor Street West — Tel. 763-5555

PRANAS KERBERIS
namų 239-5923

ANTANAS GINIOTIS
namų 769-9356

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI — virš 17 milijonų

KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:	
Pirmadieniais 10 - 3	term. indėlius 6 mėn.	13½ %
Antradieniais 10 - 3	term. indėlius 1 metų	13 %
Trečiadieniais uždaryta	term. indėlius 2-3 metų	12 %
Ketvirtadieniais 10 - 8	pensijų s-tą	12 %
Pentadieniais 10 - 8	taupomąją s-tą *)	10¾ %
Šeštadieniais 9 - 1	spec. taup. s-tą *)	12½ %
Sekmdieniais 9.30 - 1	depozitų-čekių s-tą	6 %
	DUODA PASKOLAS IŠ:	
	asmeninės	15 %
	mortgicijus	14½ %

ANAPILYJE skyrius veikia sekmd. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

*) Nuo gegužės 1 d.

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santuopų dydį iki \$2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki \$10,000. Parduoame "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaides. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS
SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

PROGRESS REAL ESTATE LTD. REALTOR

1072 Bloor St. W.

Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada
Jums sąžiningai patarnaus A. Bliūdžius

Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West,
Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue
(Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305

- * Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
- * Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. * Visi automobilių mechanikai
- * taisyklai. * Siginėgins ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
- * GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

Simons TELEVISION

Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS

2385 Dundas St. W., Toronto Tel. 532-8772

Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas požeminio.

Nuomojam, taisom, parduodam "ADMIRAL" ir kitų firmų televizijas
bei "stereo" aparatus. Turime lietuviškų plokštelių ir suvenyrų.

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas

(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukti kairėn
prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen
gatve tiesiog į garažą.

- Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus pataisymus. •
- Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas

THE PORTRAIT GALLERY

Lietuvis fotografas

Petras Žemaitis,

ADRESAS: 31 King Street, Weston, Ontario (Market Place)

Tel. 249-3177, po 6 valandos vakaro 248-9564

Specialistas portretų,
vestuvinių ir vaikų
nuotraukų įreminimai

Hamiltono Vyskupo Valančiaus mokyklos vėlykinių murgučių dažymo konkurso laimėtojai: Romas Alderdice, Vincas Mačys, Algis Rudaitis, Tomas Kekys, Danielius Rukšenas, Gvina Jasevičiūtė, Ramona Ciparytė, Ramunė Mačytė, Sandra Ciparytė, Loretta Mačytė ir Rimas Šiulis Nuotr. K. M.

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

ti Kanados federaciją. Paramą šią kryptimi jau yra pažadėjęs Ontario premjeras W. Davis. Rene Levesque teigia, kad aiškus kvebekiečių pasisakymas už nepriklausomą sandraugą privers Kanados min. pirmininką P. E. Trudeau pakeisti nuomonę ir dėl jos pradėti derybas. P. E. Trudeau, atmesdamas šią mintį, pradėjo kalbėti apie visos Kanados referendumą. Kadangi Kvebekas yra jos federacijos dalis, dėl jo nepriklausomybės turi teisę pasisakyti visa Kanada.

Kvebeko televizijos transliuotame pasikalbėjime premjeras R. Levesque prašė apie nedidelę, bet veiksmingą nepriklausomo Kvebeko kariuomenę, kurios dėka šioje provincijoje būtų užtikrinta ir apsaugota karinė pramonė. Karinės Kanados pajėgos jį pavadinio komiška opera, turinčia net 1.600 generolų, kurių po vieną tenka kiekvienai žemesnio rango 500 vyrų grupei. Į šį pareiškimą atsiliepė gen. ltn. J. Paradis, Montrealio distrikto viršininkas. Jis sutiko su premjeru R. Levesque, kad dabartinė Kanados kariuomenė nėra didelė, bet gerai paruošta. Savos kariuomenės išlaidos Kvebekui būtų nepakeliamos. Neseniai su McDonnell Douglas pasirašyta sutartis dėl naujų naikintuvų įsigijimo Kanadai kainuos apie \$4 milijonus. Milijonus dabar taip pat reikia mokėti už karo laivus, tankus bei kitus modernius ginklus. Pasak gen. ltn. J. Paradiso, premjeras R. Levesque neturi jokio supratimo apie karines išlaidas, kurių nepriklausomas Kvebekas niekada negalėtų pakelti.

Federacinės liberalų vyriausybės gairės naujojo parlamento atidaryme perskaitė Kanados gubernatorius E. Schreyeris. Jose nėra didesnių užmojų. Numatoma tik finansinė pagalba labiausiai nepakeliamų mortgicijų prislėgtiems namų savininkams, mėnesinis \$35 papildas neturtingiems pensininkams. Kartojamas ir senas išpareigojimas, kad naftos gaminių kainos Kanadoje nebus suligintos su pasaulinėmis. Kalbama apie Kanados naftos naftotiekio linijos nuvedimą iki Atlanto provincijų. Šį klausimą liberalai ignoravo jau ilgus metus, nes seniau Atlanto provincijas buvo pigiau aprūpinti užsienio nafta. Jos netikėtai kainų kilimas Kanada užklupo nepasiruošusią. Naftotiekio pratęsimui reikia didelių išlaidų ir, žinoma, daug laiko. Bus skatinamas užsienio firmų perėmimas į kanadiečių rankas. Tačiau ir šiuo klausimu lieka neatsakyta problema — iš kur tam reikalui bus gauta pinigų? Prasitariama apie didesnę užsienio firmų kontrolę, nors visi žino, kad Kanada šiuo metu daugiau nei betkada yra reikalinga užsienio investicijai. Pigokas pataikavimas jaučiamas ir marijuanos rūkytojams. Ši nusikaltima norima išbraukti iš kriminalinio kodekso, jeigu pas kurį nors kanadietį bus rastas nedidelis kiekis marijuanos savo reikalams. Valdžios gaires turbūt labiau išryškins naujasis biudžetas, dėl dviejų federacinio parlamento rinkimų ir dėl konservatorių vyriausybės nuvertimo labai pavėluotas. Savo deficitinėms išlaidoms padengti naujoji P. E. Trudeau vyriausybė vėl paskelbė \$1,1 bilijono vertės paskolų lankstų pardavimą.

Ontario liberalų vadas S. Smithas, išklauses premjero W. Davis vyriausybės gaires naujosios parlamento sesijos atidary-

me, iškėlė nepasitikėjimo vyriausybę klausimą. Premjero W. Davis konservatorių mažumos vyriausybę nuo nuvertimo išgelbėjo socialistai su savo vadu M. Cassidy, parlamente turintys 33 atstovus. Nepasitikėjimo klausimas buvo atmetas 87:33 balsų santykiu. Socialistai ir jų vadas M. Cassidy gali pakeisti savo nuomonę, kai bus pateiktas naujasis biudžetas, jeigu jį nebus įtraukta finansinė pagalba augštų palūkanų už paskolas smaugiams namų savininkams, ūkininkams ir smulkiems verslininkams.

Apie Maskvos olimpiados boikotą prašė ir I. Guzenka, buvęs Sovietų Sąjungos ambasados pareigūnas Otavoje, 1945 m. išsineštais dokumentais atskleidęs sovietų špiunožę tinklą. Dabar ji yra pakeitęs savo tapatybę, su žmona ir vaikais gyvena nepaskelbtoje Ontarijo vietovėje, globojamas RCMP saugumiečių. I. Guzenka ragina kanadiečius boikotuoti šią olimpiadą. Sovietų Sąjungos gyventojus kompartija maitina melagingomis pasakėlėmis apie Afganistano įvykius, nusišėdama tikruosius faktus. Kanados ir kitų laisvojo pasaulio šalių paskelbtas olimpiados boikotas sugriautų tą sovietinį kompartijos mitą gyventojų akyse. Tada jiems paaiškėtų, kad sovietų kompartijos vadai Afganistane tikrai yra padarę didelį nusikaltimą, jeigu dėl jo laisvojo pasaulio valstybės atsisako dalyvauti olimpiadoje.

SPORTAS

SPORTAS LIETUVOJE

Sovietų Sąjungos jaunųjų stalo teniso pirmenybėse Oriole du bronzos medalius laimėjo Vilniaus žalgirietis Z. Rusakevičius. Trečią vietą jis užėmė individualiose varžybose, pralenktas kijeivičio V. Dvorako ir odesiečio B. Rozenbergo. Antras bronzos medalis Z. Rusakevičiui išteiktas už mišraus dvejetainio rungties, kurioje jis dalyvavo su karagandietė J. Balke.

Vilniaus "Žalgirio" komanda pirmosios lygos futbolo pirmenybėse kovoj 31 d. pradėjo Nalčike susitikimu su vietiniu "Spartaku". Pradžią buvo nesėkmingai — žalgiriečiai pralaimėjo 0:1. Ši sezoną "Žalgirio" komanda turi 17 žaidėjų — V. Jurgį, E. Kasputį, K. Gražulį, A. Janonį, V. Kapsaravičių, K. Latožą, G. Paberį, S. Imenicką, J. Jurgelavičių, V. Kromaną, E. Malkevičių, R. Butkevičių, V. Dirmeikį, S. Jakubauską, V. Rasiuką, E. Ribaovą ir R. Rudzevičių. Visi dalyvavo išvykoje į Nalčiką.

"Dinamo" draugijos meninės gimnastikos pirmenybėse Rygoje pirmą kartą dalyvavo ir Lietuvos atstovės. Čempionės vardą iškovojusi Dalia Kutkaitė, surinkusi 45,95 taškus. Ji laimėjo šešis medalius — tris aukso ir tris sidabro.

Gruzijoje kasmet rengiamos akademinio irklavimo "Juodosios jūros" maratono varžybos. Pirmąsias vietas jose šiemet laimėjo: vienvietė valtine — V. Stočkutė, divietė be vairininko — A. Gedvilas ir S. Narušaitis.

Tradicinį jėgų išbandymą Vilniuje turėjo Lietuvos ir Estijos tenisininkai. Pirmą dieną kovos buvo užbaigtos 9:1 svečiu naudai. Vienintelį tašką Lietuvai iškovojė vilnietis G. Braženas, rezultatu 7:5. 7:5 nugalėjęs A. Surtechalą. Antroji diena buvo sėkmingesnė Lietuvos tenisininkams, pasiekusiems pergalių santykiu 3:2. Žaidynės užbaigtos didoka estų pergalė — 11:4.

Lietuvos jaunųjų šuolininkų į vandenį varžybos įvyko Panevėžyje. Čempionais tapo: jaunimo grupėje — vilnietė A. Pipinytė ir panevėžietė R. Puras (3 m tramplynas), J. Vaičiulionytė ir R. Pavilonis (bokštai); jaunųjų grupėje — panevėžietė E. Namickaitė (tramplynas), vilnietė A. Matukaitė (bokštai), vilnietis R. Šermukšnis (tramplynas ir bokštai);

Ateitininkų žinios

Moksleiviai organizuoja ekskursiją į Marineland (Niagara Falls). Bus vyksta autobusų gegužės 4, sekmadienį, tuoj po 9 v. Mišių Prisikėlimo šventovėje. Kviečiami visi jaunučiai, moksleiviai ir studentai. Jeigu atstas tų, kurie taip pat norėtų vykti autobusu, vietų užteks. Jie yra mielai kviečiami.

Motinos Dienos proga ateitininkai ir šiais metais pardavinės kepinius ir gėles Prisikėlimo par. salėje. Motinos Diena šiais metais bus gegužės 11. Kas sutiktų iškepti pyragų, prašomi skambinti G. Kaknevičienėi tel. 532-6760.

Moksleivių kursai Wasagoje įvyks gegužės 30 d. savaitgalį. Programa bus paskelbta vėliau.

Skautų veikla

• A. A. Stepo Kairio mirties dešimtmetį prisimenant, balandžio 13 d., 7 v.v., Prisikėlimo šventovėje atnaušaus specialios skautininkų ramovės užprašytos šv. Mišios. Stepo Kairio muzikiniai vienieti grojant, jauni skautininkai D. Barzdžiūtė ir L. Saplys prie altoriaus padėjo raudonų rožių puokštą. "Sutelk mus, Viešpatie" — jautriai skambėjo kanklių garsai, įeinant dvasios vadovams kun. St. Kulbiui, SJ, ir kun. Augustinui Simanavičiui, OFM. Kun. St. Kulbis pasakė įspūdingą pamokslą, paryškino velionies nuopelnus skautybei ir prašė pasimelsti. Skaitinius atliko s. V. Sendžikas. Komunią priėmė beveik visi pamaldų dalyviai, kurių buvo netoli šimto. Gal kiek per daug apkrauta įvairiais kaitais užsiėmimais ši diena neleido kaikam tose įspūdingose pamaldose dalyvauti.

Po ilgesnės tylos muzikinio vienietio nariai R. Bubelytė, M. Saltmiraitė, G. Saltmiraitė, J. Melnykaitė, A. Sendžikaitė, A. Kalinauskas, T. Senkevičius, G. Sendžikas ir A. Gvildys vėl gražiai pasirodė šių pamaldų metu. Po šv. Mišių muzikinio vienietio, skautininkų-kių ir tėvų atstovai nuvyko į kapines, prie mirusiojo antkapio padėjo gėlių ir uždegė žvakutes. Mirusio brolio Stepo prisiminimo vakaras dvelkė jautria rimitimi.

• Skautininkų-kių ramovės renginių komitetas balandžio 15 d. posėdyje nutarė rengti Vytauto Didžiojo 550 m. mirties minėjimą — koncertą Lietuvių Namuose spalio 5 d.

• Sesė Kristina Dambartaitė baigė "Gintaro" vadovų mokyklą. Sveikiname.

• "Gintaro-Ažuolo" jaun. vadovu-vių kursai-stovykla šią vasarą bus Romuvoje liepos 26 — rugpjūčio 2 d.

• Paskutiniai rankraščių knyga "Mūsų skautybė" laukiami iki birželio 15 d. Siųsti Č. Senkevičiui, 40 Burrows Ave., Islington, Ont. M9B 4W7.

• Romuvos stovyklavietę parėmė: Lietuvių Fondas \$400, "Parama" \$300, Prisikėlimo kredito kooperatyvas \$200. Nuosirdus ačiū. Č. S.

jaunučių grupė — kauniečiai G. Plancūnaitė (1 m tramplynas), panevėžietė M. Snirevičiūtė (3 m tramplynas), o vilnietis E. Janavičius tapo abiejų rungtių laimėtoju.

Septynioliktą kartą dėl Lietuvos televizijos taures kovoj Kauno ir Vilniaus plaukikai. Vienuoliktą kartą taure laimėjo kauniečiai, surinkę 70 taškų. Vilniečiai teko 11 vieta su 63 taškais. Varžybose taip pat dalyvavo ir kitų trijų miestų atstovai: III vietą laimėjo klaipėdiečiai (20 taškų), IV — šiauliečiai (10,5 taško), V — panevėžiečiai (9,5 taško). Šiose pirmenybėse svarų laimėtoja pasiekė Vilniaus S. Nėries vidurinės mokyklos aštuntokė Aiskutė Buzelytė, 100 metrų krūtine nuplaukusi per 1 min. 13,6 sek. Šiuo rezultatu ji pagerino Lietuvos jaunųjų rekordą, priklausiusį Linai Kačiūsytei. Po šio laimėjimo A. Buzelytė su treneriu A. Staru buvo pakviesta į Maskvą ruošti Sovietų Sąjungos, Olandijos ir Italijos plaukikų pirmenybėms.

Panevėžio lengvosios atletikos manieže buvo surengtos Lietuvos moksleivių lengvosios atletikos žiemos daugiakovės pirmenybės. Atskirose amžiaus grupėse laimėtojai tapo: trikovės — klaipėdiečiai N. Grušaitė su 1756 taškais, penkiakovės — vilnietė V. Zablonskaja su 3478 ir šaikieta V. Ulinskaitė su 3289. Vaikinių penkiakovę laimėjo panevėžietis D. Sveikata, surinkęs 2768 taškus, septyntkovę — panevėžietis G. Gailiūnas (4780 taškų) ir A. Vaišnys (4375 taškai). G. Gailiūnas pagerino Lietuvos jaunųjų rekordą, su karimi peršokęs 4 m 50 cm.

AUŠROS ŽINIOS

NUGALEJO LATVIUS. Balandžio 13 d. Prisikėlimo salėje įvyko krepšinio rungtynės tarp Aušros ir latvių vyrų komandų. Rungtynės laimėjo Aušra 126:100 (59:49). Aušros vyrai išvystė greitą žaidimą, bet latviai neatsiliko. S. Zylus perėmė lentų kontroliavimą ir pirmą puslaikį baigė 59:49 rezultatu. Antrą puslaikį latviai pradėjo lyginti rezultata, bet Aušra neatleido vyravimo aikštės ir rungtynės baigė rezultatu 126:100. Aušros komandoje žaidė: S. Arlauskas 27, A. Abramavičius 10, S. Zylus 20, R. Underys 9, R. Kaknevičius 24, K. Bartusevičius 2, E. Norkus 4, C. Dziubas 24, S. Ignatavičius 2 K. S.

TRADE WINDS MOTEL
10300 Gulf Boulevard, Treasure Island
St. Petersburg, Florida 33706, USA
Tel. (813) 360-0490
Savininkė RŪTA KRAUČIONIŲ
Kanados lietuvių, kviečia tautiečius atsilankyti. Motelis gražiai įrengtas, vėsinami kambariai ir butai, kilimai, spalvota televizija, šildomas baseinas, vieta "barbecue", balto smėlio paplūdimys, prie pat Meksikos įlankos.

REAL ESTATE LTD.
22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys
Telefonas 536-2738. Jeigu niekas neatsiliepia, skambinkite 489-1543.

Alfonsas Garbenis jums sąžiningai patarnaus parduodant ar perkant nekilnojamą turtą, tvarkant mortgicijų reikalus, įkainojant namus ir t.t.

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.
NUOLAIDA LIETUVIAMS SAVININKAMS
UŽ PARDAVIMĄ.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:	IMA:
13½ % už 6 mėn. term. indėlius	15 % už asm. paskolas
13 % už 1 m. term. indėlius	
12 % už 3 m. term. indėlius	
12 % už pensijų ir namų planą	14½ % už mortgicijus
12 % speciali taup. sąsk.	
11¼ % už taupymo s-tas	
6 % už čekių s-tas (dep.)	

AKTYVAI virš 25 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydys, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaides, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgicijai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakarų; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).
BUSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,
Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario
ir 532-1149 M6P 1A6

ED. KONDRATAS, siuvėjas

1113 Dundas St. W.,
Toronto, Ont. M6J 1W9 Tel. 533-5454

FLORIDA REAL ESTATE

Rezidencinės ir komercinės nuosavybės
Apartmentai • Kondominijai • Nuomojimas
Angėlė E. Karnienė
REALTOR ••• BROKER ••• NOTARY
3701 Gulf Boulevard, St. Petersburg Beach, Fl. 33706
Telefonas (813) 360-2448. Vakare (813) 345-2738

DUFFERIN RADIO AND TV
SALES AND SERVICE

Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai.
Pritrys specialistas su ilga praktika.

1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

STEPHAN'S FURS

406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. • Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepturės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ontario Telefonas 535-1258

- Turime lietuviškų skilandžių, sūrių ir kitų maisto gaminių
- Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas

BALTIC EXPORTING CO.

Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą

- Priimame užsakymus ir maisto siuntinių iš Danijos.
- Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui

DARBO VALANDOS: 9 v.r. — 5 v.p.p. (po 5 v.p.p. susitarus telefonu);
šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniais uždaryta

482 Roncesvalles Ave., Telefonas Savininkai
Toronto, Ont. M6R 2N5 531-3098 S. ir F. Janavičiai

TIM'S AUTO BODY LTD.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu varčius automobilius.
24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)
Toronto, Ont., M6R 1V5 FILTSOS BROS
Telefonai 533-8451, 533-8452

Lietuviai Čikagoje

K. A. SAULAITIS

JAUNIMO CENTRE administracijos perdavimas pasauliečių vienetei pažengė dar vieną svarbų žingsnį pirmyn balandžio 13 d. steigiamajame visuotiniame Jaunimo Centro narių susirinkime. Lapkričio 16 d. Illinois valstijoje inkorporuota Jaunimo Centro bendrovė (Lithuanian Youth Center Fund, Inc.), turinti jau 194 narius su 706 balsais, įsirenko naują 12-kos asmenų tarybą. Ši taryba perims veiklos planavimą iš Tėvų jėzuitų 1978 m. vidury asmeninių pagrindų sukvietusios laikinosios tarybos, kuriai ilgą laiką vadovavo Antanas Dundzila, o šiais metais — Juozas Rimkevičius. Pamažu susipažindama su Jaunimo Centro reikalais ir palaipsniui rūpindamasi finansavimu, administracijos, ūkio bei kultūrinės veiklos reikalais, naujoji taryba ir jos pakviestoji valdyba š.m. liepos 1 d. visai perima šios įstaigos vadovavimą iš Tėvų jėzuitų, kurie naujam vienetei nemokamai nuomoja patalpas.

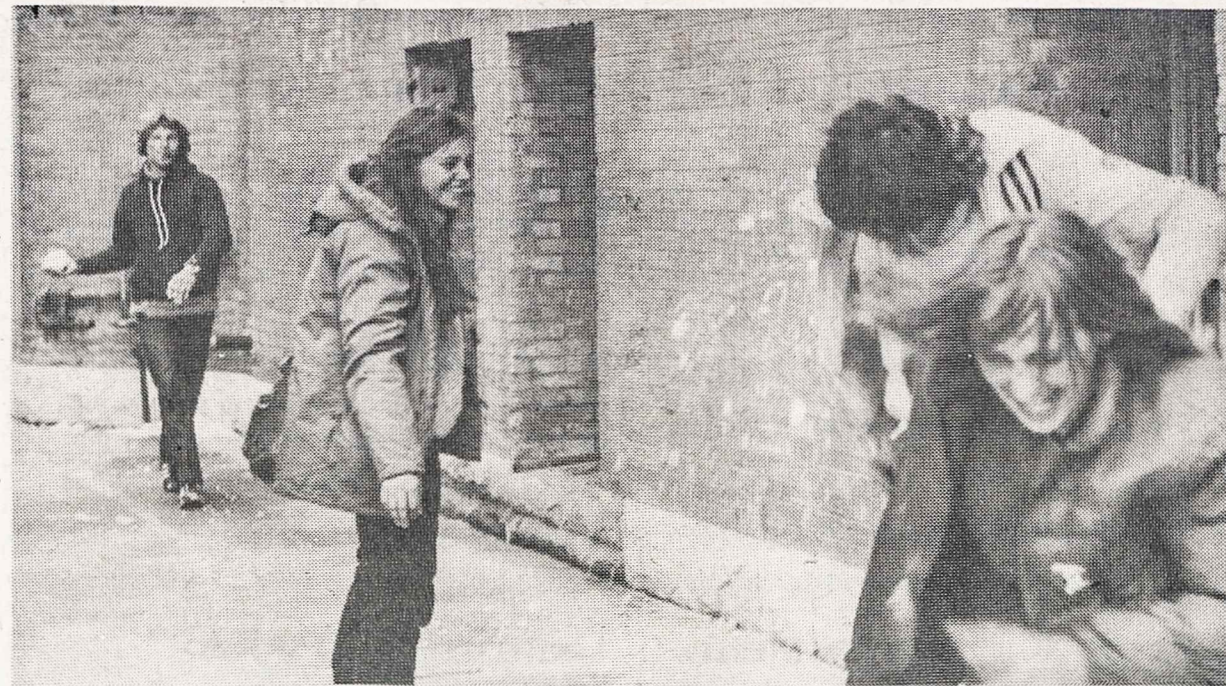
Steigiamasis susirinkimas iš 16 kandidatų tarybą išrinko Ireną Kriaučiūnienę, dr. Joną Račkauską, Mariją Ambrozaitienę, Sofiją Dziugienę, Vytautą Kasniūną, Antaną Vaicaitį, dr. Arūną Liulevičių, Joną Jasaitį, Henriką Laucį, Matildą Marcinienę, Vytautą Jasinevičių ir Gailutę Valiulienę, o revizijos komisiją — Danguolę Bartkuvienę, Vytautą Mikūną ir Juozą Masilionį. Aštuoni išrinktieji jau buvo JC tarybos ar valdybos nariais paruošiamajame laikotarpyje. Pagal adv. Al. Girdo Ostrausko paruoštą statutą, trečdalis tarybos narių perrenkamas kasmet.

Pirmojoje susirinkimo dalyje kalbėjo Tėvų jėzuitų vadovybė. Provincijolas kun. Leonas Zarneba paaiškino, kad JC perleidimo prieštatis nėra ekonominė, nes JC visada iš nuomų bei aukų su mažu likučiu išsiversdavo. Pagrindinis motyvas yra noras užtikrinti Jaunimo Centro ateitį, kad kandidatai skaičius į jėzuitus labai mažas. Čikagos lietuvių jėzuitų vyresnysis kun. Juozas Vaisnys sakė, kad jėzuitai šios darbo galės turėti laisvesnes rankas gynai religinei veiklai. Kvietė visuomeninės organizacijos narius aukotis nuo-

širdžiam darbu. Septintasis ir paskutinis Jaunimo Centro direktorius kun. Antanas Saulaitis priminė, kad Jaunimo Centras nėra tik vieta, bet ir idėja bei žmonės, nes jame dalyvaujama visuotiniai pagal amžių, pažiūras. Galimybę įstaiga išugdyti labai daug, jei tikėsime, kad nesaime tik likimo aukos, bet savo ateities planuotojai ir vykdytojai.

LAIKINOSIOS JAUNIMO CENTRO TARYBOS pirm. J. Rimkevičius sakė, kad praėjo dveji metai nuo vakaronės 1978.IV.14, kai buvo viešai iškeltas sumanymas tokią tarybą steigti. \$50.000 apyvartos ir 100.000 lankytųjų apimtys įstaigai jautriai si reikalai esą visuomenės santykiai su savininkais Tėvais jėzuitais ir būsimą administracinę formą, kur duoti pakankamai laisvės bei erdvės veikti. Valdybos pirm. I. Kriaučiūnienė apibūdino tris jau esamas problemas: raštinės bei finansų, ūkio, kultūrinės veiklos. Adv. A. Ostrauskas išskėlė svarbesnius metams, o vėliau trejiems metams, veikiančios sutarties pagrindus, pagal kuriuos JC organizacija patalpas nuomoja ir veiklą tvarko. JC nariais tapti galima sumokant \$20 ir gaunant vieną balsą, arba dar po \$20 iki \$100 ir penkių balsų. Amžiniais nariais tampa įnešę \$1.000 ir turį 20 balsų. Kultūrinės srities pranešimas teko dr. A. Liulevičiui, kuris surinko sumanymus, kaip patalpas panaudoti dienos metu vyresnio amžiaus žmonėms, vasarą vaikams bei jaunimui, praplėsti pokalbį, kursų, vakarų ciklą.

Prieš 23 m. pastatytą Jaunimo Centrą nuo liepos 1 d. pilnai administruos išrinktoji taryba ir jos pakviesta valdyba. Tėvai jėzuitai, gyvendami šalia ir turėdami 150 asmenų talpos koplyčią, toliau dirbs religinėje, kultūrinėje, socialinėje srityje. Netaip ryškiai susirinkime netais rėsys su organizacijomis, kurių 121 pasinaudoja Jaunimo Centru. Nariais tapti gali ir jos. J. Rimkevičius ragino draugijas rūpintis ne tik savais, bet ir bendrais reikalais. Ypatingu aktyvumu žygiams buvo Tėvų pranciškonų pasauliečių perleistas Kultūros Židinys Niujorke, nors šis buvo statytas narėms pagrindu.

Argentinios ir Urugvajaus jaunimas džiaugiasi radęs sniego Toronte

Nuotr. A. Šeškaus

TORONTONT

Aldona Sendžikaitė, 11 klasės mokinė, laimėjo pirmą vietą rašinių konkurse, kurį organizavo Toronto District Canadian Mental Health Association. Premija bus įteikta Kingsway Rotary klubo vakarieneje. Rašiny dabar yra patekęs į Ontario varžybas. A. Sendžikaitė kartu su broliu Gintu, Toronto skautų veikėjų Sendžikų vaikai, labai sėkmingai lanko ir Augštesniuosius Lituanistinius Kursus (Aldona XI-je, o Gintas XIII-je klasėje).

"Dirva" 1980. IV. 10 išspausdino korespondenciją apie torontiško teatro "Aitvaras" gastroles Detroito, kur jis suvaidino Vyt. Alanto 3 v. komediją "Saulėgrąžų sala". Detroito ji buvo vaidinama antrą kartą, bet žiūrovų buvo gausu. Dalyvavo ir pats komedijos autorius Vyt. Alantas. Po vaidinimo aktoriams buvo suruoštos jausios vaišės. Spektaklį rengė Detroito Lietuvių Namai, SLA 352 kuopa ir šauliai.

Naujas federacinės vyriausybės daugiafunkčių reikalų min. Jim Fleming 1980. IV. 12 Harbour Castle-Hilton viešbutyje, suruošė priėmimą, kuriame dalyvavo min. R. Caplan, kaikurie etninės spaudos darbuotojai, keletas parlamento narių ir visuomenės veikėjų. Iš lietuvių dalyvavo J. Karka. Ministras J. Fleming pasakė kalbą, kurioje žadėjo finansinę vyriausybės paramą kultūrinei etninėjų grupių veiklai. Pažymėtina, kad ministerio žmona yra latvių kilmės.

HAMILTON
(Atkelta iš 4-to psl.)
nesveikavo ir turėjo pakelti daug sunkių operacijų. Atvykęs į Kanadą su savo šeima, visą laiką gyveno Hamiltone. Iš profesijos buvo muzikavargonininkas, bet savo profesiją čia nesivertė. Pensiją buvo išsitarinęs dirbdamas ligoninėje. Trumpą laiką ejo vargonininko pareigas AV parapijoje ir talkino kitiems chorvedžiams. Paliko sergančią žmoną, dvi dukras — D. Balsienę ir L. Bilušienę, dabar gyvenančias JAV, ir 5 vaikaičius.

Cia rašančiam pirmą kartą teko sutikti vėloną dar karo metu, kai jis, pasiskaitęs iš Berlyne išeinančio lietuvių laikraščio apie lietuvių gyvenančius Oldenburge, prie jų prisijungė su savo šeima. Teko gyventi su juo kartu ir stovyklinį gyvenimą Vokietijoje, kur jis buvo suorganizavęs didelį stovyklos chorą, pasireiškdamas kaip gabus chorvedys ir talentingas muzikas. Žmogus buvo aukštos inteligencijos ir didelio taktų. Hamiltono lietuvių visuomenė šturmai ilgai dar prisimins. K. M.

DRAUDA
BALIO MASKELIŲ
INSURANCE AGENCY LTD.
Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

V. BAČENAS
All Seasons Travel, B.D.
Registration No. 0009239
1551 Bloor Street West,
TORONTO, ONTARIO M6P 1A5

"The Globe and Mail" 1980. IV. 16 išspausdino Allen Abel straipsnį apie Kanados krepšinio rinktinę, kurioje geriausiai žaidėję laikomas Leonas Rautinšas. Rinktinė esą ruošiasi olimpinėm žaidynėm, bet nėra palanki kelionei į Maskvą. L. Rautinšas pareiškęs: "Žinoma, aš noriu dalyvauti olimpinėse žaidynėse (tam gi mes ir ruošiamės), bet manau, kad mes turėtume sekti JAV-is. Mano šeimos praeitis yra su tuo susijusi. Mano tėvai papasakojo, kas įvyko Lietuvoje. Visi sako, kad sportininkai yra panaudojami, bet šiuo atveju galime tam pasipriešinti ir nebūti žaisliukais."

"T2" loterijai Margio vaistinė atsiuntė masažų ir manikiūro reikmenų rinkinį.
"T2" spaudos baliui ir šiais metais gauta stambi parama gėlimis iš J. ir A. Arštikių. Jiems ir visiems kitiems spaudos rėmėjams reiškiamė nuoširdžią padėką.

Toronto tautinių šokių grupės "Atžalynas" metinis pavasario koncertas — balius įvyko balandžio 18 d. Lietuvių Namuose. Programa buvo pradėta Kepurine, kurią šoko visų grupių mergaitės. V. Javaitė, programos pranešėja, pasveikino vakaro dalyvius, kurių buvo pilna salė.

Programoje pasirodė visos keturios šokių grupės. Vyresnio džiungio žiūrovus savo pasiektais darbo rezultatais, o patys mažiųjų gerai nuteikė visus jau vien savo pasirodymu.

Tautinių šokių programa buvo pajavirinta deklamacijom ir "Vasaros garsų" mergaičių trijulės dainomis. Tėvų komiteto atstovas Pr. Dovydas išreiškė padėką programos atlikėjams, "Atžalyno" rėmėjams ir visiems svečiams. Taip pat buvo pristatyti "Atžalyno" mokytojai: V. Javaitė, S. Underlyte, R. Drešeris ir vyriausios mokytoja A. Zenderienė. Mokytojams, muzikantams ir "Vasaros garsų" mergaitėms buvo įteiktos dovanėlės. V. Javaitė perskaitė ilgą metinės "Atžalyno" mokytojos S. Martinkutės laišką iš Australijos. Vakarienės ir šokių metu V. Dauginis pravedė laimikiais gausią loteriją. D.

Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio Toronto skyriaus visuotinis metinis susirinkimas 1980 m. kovo 29 d. Toronto Lietuvių Namuose, dalyvaujant vietininkių pirm. Stepiui Jakubickui, svarstė organizacinės veiklos aktyvinimo būdus, spaudos platinimą ir išrinko naują skyriaus valdybą: pirm. Paulius Adomaitis, sekr. Bronius Zolpys, išd. Petras Polgimas. Kontrolės komisijon išrinkti: dr. Klemensas Liutkus, Stasys Paciūnas ir Kazys Cincius. Naujai valdybai yra pavesta suruošti platesnės visuomenės paskaitą su skaidrėmis iš bolševikų siaubo Lietuvoje. S. J.

Blakės
— Kas atsitiktų, — klausia Maskvos gatvė eidamas estas lietuvių, — jei blakės taip žibėtų naktį kaip Sv. Jono vabalėliai?
— Tada Maskva atrodytų kaip Amerikos Las Vegas, — atsakė lietuvis.

Parinko Pr. Alš.

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ontario
Tel. 533-7954
TEL CHATEL 2100 Hurontario St., 277-7443
RONCESVALLES CHATEL 436 Roncesvalles Ave. 533-7954
YORK CHATEL 2107 Bloor St. W. 793-3165
Turner & Porter

Visais kelionių reikalais kreiptis:
V. BAČENAS
A. KARKIENĖ
tel. 533-3531
nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

SKAITYTOJAI PASISAKO

NETURĖJAU KO VEIKTI

Perskačiau "T2" 12 nr. Al. Gimanto straipsnį "Nesibaigianti problema, bet nieko, kaip ją spresti. Iš tikrųjų yra labai paprastas receptas — neduok vaikui be reikalo pinigų, duok darbo. Narkotikai yra labai brangūs. Jei ir gaus kartą nemokamai pamėginti, tai daugiau negalės kartoti dėl pinigų trūkumo.

Prieš kelerius metus mačiau merginą televizijoje, kuri buvo 19 metų ir ką tik nustojo vartoti narkotikus. Komentatorius ją klausė, kada pradėjo vartoti. Ji atsakė — 14 metų amžiaus. Dar klausė, kodėl iš viso pradėjo vartoti narkotikus. Ji atsakė: "Turėjau atliekamų pinigų ir neturėjau ko veikti."

Vaclovas Pniauskas

TIKRAI GIRDEJAU

Su dideliu nustebimu perskačiau "Amerikos Balso" klausytojo laišką "T2" 1980 m. 8 nr. Atrodo, kad šis "AB" klausytojas geriau žino ir girdi už mus Venecueloje. Dar kartą tvirtinu, kad puikiai girdėjau, kai "AB" pasveikino žymųjį dailininką Juozą Penčylą 71 metų sukakties proga, ir nustebau netrukus po to sužinėjusi apie jo mirtį per tą pačią radijo stotį. Velionis buvo vienas pačių žymiųjų karikatūristų Lietuvoje. Ji "AB" paminėjo, nes buvo neeilinis asmuo. Apie jį patarčiau "AB" klausytojų pasiskaityti "Lietuvių Enciklopedijoje". Pamatysite, kad jis nebuvo mažai žinomas fantastas.

A. Vaisiūnienė

DAILININKA PRISIMENANT

Perskačius "T2" 4 nr. straipsnį "Gyvenimas sunkesnis už daile", noriu paklausti jos autorę A. Vaisiūnienę: jeigu a.a. Juozas Penčylas sirdgamas savo laisnę patikėjo Tamstai savo jausmus, tai ar reikėjo juos kelti viešumon?

Tuo paliečiama jo vaikų motina. Ji garbinga — užaugino gerus, dorus vaikus, kurie negeria ir nerūkio. Duktė Laima studijuoja universitete, sūnus Rimtas mokosi gimnazijoje ir tikrai vertas savo vardo. Abu bendrauja su lietuvišku jaunimu ir tuo būdu daugiau susipažins su a.a. tėvo kalba.

K. Didžiulienė

Bogota, Colombia, S. A.

Troškimas

Savo šeimos aplinkoje Brežnevas prisipažįsta, kad jo gyvenimas baigiasi, ir sako:

— Vienintelis mano troškimas prieš mirtį — pamatyti sovietinės gamybos skalbimo mašinas, televizijos priimtuvus ir šaldytuvus, kurie veikę kaip amerikietiški.

Duktė, kuri yra mokslinio žurnalo bendradarbė, atsiliepia: — Tėte, manau, kad tau dar reikės labai ilgai gyventi...!

TORONTO MIESTAS Dienos šviesos taupymo laikas —

nuo 1980 m. balandžio 27 iki spalio 26.

Burmistras paskelbė, kad Toronto mieste dienos šviesos taupymo laikas prasideda 1980 metų balandžio 27, sekmadienį, 2 v. r., ir baigiasi spalio 26, sekmadienį, 2 v. r.

Visi gyventojai prašomi pasukti laikrodžių rodykles VIENĄ VALANDĄ PIRMYN.

Roy V. Henderson,
CITY CLERK

W. G. DRESHER REAL ESTATE REALTOR
DRESHER-BARAUSKAS INSURANCE AGENCY LTD.
233-3334 — 231-2661 — 231-6226
3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS ir A. MIKSIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r. - 12 v.p.p., Narys "Better Business" Biuro

FIVE STAR TRAVEL
3830 B BLOOR STREET WEST • ISLINGTON, ONT.
Telefonas 233-5871

Kelionės grupėms ir paskiriems asmenims į visus pasaulio kraštus (ir Lietuvą).
Teirautis nuo 11 v.r. iki 7 v.v.
E. CELEN — I. DREŠERIENĖ

INSURANCE
* Namų — Gyvybės
* Automobilių
* Komerciniai
533-1121 Walter Dauginis 822-8480
Insurance Agency Ltd.
1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

FRANK BARAUSKAS LTD., REALTOR
3828 BLOOR ST. W., ISLINGTON, ONTARIO M9B 1K8
• Apartamentai • Prekybos pastatai
• Raštininių pastatai • Ūkiai • Žemė
namų telefonas
VACYS ŽIZYS (416) 221-3305
Istaigos (416) 233-3323

TORONTONT

Anapilio žinios

— Šį sekmadienį, 11 v. pamaldų metu, pirmosios Komunijos iškilmės. Po jų vaikams ir jų artimiesiems pusrūčiai. Vaikų išpažintis — šį penktadienį, 7 v.v.

— Balandžio 19 d. mirė a.a. Stasys Jackus, 80 m. amžiaus. Velionis palaidotas balandžio 22 d. iš Lietuvos Kankinių šventovės liet. kapinėse.

— Praėjusią savaitę Šv. Jono liet. kapinėse palaidoti: a.a. Augustas Juzeliūnas ir William Cilcius.

— Kapinių lankymas — birželio 1, sekmadienį, 3 v.p.p. Numatytas pavasarinis kapinių valymas. Nuo gegužės 1 d. nuo kapų nuimami vainikai ir dirbtinės gėlės. Kas nori vertingus dirbtinių gėlių vainikus pasiimti, sekantys žiemai, prašoma pasiimti.

— Ruošiasi tuoktis: Vytautas J. Valaitis ir Rūta Čerškutė; Steven G. Lloyd ir Ramunė Z. Bražkaitė.

— Pamaldos: šį sekmadienį, 4 ir 5 v.p.p., sutuoktūvės; sekmadienį, 10 v.v., už a.a. Florentiną Prechtienę, 11 v. už a.a. Liudą Bilkštį ir a.a. Adelę Grumbienę.

Lietuvių evangelikų liuteronų išganytojo parapijos žinios

— Šį sekmadienį, balandžio 27, vienintelės pamaldos 10.30 v. r., po kurių įvyks visuotinis parapijos susirinkimas ryšius su klebono iškviėtimu anglams. Visų balsuojančių narių dalyvavimas labai svarbus.

— Pamaldos visais kitais sekmadieniais — įprastu laiku: 9.45 v. r.

— Iš "Paramos" bankelio gauta auka parapijai \$300, už kurią nuoširdžiai dėkojame.

Lietuvių Namų žinios

— Balandžio 12 ir 13 d.d. LN Gedimino pilies menėje įvyko dail. J. Juodis meno darbų paroda, kuria aplankė per 400 asmenų. Parodoje buvo išstatyti 27 paveikslai, kurių nemažai išigijo šios parodos lankytojai. Parodos suruošimo rūpinosi LN Moterų Būrelis. Dail. J. Juodis parodos rengėjoms padovanojo paveikslą "Margio pėdomis".

— Atvykstantieji LN renginius prašomi automobilius statyti LN autoaikštėje, kuri yra Dorval gatvėje.

— LN valdybos posėdis įvyks gegužės 1 d.

— Atvelykio sekmadienio pietuose dalyvavo 400 asmenų. Svečių knygoje pasirašė: dail. J. Juodis su ponia iš Floridos, V. ir I. Alantai iš Detroito, J. Čižauskienė ir S. Sakalys iš JAV, V. Čižauskas iš Australijos, J. Vinslovas iš Wawos, Ont., M. A. Glen iš North Bay, J. Povilaitis iš Sudburio, Agurkis iš Hamiltono.

Anapilio spaudos kioske jau gautas premijuotas Juozo Kraliausko romanai "Po ultimatumo"

SPRINGHURST 52-roje gatvėje parduodama nuosavybė — didokas, gerai prižiūrėtas sklypas su 6 kambarių elektra šildomu namu ir pora pastatų. Informacijai kreiptis tel. 488-7607 arba 532-3473 Toronto.

HIGH PARK RAJONE nuo gegužės mėnesio išnuomojami du kambariai ir virtuvė. Skambinti tel. 532-8224 Toronto.

NASLĖ norėtų susipažinti su lietuvių vedybų tikslu. Laiškus rašyti "T. Ziburii" adresu, pažymint "Našlė".

JAUNA DIRBANTI LIETUVAITE įsiekio buto (vieno miegamio) I-me augšte nuo gegužės 1 dienos High Park rajone. Skambinti vakarais Darriai tel. 535-2015 Toronto.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronto.

K. CIBAS atlieka visus stalius darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skambinti 534-3882 Toronto.

DABAR YRA GERAS LAIKAS užsakyti naujas ir atnaujinti jūsų pūkinės antklodės (kaldras) ir pagalvės betkokio dydžio ir rūšies. Tel. 787-9021 Toronto.

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ. Įvairiomis progoms skambinti į "Petals Florist" tel. 537-9070, vakarais tel. 763-6256. Adresas: 1574 Bloor St. W., Toronto, Ont., prieš Lietuvos Namus. Pristatymas į ligonines, laidojimo namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvinių gėlių tvarkymo srityje.

CANDLELIGHT CATERERS SAVININKAI J. S. BUBULIAI Baliai, vestuvės, sužadėtuvių, parengimai namuose ir įstaigose. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v.v. tel. 667-8280 arba 667-8260 Toronto.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Toronto ateitininkai, minėdami savo metinę šventę balandžio 20 d., turėjo mūsų šventovėje iškilmingas Mišias, o skautai 3 v.p.p.

— Gegužinės pamaldos bus kiekvieną vakarą, 7 v., šeštadieniais — po 9 v.r. Mišių, sekmadieniais — po 11.30 v. Mišių.

— Motinos Dienos Mišių novena per visą gegužės mėnesį: šokiadieniais 8 v.r., sekmadieniais ir šeštadieniais 9 v.r.

— A.a. Augustas Juzeliūnas, 66 m., palaidotas iš mūsų šventovės lietuvių kapinėse.

— Pirmosios Komunijos iškilmės gegužės 4 d., per 10 v. Mišias.

— Dail. K. Žoromskio meno paroda — šį sekmadienį, 4 v.p.p., Parodų salėje. Kalbės kun. L. Andriekus, OFM. Parodą globoja mūsų parapijos moterų dr-jos skyrius.

— Liturginiams drabužiams pirkti aukojai: E. Svėgždienė \$400, J. A. Zakai \$200, D. Keršienė \$13. Parapijos reikalams aukojai: F. Milys savo a.a. žmonos Onos atminimui \$400, M. P. Skučai \$100, J. B. Greičiūnai \$75.

— Mišios: šeštadienį 8 v. už Jurgį ir Veroniką Ramanaukus, užpr. S. Kučinskienė, 8.30 už Bronių Raškauską, užpr. M. Raškauskienė, 9 v. už Jurgį Smolskį, užpr. J. Smolskienė, 9.20 už Stasį Černiauską, užpr. J. Černiauskienė, 10 v. už Emiliją Karečkaitę, užpr. J. M. Vaseriui; sekmadienį 8 v. už Karoliną Priščiopionienę, užpr. H. B. Stankaičiū, 9 v. už Vaclovą Sinkevičių, užpr. J. V. Vingelį, 10 v. už Aldoną Michelevičienę, užpr. E. K. Sleikiai ir draugai, 11.30 už parapiją, 7 v.v. už Pažerinių šeimos mirusius, užpr. C. A. Pažerinių.

A. a. Stasys Jackus-Jackevičius, 80 m. amžiaus, mirė balandžio 19 d. Western ligoninėje po ilgos ir sunkios ligos. Velionis buvo kilęs nuo Suvalkų Kalvarijos iš labai didelės šeimos. Velionies motina yra arkivyskupo Jurgio Matulaičio giminaitė. Velionis pasižymėjo dideliu darbštumu ir nuoširdumu. Ligos metu nepaprastai daug paslaugumo parodė brolis Benediktas ir visi velionies artimieji.

"The Toronto Sun" 1980. IV. 15 išspausdino A. V. Bajorino laišką, kuriame jis pabrėžia P. Worthingtono mintį, esą Kremliui olimpinės žaidynės yra garbės reikalas, svarbesnis už grūdus, technologiją ir buitinius reikmenis. Kad tai tiesa, rodo sovietinis režimas, įvestas okupuotoje Lietuvoje. Laiško autorius sako pasijutęs minėto straipsnio kopiją min. pirm. P. E. Trudeau.

PADEKA

Nuoširdžiai dėkoju visoms rengėjoms ir viešioms už man suruoštą tokių puikių mergvakarių. Tas gražus kovo 16-tosios vakaras liks mano atmintyje, o dovanotas kraitis man visados primins Jūsų nuoširdumą.

Kristina M. Strimaitytė

DEKOJAME

abiejų parapijų klebonams — kun. P. Ažubaliui ir kun. A. Simanavičiui, OFM, kad galėjome rinkti aukas parapijų kolektyvui metu. Visiems aukotojams nuoširdus ačiū! Pajutome parapijiečių duosumą bei nuoširdumą. Tai skatina mus toliau stengtis skieisti Viešpaties meilę Juo duotoje aplinkoje. Meldžiame Viešpaties palaimos visiems.

Nek. Pr. Marijos seserų Toronto vardu — Sesuo M. Loretta

DEKOJAME!

Reiškiame gilią padėką "T. Ziburiams" už gražų įvertinimą "Ziburių" ir "Ažuolyno" koncertų JAV-se ir Kanadoje. Manome, kad šis kultūrinis žygis buvo mums nepaaiminama paskata tolimiesiems darbui ir kad jis prisidėjo prie lietuviybės išlaikymo, siekiančio šviesesnės ateities pavergtai tėvynei Lietuvai.

Nuoširdžiai dėkojame visoms šeimoms, kurios gloriozėje žibutes kaip savo dukreles; Cikagoje — Gradinskams; D. Valentiniūtei, A. Deveikiutei; Detroito — Ražauskams, Majauskams, Vėlaviciams, Asminams, Naujams; Toronto — Viskontams, Staliaraičiams, Dargiams, Vaitkams, Kalinauskams; Klevelande — Lenkams, Kuprevičiams, Baliais, Kuduksams, O. Kloryte; St. Petersburgo — Taorams, Kraujaliams, Rinkams, A. Cibavičiui.

Nuoširdžiai padėką reiškiamo PLB valdybai bei jos pirmininkui inž. V. Kamantui, kultūrinės tautos komisijos pirmininkui dr. L. Kriaučiūnui, brangiai ir nepaaiminamam visų reikalų tvarkytojui R. Kučienei, visoms PLB apylinkėms, visiems ansambliams, organizacijoms, chorams ir pavieniams asmenims, kurie mus taip šiltai ir su didele meile priėmė. Taip pat dėkojame už dovanas bei pinigines aukas. Pagaliau visiems, visiems nuoširdžiausia lietuviška padėka.

"Žibutės"

Inž. J. Simanaukas
Inž. G. Kliuga
Buenos Aires, Argentina

DAILININKO KAZIMIERO ŽOROMSKIO

DARBŲ PARODA rengiama

balandžio 26-27 d.d. ATIDARYMAS — balandžio 26, šeštadienį, 4 valandą po pietų. Sekmadienį paroda bus atidaryta nuo 10 valandos ryto iki 2 v.p.p.

Parodą globoja ir visus kviečia atsilankyti KLK Moterų Draugijos Prisikėlimo par. skyrius

Toronto Lietuvių Teatras "AITVARAS"

pakartotinai vaidins VYTAUTO ALANTO 3 veiksmų komediją

"SAULĖGRAŽŲ SALA"

1980 metų balandžio 27, sekmadienį, 4 val. po pietų, Toronto Lietuvių Namuose

BILJETŲ KAINA — \$4, pensininkams ir studentams — \$3.

Kviečiame atsilankyti tuos, kurie dar nematė, ir tuos, kurie nori pamatyti antrą kartą — AITVARIEČIAI

Lietuviams kelionės reikalais maloniai patarnaus

Marius Rusinas

Raimundas Valadka

Tvarkome individualias ir grupines keliones į visus pasaulio kraštus, parūpinam traukinių ir laivų bilietus

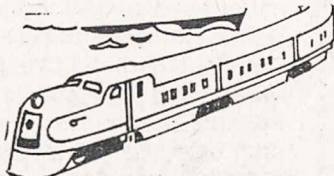
232-1813

Mūsų rastiinė veikia kasdien nuo 9 v.r. - 5.30 v.v., šeštadieniais — nuo 10 v.r. - 3 v.p.p.,

HETHERINGTON TRAVEL

3327 Bloor Street West, Toronto, Ont. M8X 1E7

Du blokei į rytus nuo Islington Avenue (Ontario registracijos numeris 1206988)

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

ATIDARĖ SAVO TEISINIŲ PATARNAVIMŲ ISTAIGĄ kartu su firma

KENNEDY, SHERMAN, TSUBOUCHI & MARIN

Valhalla Executive Centre
300 The East Mall, suite 102
Islington, Ontario M9B 6B7

Telefonas:
(416) 239-7717

Toronto Lietuvių Namams

REIKALINGAS

vienas nuolatinis ir vienas nepilnam laikui (part-time)

TARNAUTOJAS.

Kreiptis: St. KUZMAS,

tel. 832-1576 arba tel. 532-3311.

A.a. Vlado Kunkulio atminimui vietoj gėlių paukojo \$10 "T. Ziburiams" Antanas Masiulis, Simcoe, Ont.

A.a. Romo Jonaičio atminimui bei pagerbimui vietoje gėlių A. J. Lajukai paukojo "T. Ziburiams" \$30.00.

Per "TŽ" spaudos balių IV. 12 Anapilio salėje dingo Kristinos Kuprevičiūtės rankinukas su dokumentais. Jei kas būtų paėmęs per apsirikimą, prašoma perduoti "TŽ" administracijai.

Hamiltoniškio "Aido" choro koncertą Los Angeles mieste kovo 15-16 d.d. aprašė J. Kuprionis "Drauge" kovo 31 d. laidoje. Pasak jo, išvykoje dalyvaavo 26 mergaitės ir sol. R. Strimaitis, kuris su chorą padainavo 5 dalykus, atskirai — 3, o choras — 20. Publika šį chorą labai šiltai sutiko, gėrėjosi jo dainavimu, net trejoja jo aprangą ir muzikinių vadovų J. Govėdu. Klebonas prel. J. Kučingis nupirko choristėms bilietus į Disneyland ir kitas Los Angeles žymybes.

Kaikurie "TŽ" skaitytojai prašo atsitišti lietuvišką kalendorių. Deja, "TŽ" savo kalendorių nespausdina, nes gražius sieninius kalendorius kasmet išleidžia visi lietuvių bankeliai, o knygos formato kalendorių — Prisikėlimo parapija.

Neurologas Algimantas Jaloveckas, universiteto profesorius iš Venecuelos, apie savaitę laiko lankėsi Toronte, domėdamasis naujais gydymo metodais. Toronte esąs pradėtas revoliucinio pobūdžio gydymas nugarakaulio slankstelių vaistais. Ligšiolinė patirtis rodo, kad gana didelės nuosimtis tuo rūšies ligų pagydoma vaistais. Svečias, lydimas p. Tamulionio ir A. Rinkūno, lankėsi "TŽ" redakcijoje ir painformavo apie savo darbus bei studijas. Karako mieste, šalia dėstymo un-te, jis vadovauja vienai klinikai. Gimeš Alytuje; išvežtas iš Lietuvos 1 metų. Venecuelon atvyko 16 metų. Studijavo Venecueloje ir Britanijoje. Akademines studijas truko 12 metų. Dr. A. Jaloveckas lankymosi proga užsisakė "T. Ziburius".

MONTREALQUE

Kun. Stasys Kulbis, SJ, lankėsi Toronte ir Hamiltone. Du savaitgalius talkino Lietuvos Kankinių parapijoje, o Prisikėlimo šventovėje laikė pamaldas skautams du sekmdienius — skautininko a.a. Stepo Kairio metinėse ir šv. Jurgio minėjime.

"Nepriklausomos Lietuvos" akcinė bendrovė, leidžianti to vardo savaitraštį, s.m. gegužės 4 d. AV par. salėje šaukia metinį savo narių susirinkimą. Bendrovės pirm. Jonas Petrušis "NL" 13 nr. parašė informacinį straipsnį, kuriame išdėstė finansinę laikraščio padėtį. Kadangi ji nebuvo stipri, jis perėmęs lėšų kontrolę. Su

rėmėjų pagalba pavykė sutvarkyti lėšų klausimą, ir 1979 m. buvę baigti su geru pelnu. Toliau J. Petrušis sako: "Iš patirties galio užtikrinti, kad b-vė pilnai gali dar daugelį metų leisti laikraštį iš gaunamų pajamų, kad ir skaitytojų skaičius dėl mirčių sumažėtų. Kaip praėjusio parodė, vis atsiranda naujų prenumeratorių. Visa tai priklauso nuo valdybos, kokie žmonės ateis ir kaip jiems rūpės bendrovės reikalai ir jų administravimas."

Laikraščio paramai buvo suruoštas spaudos balius balandžio 19 d. Sv. Kazimiero par. salėje. Meninę programą atliko "Aido" choras iš Hamiltono.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

LTAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:	DUODA PASKOLAS:
Einamąsias s-tas	Asmenines nuo
Tuopomąsias s-tas	Nekiln. turto nuo
Pensijų planas	Čekių kredito
Term. ind. 1 m.	Investicines nuo
Trumpai term. ind. iki	

Duoda nemokamą gyvybės draudimą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas. Nemokama gyvybės drauda iki \$10,000 už paskolos sumą.

KASOS VALANDOS:
1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais nuo 12 iki 8 v.v., penktadieniais nuo 12 iki 6 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.
3907-A Rosemount Blvd.: Ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 valandos vakaro ir penktadieniais nuo 12 iki 6 valandos vakaro.

Dirbkim, kovokime dėl Lietuvos

Metinė Toronto ateitininkų šventė

Balandžio 19 d. vakare į Prisikėlimo salę susirinko Toronto ateitininkai — nuo jauniausių iki seniausių. Susėdę prie apvalių stalų, paruoštų ir papuoštų vakarienei, visi laukė programos pradžios, kuri pusvalandžiu vėlavo. Prabilo moksleivių ateitininkų veiklos koordinatorė dr. O. Gustainienė, pasveikindama susirinkusius ir Federacijos vadą J. B. Laučką iš Vašingtono. Adv. A. Puteris supažindino su naujuoju vadu, perskaitydamas pagrindinius jo biografijos bruožus.

J. B. Laučka, buvęs "Amerikos Balso" ir "Laisvės Radijo" vedėjas, lietuviškų laikraščių redaktorius, visuomenės veikėjas savo paskaitoje priminė pirmuosius ateitininkų žingsnius Rusijos tremtyje, gilius pėdsakus Lietuvoje ir dabartinėje išeivijoje. Jisai skatino dabarties ateitininkus į konkretų darbą — kovą už Lietuvos laisvę, į talką Lietuvos pagrindinio kovotojams, platinant "Kroniką" ir kitus pagrindinio leidinius, priminė religinio gyvenimo puoselėjimą bei reikalą duoti daugiau pašaukimų į kunigus ir vienuolius, -es.

Po paskaitos programos pranešėja Dainora Juozapavičiūtė pakvietė visus pasistiprinti vakariene, kuri šeiminių buvo puikiai paruošta.

Meninėje dalyje pasirodė vien jaunimas. Visiems labai patiko gitarų trijulė — Underys, Vaičiūnas ir Kuliavas (Romo brolis). Lyrinio balsu Underys, lydimas gitarų ir pritariamas Vaičiūno, padainavo lietuviškos savo ir kitų kūrybos. Kuprevičiūtė-Jay, "Aitvaro" teatro aktorė, paskaitė ištrauką iš Donelaičio "Metų" gražia, aiškia taršena, nors ir ne hegzametriškai. Moksleivių būrelis suvaidino savo kūrybos komediją.

Neurologas Algimantas Jaloveckas, universiteto profesorius iš Venecuelos, apie savaitę laiko lankėsi Toronte, domėdamasis naujais gydymo metodais. Toronte esąs pradėtas revoliucinio pobūdžio gydymas nugarakaulio slankstelių vaistais. Ligšiolinė patirtis rodo, kad gana didelės nuosimtis tuo rūšies ligų pagydoma vaistais. Svečias, lydimas p. Tamulionio ir A. Rinkūno, lankėsi "TŽ" redakcijoje ir painformavo apie savo darbus bei studijas. Karako mieste, šalia dėstymo un-te, jis vadovauja vienai klinikai. Gimeš Alytuje; išvežtas iš Lietuvos 1 metų. Venecuelon atvyko 16 metų. Studijavo Venecueloje ir Britanijoje. Akademines studijas truko 12 metų. Dr. A. Jaloveckas lankymosi proga užsisakė "T. Ziburius".

ją, rodos, "Grietinėle". Jos autorės — Soliūnaitė, Girdauskaitė, Gustainytė-Underienė. Komedija sustatyta pagal modernio teatro reikalavimus, remiantis greitai besikeičiančiomis judriomis scenomis. Tekstas buvo eiliuotas, tad kaikiuriem nelabai sekėsi kalbėjimas. Tik labai gražiai savo uždavinį atliko pasakotoja Vilija Slivinskaitė.

Po vakarienės jaunimas smagiai šoko, grojant plokščių muzikai ("disco"), o vyresnieji džiaugėsi savo atžalynu.

Sekmadienio rytą Prisikėlimo šventovėje prieš 10 v. pamaldas 20 ateitininkų atliko įodį (6 jaunučiai, 11 moksleivių, 3 studentai). Dalyvaujant ateitininkų vėliavoms ir pilnutėlei šventovei tautiečių pamaldas laikė Toronto ateitininkų dviasios vad kun. L. Januška ir kun. Pr. Gaida, kuris pasakė ir pamokslą.

Po pamaldų šventės dalyviai susirinko į Parodų salę, kuri buvo sausakimša. Sugiedojus ateitininkų himną, pirmininkaujanti Danguolė Kuolienė pakvietė Federacijos vadą J. B. Laučką pasveikinti naujuosius įžodinius. Taikliai ir populiariai savo žodžius jis susilaukė gyvo jaunųjų dėmesio. Sveikinimo žodį taipgi tarė Ateitininkų Studentų Sąjungos pirm. E. Razma ir Moksleivių Ateitininkų Sąjungos pirm. A. Zygas. Jaukus šventės pobūvis baigtas kava ir užkandžiais. Po salės vaikščiojo moksleivės, platindamos savo metinį leidinį "Pirmyn, Jaunime", kuris gražiai suredaguotas Onos Jurėnaitės su taktininkėmis.

Taip baigėsi šventė, kurioje drąsiai skambėjo ateitininkų himno žodžiai: "Dirbkim, kovokime dėl Lietuvos." Bv.

A+A

VANDA LEKAVIČIUTĖ,

69 metų amžiaus, po sunkios, ilgos ligos mirė šių metų balandžio 14 dieną Our Lady of Mercy ligoninėje. Ją pagarbiai prisimena giliame liūdesyje likę draugai lenkai Toronte —

Tadeusz Paschalski,
Julia ir George Lucki

